

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PŁOŚNICA

CZĘŚĆ I

**UWARUNKOWANIA I DIAGNOZA STANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

**Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXII/249/59/2021
Rady Gminy Płośnica
z dnia 15 listopada 2021 r.**

Olsztyn, 2020r.

Studium wykonane przez zespół w składzie:

mgr inż. Michał Romański – główny projektant

mgr inż. Michał Sobieraj – projektant

mgr inż. Adam Korgul - projektant

SPIS TREŚCI:

I WSTĘP	5
1. Informacje formalne.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	5
2. Informacje merytoryczne.....	5
II. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.....	7
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie, uzbrojenie terenów oraz pozycja gospodarcza gminy.....	7
2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.....	15
3. Uwarunkowania przyrodnicze i stan środowiska.....	22
3.1. Ukształtowanie i formy powierzchni ziemi.....	22
3.2. Budowa geologiczna.....	23
3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych.....	24
3.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.....	30
3.5. Surowce naturalne.....	43
3.6. Szata roślinna.....	45
3.7. Siedliska i ostoje zwierząt.....	46
3.8. Klimat.....	46
3.9. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	48
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	56
4.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.....	61
4.2. Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków.....	62
4.3. Stanowiska archeologiczne.....	64
4.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	68
5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.....	69
5.1. Sfera społeczna.....	69
5.2. Sfera produkcyjna.....	97
6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	104
6.1. Zagrożenie powodziowe.....	104
6.2. Zagrożenia dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych.....	105
6.3. Zagrożenia dla jakości powietrza.....	108
6.4. Zagrożenia akustyczne.....	108
6.5. Inne zagrożenia.....	109
7. Stan prawny gruntów.....	110
8. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	112
9. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	113
10. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.....	113

11. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.	114
12. Stan systemów komunikacji.	115
12.1. Komunikacja drogowa	115
12.2. Komunikacja kolejowa	117
13. Stan infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.	121
13.1. Gospodarka wodno – ściekowa.	121
13.2. Gazownictwo.	127
13.3. Energetyka ciepła.	128
13.4. Elektroenergetyka.	128
13.5. Energetyka wiatrowa.	129
13.6. Telekomunikacja.	129
13.7. Melioracje i urządzenia wodne.	130
13.8. Gospodarka odpadami.	132
14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.	135
14.1. Analiza ekonomiczna	139
14.2. Analiza środowiskowa	150
14.3. Analiza społeczna	151
14.4. Prognozy demograficzne	151
14.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.	158
14.6. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę	159
14.6.1. Zabudowa mieszkaniowa	162
14.6.2. Usługi związane z funkcją mieszkaniową	171
14.6.3. Funkcja produkcyjna i związana z nią funkcja usługowa	172
14.6.4. Zabudowa letniskowa	173
14.7. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz całkowitej w skali gminy chłonności terenów, w podziale na funkcje zabudowy	174
14.7.1. Metodologia i główne założenia	174
14.7.2. Bilans terenów	177
14.8. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy	180
15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.	181
Spis tabel.	182
Spis rysunków:	183
Materiały wykorzystane przy opracowywaniu studium:	184

I WSTĘP

1. Informacje formalne.

1.1. Podstawa prawna.

Podstawę prawną opracowania stanowią:

- a) uchwała nr VII/49/15/2019 Rady Gminy Płońska z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- b) ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z póź. zm.),
- c) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

2. Informacje merytoryczne.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska zostało sporządzone w 2000 r. w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 15 z 1999 r., poz. 139 z póź. zm) i uchwalone uchwałą Nr XV/29/2000 Rady Gminy w Płońnicy z dnia 26 października 2000r.

Obecna zmiana studium sporządzona została w trybie obowiązującej od 11 lipca 2003r. ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zmianami).

Zakres opracowania jest zgodny z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Opracowanie jest wykonane w formie tekstowej i graficznej. Część tekstową stanowi niniejszy tekst zatytułowany: „Gmina Płońska. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Część I Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego” wraz z rysunkiem nr 1: „Gmina Płońska. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego. Rysunek nr 1. Skala 1:25000” oraz „Gmina Płońska. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Część II Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wraz z rysunkiem nr 2: „Gmina Płońska. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rysunek nr 2. Skala 1:25000”.

Tekst został ujęty redakcyjnie stosownie do wymagań określonych przepisami art. 10 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

II. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie, uzbrojenie terenów oraz pozycja gospodarcza gminy.

Gmina Płońska położona jest w południowo-zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego w Powiecie Działdowskim. Graniczy od północy z gminą Rybno, od strony wschodniej z gminą Działdowo, od strony południowej - z gminą Kuczbork (powiat żuromiński, województwo mazowieckie) a od strony zachodniej z gminą Lidzbark. Gmina Płońska zajmuje powierzchnię 16 323km², co stanowi około 17% powierzchni powiatu działdowskiego. Siedzibą gminy jest wieś Płońska. Na terenie gminy znajduje się 15 sołectw: Gralewo, Gródki, Gruszka, Jabłonowo, Mały Łęck, Murawki, Niechłonin, Płońska, Prioma, Przełęk, Rutkowice, Skurpie, Turza Mała, Wielki Łęck, Zalesie.

Rysunek 1. Gmina Płońska.

źródło: strona internetowa: <http://www.plosnica.pl>

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych na terenie gminy należy droga wojewódzka nr 544 Przasnysz – Mława – Działdowo - Brodnica. Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa nr E-65 relacji Warszawa – Działdowo - Gdańsk, przechodząca przez północną część gminy Płońnica.

Gmina Płońnica jest gminą wiejską, o charakterze rolniczym, z gospodarką silnie zdominowaną przez rolnictwo indywidualne, bez rozwiniętego przemysłu. Dominacja funkcji rolniczej wynika z uwarunkowań przyrodniczo-glebowych, z istniejącej tradycji gospodarki rolnej i istniejącego potencjału gospodarstw rolnych indywidualnych.

Analiza finansowa gminy obejmuje przede wszystkim wielkości przepływów pieniężnych: zarówno wpływów do gminy, jak i jej wydatków. Szacowanie wszystkich nakładów inwestycyjnych, niezbędnych do poniesienia w związku z funkcjonowaniem organizmu ekonomicznego, jakim jest prawidłowo funkcjonująca i utrzymująca progres jednostka samorządowa - zawarte są w budżecie gminy. Funkcjonowanie gminy nie opiera się jednak wyłącznie na wymiernych czynnikach ekonomicznych - pozostaje grupa aktywności nie podlegających wymianie na dobra ekonomiczne, niejednokrotnie stanowiąca podstawę funkcjonowania gminy, do których można zaliczyć np. satysfakcję społeczną, wysoki poziom kształcenia itd. Niemniej w przypadku analizy ekonomicznej meritum stanowią kwestie związane z cyrkulacją środków finansowych. Finanse publiczne obejmują zasoby pieniężne Gminy, zarówno dochody, jak i wydatki określone w budżecie gminy. Kondycja finansowa gminy Płońnica, podobnie jak innych jednostek samorządu terytorialnego, zależy m.in. od wysokości dochodów własnych, dotacji celowych (zarówno z budżetu państwa, jak i pozyskiwanych ze środków europejskich) i subwencji ogólnych z budżetu państwa.

Tabela 1. Struktura dochodów gminy na przestrzeni ostatnich lat (2016-2018) kształtowała się następująco:

Rok 2018	
Dochody ogółem	28 412 585,36
Dochody własne	9 138 014,41
W tym: udziały w podatku stanowiące dochód budżetu państwa	3 450 946,64
Subwencje	7 073 970,00
Dotacje celowe z budżetu państwa ogółem	10 006 787,40
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji	8 469 705,47

rządowej	
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	1 534 181,93
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2 900,00
Dotacje otrzymane z funduszy celowych	50 000,00
Dotacje celowe na zadania realizowane na podst. porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00
Rok 2017	
Dochody ogółem	28 451 948,28
Dochody własne	8 595 296,55
W tym: udziały w podatku stanowiące dochód budżetu państwa	2 191 770,82
Subwencje	8 176 726,00
Dotacje celowe z budżetu państwa	9 843 419,04
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej	8 622 968,83
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	1 219 454,77
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	995,44
Dotacje otrzymane z funduszy celowych	105 000,00
Dotacje celowe na zadania realizowane na podst. porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00
Rok 2016	
Dochody ogółem	25 815 506,96
Dochody własne	8 288 081,74
w tym: udziały w podatkach stanowiące dochód budżetu państwa	2 086 239,79
Subwencje	8 140 926,00
Dotacje celowe z budżetu państwa	8 807 064,10
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej	7 494 329,85
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	1 310 234,26
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2 499,99
Dotacje otrzymane z funduszy celowych	183 494,80
Dotacje celowe na zadania realizowane na podst. porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	125 840,00

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dzieli dochody gminy na grupy. Pierwszą z nich są wpływy z ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw podatków. Zaliczamy do niej następujące podatki:

- podatek od nieruchomości,
- podatek rolny,
- podatek leśny,
- podatek od środków transportowych,
- opodatkowanie w formie karty podatkowej,
- podatek od spadków i darowizn,

— podatek od czynności cywilnoprawnych.

Drugą grupą dochodów własnych gminy stanowią wpływy z opłat. Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego szereguje wpływy z opłat jako:

- wpływy z opłaty skarbowej,
- wpływy z opłaty targowej,
- wpływy z opłaty miejscowej, uzdrowskiej i od posiadania psów,
- wpływy z opłaty reklamowej,
- wpływy z opłaty eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- z innych opłat stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Tabela 2 Dochody własne gminy Płońska z podziałem na rodzaj dochodów

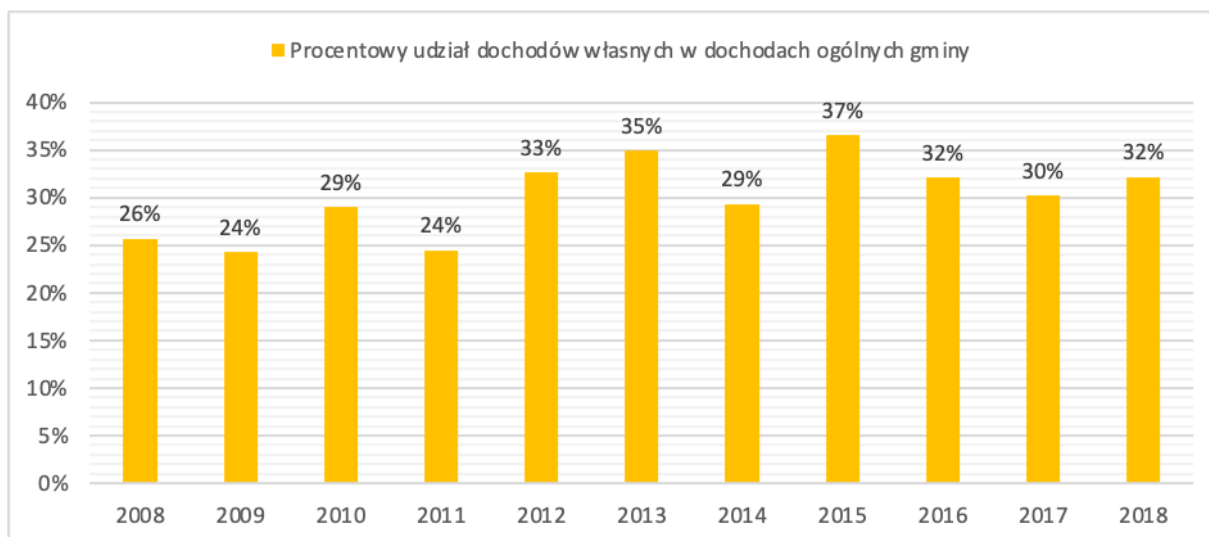
Rodzaj dochodów	Kwota (zł)
Podatek rolny	796 493,55
Podatek leśny	106 996,51
Podatek od nieruchomości	2 813 717,61
Podatek od środków transportowych	65 727,70
Wpływy z opłaty skarbowej	20 477,00
Podatek od czynności cywilnoprawnych	91 886,13
Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	1 500,00
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	15 731,78
Wpływy z opłaty targowej	21,00
Dochody z majątku	184 455,45
Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	3 450 946,64
Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	3 411 448,00
Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	39 498,64
Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	22 350,45
Wpływy z usług	1 028 614,19
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - razem	0,00
Dochody z majątku - dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych JST oraz innych umów o podobnym charakterze	86 782,66

Dochody podatkowe - ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw

3 895 386,50

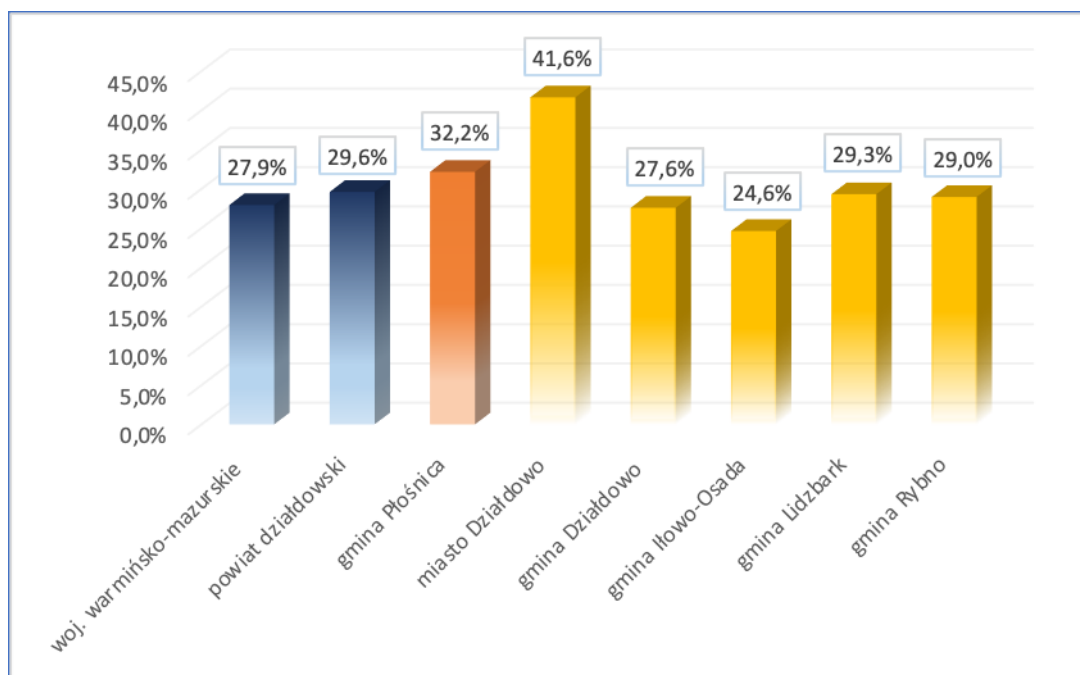
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie.

Wykres 1 Udział dochodów własnych w ogólnych dochodach gminy Płońnica na przestrzeni lat 2008-2018.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

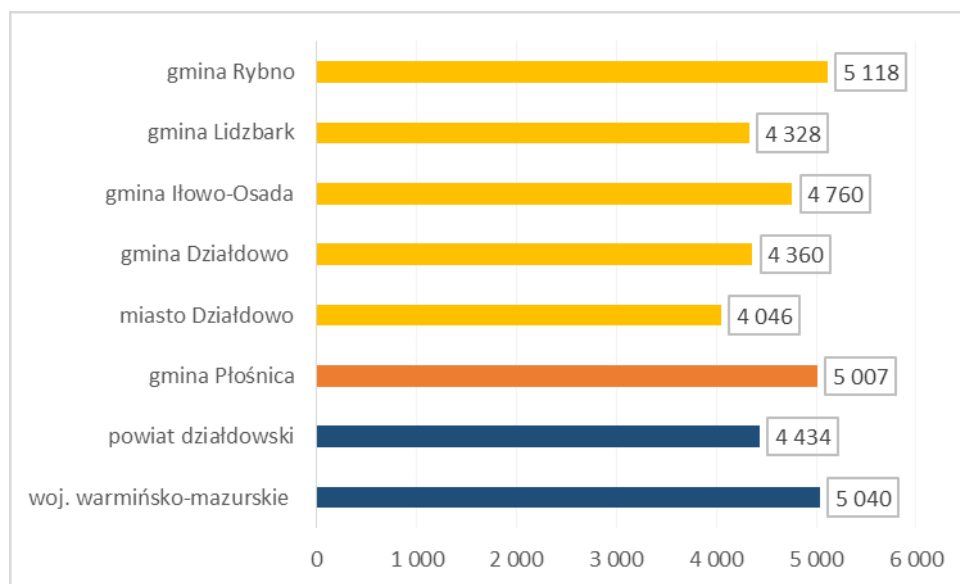
Na podstawie powyższego wykresu można zauważyć, że udział dochodów własnych w dochodach ogólnych od trzech lat (2016-2018) utrzymuje się na podobnym poziomie (30%-32%), ale jest niższy o około 5% niż w roku 2015. Mimo to w porównaniu do lat 2008-2009 udział dochodów własnych w dochodach ogólnych gminy wykazuje tendencję wzrostową. Dochody gminy na tle powiatu, województwa warmińsko-mazurskiego oraz sąsiednich gmin prezentują się następująco:

Wykres 2 Udział dochodów własnych w ogólnych dochodach gminy Płońnica na tle województwa warmińsko-mazurskiego, powiatu działdowskiego oraz gmin należących do powiatu działdowskiego w roku 2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Udział dochodów własnych w dochodach gminy w 2018 roku jest wyższy od powiatu działdowskiego o 2,6%, natomiast od województwa warmińsko-mazurskiego o 4,3%. Udział dochodów własnych w dochodach gminy ogółem jest również wyższy do gmin sąsiednich: o 7,6% od gminy Iłowo-Osada, o 4,6% od gminy Działdowo, o 3,2% od gminy Lidzbark oraz o 2,9% od gminy Rybno. Dochody na jednego mieszkańca są wyższe niż w powiecie działdowskim, natomiast są niższe w porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego.

Wykres 3 Dochody na 1 mieszkańca w zł Gminy Płońnica na tle województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu działdowskiego w roku 2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Tabela 3 Wydatki Gminy Płońnica wg działów w roku 2018

Dział	Nazwa działu	Kwota (zł)
1	2	3
010	Rolnictwo i łowiectwo	5 272 348,01
600	Transport i łączność	3 275 545,31
700	Gospodarka mieszkaniowa	91 364,53
750	Administracja publiczna	2 606 154,33
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 298 745,03
801	Oświata i wychowanie	7 041 877,32
851	Ochrona zdrowia	565 462,87
852	Pomoc społeczna	1 651 115,70
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	547 023,52
855	Rodzina	7 629 822,43
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	562 842,84
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 133 571,75
926	Kultura fizyczna	424 778,43
WYDATKI OGÓŁEM		32 449 001,82

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Największym obciążeniem dla budżetu gminy są wydatki ponoszone na rodzinę, które sięgają kwoty **7 629 822 zł** oraz wydatki związane z oświatą i

wychowaniem – **7 041 877 zł**. Kolejnym działem, na który gmina Płońska ponosi duże nakłady finansowe jest rolnictwo i łowiectwo sięgające kwoty **5 272 348 zł**. Dział transport i łączność, na który gmina wydaje o ok. 2 mln zł mniej niż na rolnictwo i łowiectwo jest czwartym w kolejności pod względem wydatków. Gmina Płońska wydaje najmniej na gospodarkę mieszkaniową, ponieważ zaledwie **91 364 zł**. Wydatki ogółem sięgają kwoty **ok. 32 500 000 zł**.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.

Do czynników jakie wpłynęły na kształtowanie się sieci osadniczej rejonu Działdowa, a tym samym okolic Płońnicy należy wymienić przede wszystkim wpływy kultury niemieckiej. Natomiast ogniwa tej sieci stymulował układ najdawniejszych szlaków drogowych, przepraw rzecznych oraz formy produkcji rolnej. Kolonizacja tych ziem przez Zakon Krzyżacki w XIV wieku, lokowanie majątków na prawie chełmińskim - pierwszym prawie miejskim, dała początek czytelnemu układowi przestrzennemu, który funkcjonuje do dziś, a zmieniały się w nim jedynie rangi ogniw w zależności od ośrodków władzy świeckiej i duchownej.

W części gminy na północ od Wkry - Działdówki, dokąd dotarła kolonizacja niemiecka, funkcjonują duże zwarte ośrodki wiejskie powstałe przy majątkach ziemskich, zarządzanych w różnych okresach historycznych przez Niemców, Żydów, Polaków.

Natomiast na południe od Wkry istnieją duże zwarte wsie składające się wyłącznie z zabudowań gospodarstw indywidualnych.

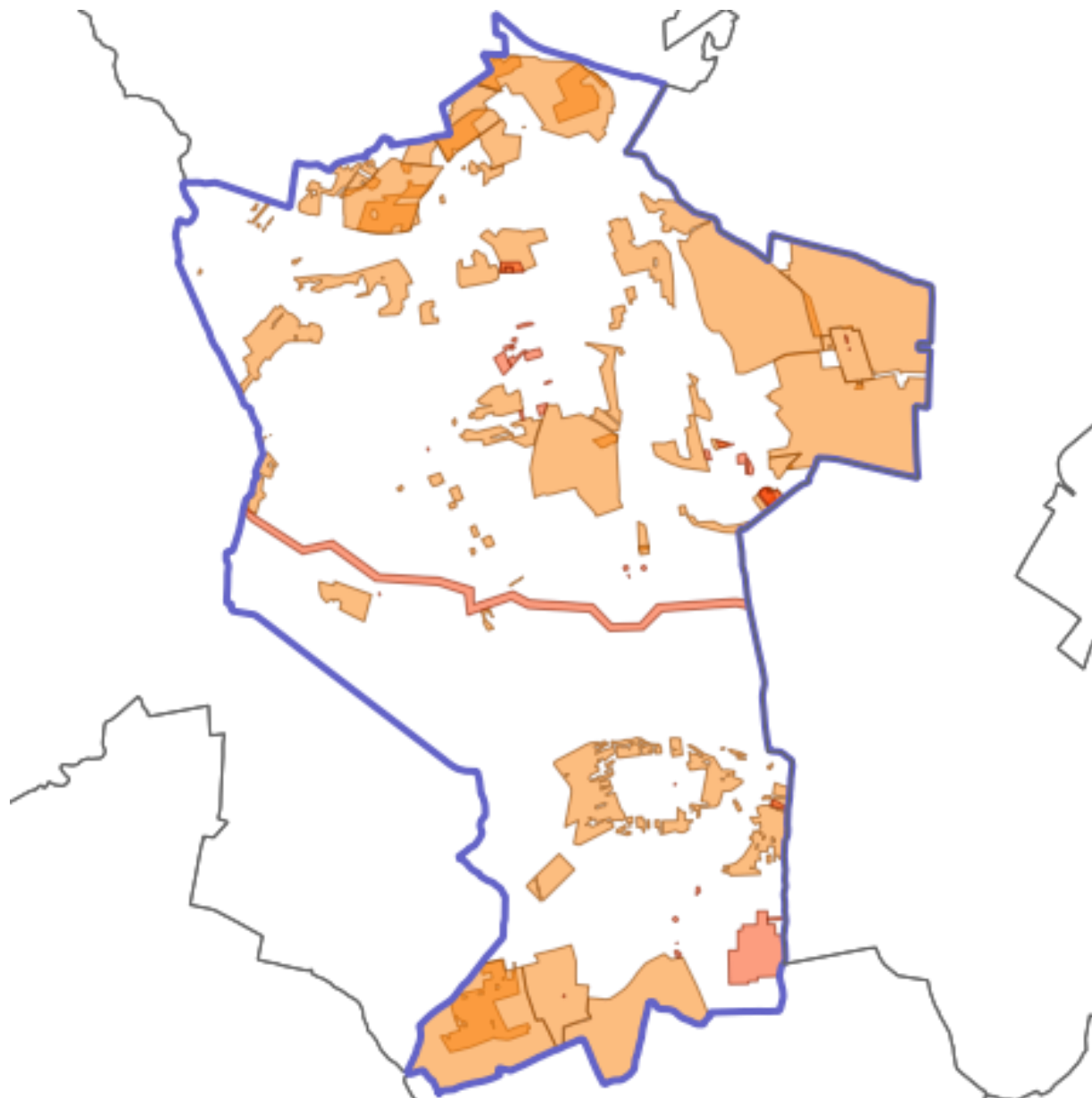
Prawie wszystkie wsie posiadają podobną konstrukcję przestrzenną, obudowanego wrzeciona z placem wiejskim pośrodku. Założenia te w wielu wypadkach zostały już zdeformowane nową zabudową, zatarł się pierwotny rysunek urbanistyczny miejscowości.

Przemiany zachodzące w sieci osadniczej są minimalne i można tu mówić głównie o utrwalaniu stanu istniejącego. Funkcjonujące do niedawna ośrodki gospodarki wielkoobszarowej spowodowały rozwój ośrodków wiejskich, powiększenie substancji mieszkaniowej i usługowej. Likwidacja państwowej gospodarki rolnej spowodowała regres w rozwoju wielu jednostek.

Pozytywną cechą sieci osadniczej w gminie jest znaczna koncentracja zabudowy w ośrodkach, prawie całkowity brak zabudowy kolonijnej. Są to cechy, które pozwalają na przekształcenia strukturalne na wsi - tworzenie gospodarstw wielkoobszarowych, wyposażenie wsi w infrastrukturę techniczną i społeczną.

Gmina Płońnica posiada 19 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Poniżej przedstawiono zasięg terytorialnych planów miejscowych, a w tabeli przedstawiono spis obowiązujących planów, ich główne przeznaczenie oraz powierzchnię.

Rysunek 2. Pokrycie gminy Płońnicy planami miejscowymi.

źródło: <https://plosnica.e-mapa.net>

Tabela 4 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy Płońnica

Lp.	Nazwa planu	Numer i data uchwały	Główne przeznaczenie	Pow. [ha]
1.	001. Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Płońnica dotyczącego fragmentów wsi Płońnica i Skurpie	Uchwała V/17/96 z dnia 1996-11-14	mieszkaniowe jednorodzinne, usługowe	5,66
2.	002. Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania	Uchwała III/15/97 z dnia 1997-06-27	mieszkaniowo-usługowe,	98,1

	przestrzennego gminy Płońska dotycząca fragmentów wsi Niechłonin, Płońska, Prioma		eksploatacja powierzchniowa	
3.	003. Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska dotycząca fragmentów wsi: Gródki, Gruszka, Mały Łęck, Niechłonin, Płońska, Przełęk, Prioma, Wielki Łęck	Uchwała VII/51/99 z dnia 1999-12-16	mieszkańc jednorodzinne, usługowe, usługowo- mieszkańc strefa zewnętrzna pośredniej ochrony sanitarnej wokół ujęć wód głębinowych, eksploatacja powierzchniowa, składowisko piasków, przemysłowe, cmentarz oczyszczalnia ścieków, zagroda dla obsługi działki rolnej	26
4.	004. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska dotyczący ustalenia gruntów do zalesienia w granicach administracyjnych gminy	Uchwała XIV/25/2000 z dnia 2000-08-30	grunty do zalesienia	1470,9
5.	005. Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska (I)	Uchwała V/12/2003 z dnia 2003-04-29	stacja paliw, tereny do zalesień, tereny mieszkańc usługowe, usługi komunalne, strzelnica sportowo- rekreacyjna, zabudowa zagrodowa z możliwością budowy obiektów usługowych	30,5

6.	006. Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska (II)	Uchwała V/13/2003 z dnia 2003-04-29	mieszkańciewie jednorodzinne, mieszkańciowo- usługowe, drogi gminne, drogi powiatowe, drogi dojazdowe do gruntów rolnych	11,5
7.	007. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska w obrębie geodezyjnym Gródki - Przełęk	Uchwała IV/5/07 z dnia 2007-03-08	tereny drogi publicznej wojewódzkiej	0,6
8.	008. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego "Gródki I" w obrębie geodezyjnym Gródki, gmina Płońska	Uchwała XIX/150/43/2012 z dnia 2012-07-10	mieszkańciewie jednorodzinne, drogi wewnętrzne	2,7
9.	009. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu lokalizacji elektrowni wiatrowych Skurpie - w obrębie geodezyjnym Skurpie, gmina Płońska	Uchwała Nr III/7/2010 Rady Gminy w Płońcy z 21.12.2011 r.	Tereny zabudowy zagrodowej, tereny elektrowni wiatrowych, tereny leśne, tereny rolnicze, tereny cmentarzy, treny infrastruktury technicznej, tereny dróg publicznych i wewnętrznych	934,2
10.	009. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Płońska w obrębie geodezyjnym Prioma	Uchwała XXII/184/77/2012 z dnia 2012-12-20	Eksploracja kopalni, lasy, zieleń	19,7
11.	010. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Płońska w obrębie geodezyjnym Prioma	Uchwała XXXVI/281/32/2014 z dnia 2014-06-17	Eksploracja kopalni	15,8
12.	011. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na lokalizację elektrowni wiatrowych w obszarze wsi Zalesie	Uchwała XXXVII/290/41/2014 z dnia 2014-08-12	Elektrownie wiatrowe, rola	421,2

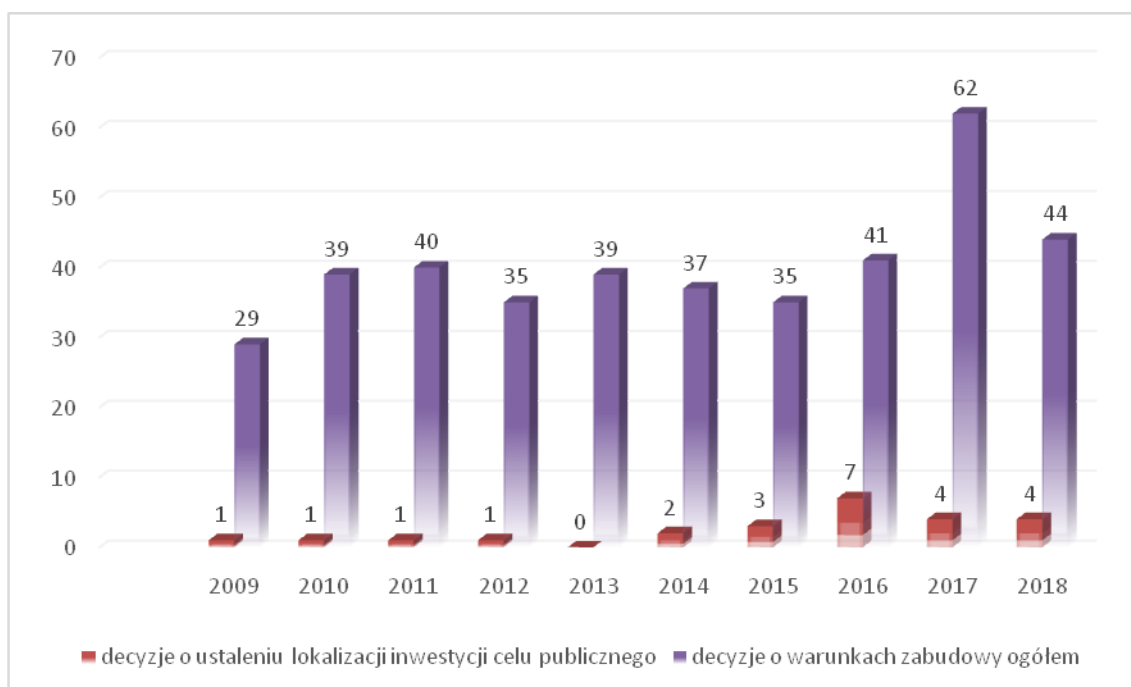

13.	012. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na lokalizację elektrowni wiatrowych w obszarze wsi Zalesie	Uchwała XX/138/31/2016 z dnia 2016-05-11	Elektrownie wiatrowe	421,2
14.	013. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska w części obrębów geodezyjnych: Gralewo, Rutkowice, Płońska i Gródki	Uchwała XXXIII/234/29/2017 z dnia 2017-05-17	Zabudowa zagrodowa, rola, lasy, drogi publiczne i wewnętrzne	1013,1
15.	014. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska w części obrębów geodezyjnych: Zalesie i Niechłonin	Uchwała XLII/314/9/2018 z dnia 2018-02-07	Zabudowa mieszkaniowa, zabudowa zagrodowa, rola, lasy, drogi publiczne i wewnętrzne	291,9
16.	015. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska w części obrębu geodezyjnego Murawki	Uchwała XLII/315/10/2018 z dnia 2018-02-07	Zabudowa zagrodowa, rola, lasy, drogi publiczne i wewnętrzne	175,1
17.	016. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska w części obrębów geodezyjnych: Skurpie, Wielki Łęck, Gralewo	Uchwała L/350/44/2018 z dnia 2018-09-25	Zabudowa produkcyjno-usługowa, rola, drogi publiczne i wewnętrzne	90,8
18.	017. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska w części obrębu geodezyjnego Zalesie - miejscowość Zalesie	Uchwała IX/72/38/2019 z dnia 2019-07-12	Zabudowa mieszkaniowa, usługowa, mieszkaniowo-usługowa, produkcyjno-usługowa, zagrodowa, rola, zieleń urządzona, drogi publiczne i wewnętrzne	150,6
19.	018. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska w części obrębów geodezyjnych: Skurpie, Jabłonowo i Gralewo	Uchwała XIX/140/25/2020 z dnia 2020-06-18	Zabudowa mieszkaniowa, usługowa, mieszkaniowo-usługowa, produkcyjno-usługowa,	98,1

			zagrodowa, rola, zieleń urządzona, drogi publiczne i wewnętrzne	
--	--	--	---	--

W roku 2018 Wójt Gminy Płońscia wydał 44 decyzje o warunkach zabudowy na łączną powierzchnię 16,60 ha (15 decyzji dla budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych, 12 dla budynków usługowych i 17 dla budynków innych tj. garaży, gospodarczych, obór i chlewni oraz 4 decyzje dla inwestycji celu publicznego tj. rozbudowa wodociągu, przebudowa dróg gminnych, przebudowa linii energetyczne i przebudowa mostu).

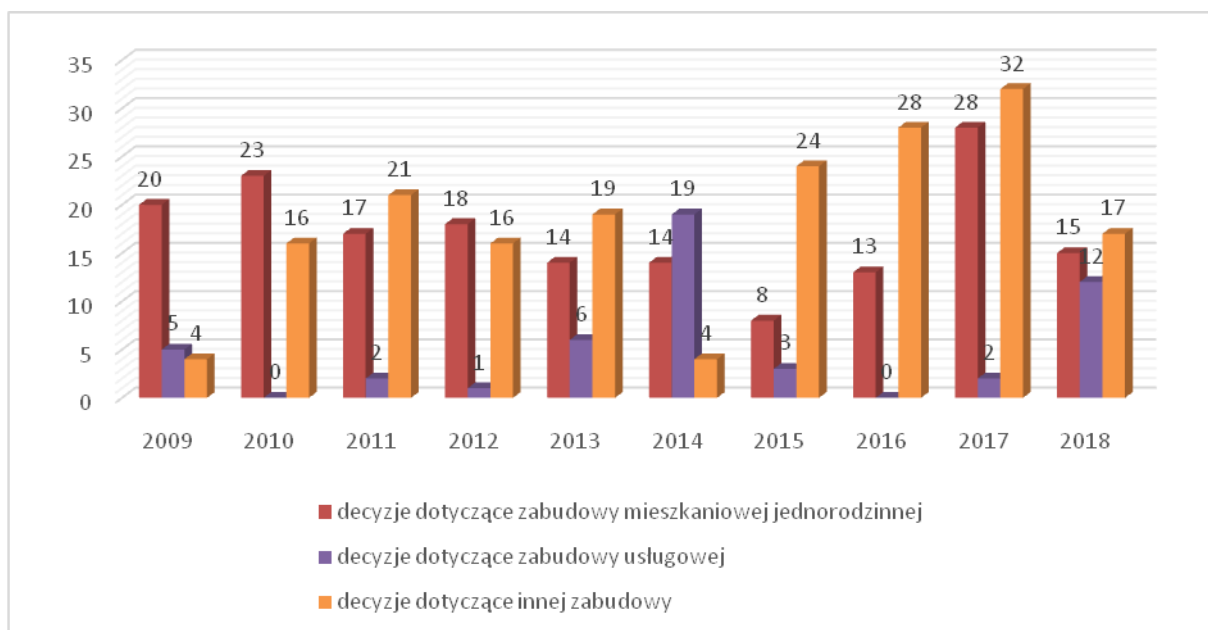
Wykres 4 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2009-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy oscyluje w granicach ok. 30-40, a w roku 2017 nastąpił wzrost do 62 decyzji. Udział decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego w decyzjach ogółem jest bardzo niska. W latach 2009-2012 wydano jedynie po jednej decyzji dotyczącej celu publicznego, a w roku 2013 liczba ta wyniosła 0. Dopiero od roku 2015 liczba ta zaczyna rosnąć, osiągając w 2016 roku 7 wydanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, przy czym wraz ze wzrostem ilości wydanych decyzji o warunkach zabudowy obserwuje się wzrost

wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Większość wydanych decyzji w latach 2009-2018 dotyczyło zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz innego rodzaju zabudowy (budynki gospodarcze, inwentarskie itp.), natomiast nieliczna część wydanych decyzji o warunkach zabudowy dotyczyła zabudowy usługowej.

Wykres 5 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy ze względu na rodzaj zabudowy;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

3. Uwarunkowania przyrodnicze i stan środowiska.

3.1. Ukształtowanie i formy powierzchni ziemi.

Mapa rzeźby gminy Płońnica jest bogata z racji położenia na styku różnych krain geograficznych. Wyraźnie wyodrębnione są tu następujące jednostki geomorfologiczne:

a) Wysoczyzna morenowa falista.

Obejmuje ona centralną i południową część gminy wyniesioną od około 145,0 do około 195,0m npm. Jest to typ rzeźby z okresu zlodowacenia środkowopolskiego, gdzie ostrość form została zatarta przez zjawiska peryglacjalne i postglacjalne. Procesy te przyczyniły się do wyrównania pierwotnej rzeźby ternu, która obecnie posiada charakter lekko falistej, miejscami prawie płaskiej równiny o nachyleniu powierzchni lokalnie przekraczającym 5%. Powierzchnię wysoczyzny urozmaicają nadbudowujące ją formy pochodzenia glacialnego – niewysokie (5-10m) wzgórza moreny czołowej o łagodnie nachylonych zboczach, a także formy pochodzenia fluwioglacialnego w postaci pagórków i wzgórz kemowych oraz ozów o wysokościach względnych osiągających 15 do 20m i zróżnicowanych nachyleniach zboczy.

Powierzchnię wysoczyzny charakteryzują również formy dolinne pochodzenia fluwialnego i fluwialno-denudacyjnego powstałe wskutek działalności budującej lub niszczącej rzek. Największą formą dolinną jest tu dolina rzeki Wkry posiadająca szerokie i płaskie dno, ograniczone wyraźnie zaznaczoną morfologicznie krawędzią, położona na wysokości od ok. 140,0 do 145,0 m npm.

b) Równina sandrowa.

Obejmuje ona niewielki obszar części północno- zachodniej gminy. Pod względem morfologicznym stanowi ona prawie płaską powierzchnię (lokalne spadki powyżej 20%), wzniesioną od ok. 145,0 do 165,0 m npm. Genetycznie obszar ten stanowi część dużej powierzchni sandrowej związanej z odpływem wód sprzed czoła lądolodu bałtyckiego. Odpływ sandrowy wystąpił na wcześniej uformowanej rzeźbie powodując nierównomierne jej zasypanie, o czym świadczy płat wysoczyzny morenowej występujący w formie otańca ponad powierzchnią zasypania sandrowego. Płaski obszar równiny sandrowej urozmaicają niewielkie obniżenia

i zagłębienia bezodpływowe pochodzenia wytopiskowego oraz głównie płytko wcięte w powierzchnię doliny rzeczne (Welu i Płońniczanki).

3.2. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym omawiany obszar położony jest w obrębie Synklinarium Brzeźnego (synklinarium warszawskie) wypełnionego utworami kredy, trzeciorzędowymi oraz utworami czwartorzędowymi.

Miąższość utworów czwartorzędu wynosi około 80-100 m. Podścielają je utwory trzeciorzędowe o miąższości 250-300 m. Miąższość jest zmienna z uwagi na zaburzenia glacitektoniczne utworów pliocenu. Miąższości miocenu i oligocenu osiągają wartości po około 100 m.

Strop utworów mezozoicznych znajduje się na głębokości około 380 m, a ich spąg na głębokości około 2500 m.

Wśród utworów występujących na terenie gminy do głębokości 4,5 m wyróżnia się:

Utwory plejstoceniowe:

- utwory lodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego wykształcone w postaci glin piaszczystych i piasków gliniastych przeważnie twaroplastycznych, występujące płatkami na powierzchni, bądź płytko w podłożu na całym obszarze gminy,
- utwory lodowcowe, wodnolodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego wykształcone w postaci piasków różnoziarnistych i żwirów z otoczkami o miąższości ponad 4,5 m, budujące kemy, ozy, morenę czołową oraz sandr w centralnej i południowej części gminy,
- utwory lodowcowe zlodowacenia bałtyckiego wykształcone w postaci piasków, pospółek i żwirów z wkładkami gliny o miąższości ponad 4,5 m występujące w gminie Gralewo,
- utwory wodnolodowcowe zlodowacenia bałtyckiego wykształcone w postaci piasków grubych, średnich i żwirów o zmiennej miąższości występujące w północno-zachodniej części gminy.

Opisane utwory plejstoceniowe są gruntami nośnymi i nie stanowią ograniczeń w bezpośrednim posadowieniu budynków.

Utwory holocenyckie:

- rzeczne i bagienne utwory występujące w dnach dolin rzecznych i obniżeniach, reprezentowane przez torfy, namuły, piaski drobne i średnie z domieszką części organicznych. Są to grunty słabonośne o dużej ściśliwości, nie skonsolidowane, o dużej pojemności wodnej, nie nadające się do bezpośredniego posadowienia budynków.

3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych.

a) Wody podziemne.

Zgodnie z podziałem regionalnym wg B. Paczyńskiego (Atlas hydrologiczny Polski 1995r.), obszar gminy Płońska znajduje się w I hydrogeologicznym regionie północnomazowieckim. Na jej obszarze zbiorniki wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych i związane są z występowaniem zasobów wód podziemnych należących do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP nr 214 Działdowo oraz GZWP nr 215 Subniecka Warszawska. Do wód podziemnych zaliczane są także wody gruntowe, które charakterem i głębokością występowania odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz budowę geologiczną jego podłoża.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Obszar Gminy Płońska położony jest w obrębie głównych zbiorników wód podziemnych:

a) GZWP nr 214 Działdowo - występuje w utworach czwartorzędowych i reprezentuje typ zbiorników o charakterze ośrodka porowo – mieszanym (międzymorenowy i dolin kopalnych),

b) GZWP nr 215 Subniecka Warszawska - występuje w utworach trzeciorzędowych i ma porowy charakter ośrodka.

Zbiornik GZWP 214 Działdowo posiada wyznaczony obszar ochrony zbiornika. Na całkowitej powierzchni zbiornika objętego obszarem ochrony, wyróżniono obszar najwyższej ochrony (ONO), który obejmuje powierzchnię 1 650 km² oraz obszar

wysokiej ochrony (OWO) obejmujący powierzchnię 140 km². Zróżnicowanie obszaru zbiornika warunkuje możliwości zagospodarowania terenu poszczególnych gmin położonych w zasięgu GZWP 214. Zbiornik posiada zróżnicowaną miąższość warstwy wodonośnej i przedstawia się ona następująco:

- na poziomie przypowierzchniowym wynosi: 10 – 20 m;
- na poziomie międzymorenowym wynosi: 20 – 40 m;
- na poziomie spągowym wynosi: 20 – 60 m.

W granicach zbiornika GZWP 215 położona jest niemal cała Gmina Płońnica, za wyjątkiem jej północnej części.

Wody gruntowe.

W wyniku analizy rzeźby terenu i materiałów geologicznych, na terenie gminy wyróżniono 2 zasadnicze obszary o różnych warunkach występowania wód gruntowych.

1) Obszar, w obrębie którego wody gruntowe tworzą ciągły swobodny poziom.

Wody gruntowe utrzymują się w przepuszczalnych utworach czwartorzędowych (holoceńskich i plejstoceniowych) o dobrych warunkach infiltracyjnych, budujących dna dolin i obniżeni oraz powierzchnie równiny sandrowej i fragmenty wysoczyzny morenowej. Wody gruntowe utrzymują się tu głównie w przepuszczalnych osadach piaszczystych oraz miejscami w gruntach organicznych. Wody holoceńskie występujące w dnach dolin kontaktują się z wodami plejstoceniowymi na obszarze sandru oraz wysoczyzny i są ze sobą hydrostatycznie związane, tworząc jeden poziom o wahań okresowych uzależnionych od stanu wody w rzekach. Ze wzrostem odległości od dolin zmniejsza się zależność wahań zwierciadła wody gruntowej, które w większym stopniu uzależnione są od wielkości i intensywności opadów atmosferycznych. Głębokość występowania zwierciadła wody tej strefy wiąże się z hipsometrią terenu i waha się w granicach od kilkudziesięciu cm do ponad 4,0 m od powierzchni terenu.

Najpłytsze występowanie zwierciadła wody gruntowej związane jest z holoceńskimi aluwiami w obrębie dna dolin rzecznych i obniżeni, gdzie zwierciadło wody układa się na głębokości z reguły mniejszej niż 2,0 m, a lokalnie bezpośrednio od powierzchni terenu w formie podmokłości.

Na obszarach pozadolinnych (sandru i wysoczyzny) zwierciadło wody zalega w osadach plejstoceńskich na ogół głębiej niż 2,0 m od powierzchni terenu i w miarę wzrostu wysokości bezwzględnych obniża się do głębokości większej niż 4,0 m wykazując ścisłą zależność od konfiguracji terenu.

2) Strefa obszarów, gdzie występują wody gruntowe o zwierciadle nieciągłym lub o ciągłości ulegającej zakłóceniom.

Zasięg tej strefy związany jest z występowaniem od powierzchni (bądź płytko w podłożu) utworów o słabszej przepuszczalności i gorszych warunkach infiltracyjnych, tj. glin zwałowych budujących znaczną część wysoczyzny morenowej. Występowanie zwierciadła wody w glinach zwałowych związane jest z przewarstwieniami piaszczystymi występującymi na różnych głębokościach (wody śródglinowe o zwierciadle napiętym).

Woda w tej strefie może utrzymywać się również w formie wierzchowek występujących w stropie glin blisko powierzchni terenu, zwłaszcza na obszarach płaskich o utrudnionym odpływie wód opadowych. Okresowe wahania zwierciadła wody gruntowej w obrębie omawianej strefy mogą być dość znaczne i są głównie uzależnione od wielkości i intensywności opadów atmosferycznych.

b) Wody powierzchniowe.

Teren gminy Płońnica położony jest w obrębie dorzecza rzeki Narwi i rzeki Drwęcy. Dział wód powierzchniowych pomiędzy tymi dorzeczami przebiega w przybliżeniu równoleżnikowo kulminacją wzniesień na obszarze wysoczyzny morenowej.

Dorzecze Narwi – obejmuje przeważającą część gminy: centralną i południową w zlewni rzeki Wkry-Działdówki. Odpływ wód powierzchniowych z tego terenu skierowany jest za pośrednictwem niewielkich cieków i rowów do rzeki Wkry. Zlewnia Wkry-Działdówki na terenie gminy charakteryzuje się niewielkimi nachyleniami powierzchni oraz niezbyt gęstą siecią dolinek bocznych i kierunków koncentracji okresowych spływów powierzchniowych, dlatego też obszar ten wyróżnia się niezbyt dobrymi warunkami odwodnienia.

Dorzecze Drwęcy – obejmuje północną część obszaru gminy, skąd odpływ wód skierowany jest generalnie w kierunku zachodnim do rzeki Wel. Głównym lewobrzeżnym dopływem Welu jest rzeka Płońniczanka wpływająca w km 57+700.

Płońniczanka płynie przez teren gminy na odcinku od km 0+900 do km 15+660. Źródła rzeki znajdują się na wysokości wsi Rutkowice. Całkowita długość rzeki wynosi 15,7 km, a jej powierzchnia 90,9 km². Ogólny kierunek biegu rzeki SE - NW - SW - NW, a spadek podłużny wynosi około 2,2%.

Powierzchnia zlewni charakteryzuje się niewielkimi deniwelacjami, co utrudnia jej odwadnianie zwłaszcza na obszarze równiny sandrowej.

Wodność gminy charakteryzują:

- rzeki i kanały o długości 28,76 km i powierzchni lustra wody 3,16 ha,
- rowy główne stale lub okresowo prowadzące wodę o długości 219,007 km i powierzchni lustra wody 10,95 ha oraz zbiorniki wodne o niewielkich powierzchniach lustra wody: około 0,5 ha w Gródkach, około 4,0 ha w Rutkowicach, Zalesiu.

c) Cieki powierzchniowe na terenie gminy:

Wkra – Działdówka jest prawobrzeżnym dopływem Narwi. Jej długość wynosi 249,1 km, w tym w granicach województwa warmińsko-mazurskiego – około 70km. Zlewnia zajmuje powierzchnię 5322,1km². Wkra w górnym biegu nosi nazwę Nida, w okolicy Działdowa i Płońnicy zwana jest Działdówką, a od Żuromina do ujścia nazywana jest Wkrą. Od Działdowa płynie w kierunku południowo-zachodnim, a na wysokości wsi Zakrzewo zmienia kierunek na północny zachód tworząc kształt rozwartej litery "U".

Rzeka bierze początek w zmeliorowanych bagnach na wschód od jeziora Kownatki. Dolina rzeki w wielu miejscach pocięta jest gęstą siecią rowów melioracyjnych i występują tu liczne doły potorfowe.

Wkra przepływa przez mezoregion Wzniesienia Mławskie, należący do makroregionu Nizina Północnomazowiecka. W województwie warmińsko – mazurskim rzeka płynie przez tereny powiatów nidzickiego i działdowskiego.

W granicach gminy Płońnica, dolina rzeki Wkry-Działdówki, na odcinku od km 190+ 100 do km 203+00, posiada kształt wydłużony o nieregularnych konturach. W środkowej i dolnej części doliny wykształca się wyraźna niecka po śladzie prakoryta rzeki, która tu występuje pod postacią łach i zagłębień terenowych. Spadek podłużny doliny do spadku rzeki wynosi 0,3 do 0,35%.

Spadki poprzeczne doliny mają kierunek do rzeki i kanału Młyńskiego. Lokalnie występują spadki w kierunku do istniejących rowów, które mają swoje ujście do rzeki Wkry Działdówki. Średnia szerokość doliny wynosi około 1km. Doliny w przeważającej części budują torfy o zmiennej głębokości zalegania. Są to torfy niskie, średnio i dobrze rozłożone. Jedynie na pobrzeżach oraz w pewnych partiach w rejonie wsi Wielki Łęck występują większe obszary o glebach mineralnych.

Rzeka Wkra na odcinku od km 190+100 do km 195+900 stanowi południowo-zachodnią granicę gminy. Również odcinek od km 202+300 do 203+00 stanowi fragment wschodniej granicy pomiędzy gminą Płośnica a gminą Działdowo. Trasa rzeki jest uregulowana, charakteryzuje się bardzo długimi kilkukilometrowymi odcinkami prostymi. Linia brzegowa rzeki jest regularna, bez zróżnicowań. Ten "efekt" osiągnięto w wyniku regulacji, tworząc sztuczne koryto, monotonne krajobrazowo. Koryto posiada szerokość od 12,0 do 14,0 m, a jego głębokość wynosi od 2,0 do 3,0m.

Brzegi rzeki są trwałe, porośnięte trawami z niewielkimi wyrwami. Starorzecza są zupełnie odcięte i w większości zarastają, gdzieś tworząc oczka wodne. Szata roślinna jest tu bardzo uboga; brzegi porastają trawy: mozga, manna, turzyce. Krzewy występują sporadycznie. W całej dolinie zróżnicowanie roślinności jest niewielkie.

W km 202+700 do rzeki uchodzi prawostronnie Kanał Młyński. Zlewnia rzeki Wkry przy ujściu Kanału Młyńskiego posiada powierzchnię 633,0 km².

Największymi dopływami na w/w obszarze są: rów "C" - lewy dopływ o powierzchni 23,5 km² i rów "D" - dopływ prawy o powierzchni zlewni 5,8 km².

Rzeka Wel jest lewobrzeżnym dopływem Drwęcy o długości 98,5 km i powierzchni zlewni 810,1 km². Źródło rzeki znajdują się w strefie brzeżnej Garbu Lubawskiego, w pobliżu miejscowości Bartki. Wel przepływa przez szereg jezior. Największym dopływem Welu jest Płośniczanka.

Rzeka przepływa przez następujące mezoregiony: Garb Lubawski i Równinę Urszulewską, a przy ujściu przez Dolinę Drwęcy, należące do makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie. W górnym i środkowym biegu zlewnia Welu zbudowana jest z glin zwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych, miejscami występują torfy, w dolnym biegu – gliny zwałowe, mady, piaski i żwiry rzeczne.

W strukturze użytkowania terenu dominują grunty orne, na mniejszym obszarze występują lasy iglaste i mieszane oraz użytki zielone.

Wel przepływa przez teren powiatów: ostródzkiego, działdowskiego i nowomiejskiego.

Przez teren gminy Płońnica rzeka Wel płynie odcinkiem o długości 1,9km.

Rzeka Wel była regulowana na odcinku od Ciborza do Grabacza na początku lat 70-tych. Regulacja polegała na pogłębieniu i poszerzeniu rzeki z jednoczesnym umocnieniem skarp. Szerokość dna na odcinku do ujścia Płońniczanki wynosi 7,0 m, spadek dna od 0,15‰ do 0,35‰, nachylenie skarp wynosi 1:2. Od tego czasu rzeka była sporadycznie konserwowana. Jej brzegi są obecnie w znacznym stopniu zadrzewione i w dużej mierze odzyskała charakter naturalnego ciek.

Rzeka Płońniczanka jest lewobrzeżnym dopływem Welu o długości 15,1 km i powierzchni zlewni 90,9 km². Rzeka przepływa przez teren Welskiego Parku Krajobrazowego. Płyne przez mezoregion – Równinę Urszulewską, należącą do makroregionu – Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie.

Płońniczanka przepływa przez teren powiatu działdowskiego, gminę Płońnica. Na terenie gminy znajduje się odcinek od km 0+900 do źródeł w km 15+660, tj. długości 14,76 km.

Dolina rzeki Płońniczanki jest obszarem stosunkowo płaskim o niewielkich deniwelacjach. W bezpośrednim sąsiedztwie rzeki w tarasie zalewowym występują gleby utworzone z torfowisk niskich mszysto-turzycowych i turzycowych. Głębokość złóż torfowych w dolinie rzeki jest bardzo różna i wynosi od 45cm do 250cm. Torfy zalegają na podłożu mineralnym. W nielicznych miejscach od głębokości 140-160 cm torf zalega na gytii. Miejscami na obrzeżach dolin (dopływu) i w nielicznych partiach środkowych występuje torf w wierzchniej warstwie namulny. Gleby torfowe użytkowane są jako łąki bądź pastwiska. W wyższych partiach doliny występują gleby utworzone z piasków słabo gliniastych i piasków gliniastych.

Obszar źródłowy Płońniczanki położony jest na gruntach Zakładu Rolnego w Rutkowicach. Są to tereny w przeszłości zmeliorowane (rowy systemu podsiękowego), najniższe partie terenu są podmokłe z oczkami wodnymi. Teren ten, zwłaszcza oczka wodne, jest zarośnięty roślinnością bagienną, krzakami łązy i olchą.

Powierzchnia zlewni obszaru źródłowego wraz z systemem melioracyjnym wynosi około 9,6 km².

Rzeka na całej długości została uregulowana, regulację przeprowadzono w latach siedemdziesiątych pogłębiając, odmulając i poszerzając rzekę.

d) Naturalne zbiorniki wodne:

- W miejscowości Gródki znajdują się pozostałości po stawach rybnych. Są one zlokalizowane około 100m od drogi asfaltowej Działdowo-Lidzbark. Przy samej drodze znajduje się niewielkie źródło i oczko wodne. Stawy zarośnięte są olchą, roślinnością bagienną.
- W Zalesiu znajduje się płytki naturalny zbiornik wodny o powierzchni 2,9 ha, zasilany wodami gruntowymi i spływem powierzchniowym. Brzegi zarośnięte moczarką kanadyjską i częściowo tatarakiem. Od strony zachodniej zabudowania wsi Zalesie usytuowane są bardzo blisko brzegu, a ogrodzenia wchodzi w wodę. Brzegi i woda są zanieczyszczone różnymi odpadami (śmieciami) i spływami powierzchniowymi.
- We wsi Skurpie znajdują się trzy małe stawy wiejskie. Pomiędzy dwoma zlokalizowano ujęcie wiejskie wraz z hydrofornią. Intensywna eksploatacja studni nr 1 może spowodować przenikanie zanieczyszczeń z tych stawów do ujęcia wody. Wszystkie te stawy są bardzo zanieczyszczone i niezbędne wydaje się ze względu na eksploatację ujęcia ich pogłębienie i oczyszczenie.

Na terenach gminy powstały również niewielkie stawy rybne na gruntach prywatnych w Turzy Małej, Jabłonowie i Gródkach.

3.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.

a) Gleby i ich wykorzystanie.

Gleby na terenie gminy Płońnica wykorzystywane są przede wszystkim dla celów rolniczych. Z ogólnej powierzchni 16 323 ha użytki rolne zajmują 12 458, a więc 76,3 areалу gminy. Niezależnie od formy gospodarowania, gleba pozostaje

nadal podstawowym warsztatem produkcji zbożowej, owocowej, paszowej lub drzewnej.

Tabela 5. Struktura użytkowania gruntów w gminie Płońska (wg danych z 1 stycznia 2020 r.).

Wyszczególnienie	Pow. ogółem w ha	% ogólnej powierzchni gminy
Pow. ogólna gminy	16 323	100%
Użytki rolne	12 458	76,3%
w tym:		
- grunty orne	9 163	56,1%
- sady	13	0,1%
- łąki	1 826	11,2%
- pastwiska	843	5,2%
- grunty rolne zabudowane	292	1,8%
- grunty pod stawami	1	0,01%
- grunty pod rowami	83	0,5%
- grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	35	0,2%
-nieużytki	202	1,2%
Grunty leśne	3 325	20,4%
W tym:		
- lasy	3 267	20,0%
- grunty zadrzewione i zakrzewione	58	0,4%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	58	0,4%
W tym:		
- tereny mieszkaniowe	20	0,12%
- tereny przemysłowe	4	0,02%
- inne tereny zabudowane	14	0,09%
- zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy	1	0,01%
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	17	0,10%
- użytki kopalne	2	0,01%
Tereny komunikacyjne	436	2,7%
W tym:		
- drogi	395	2,4%
- tereny kolejowe	37	0,2%
- inne tereny komunikacyjne	4	0,02%
- grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowej	-	-
Grunty pod wodami	46	0,3%
W tym:		
- morskimi wewnętrznymi	-	-
- powierzchniowymi płynącymi	32	0,2%
- powierzchniowymi stojącymi	14	0,1%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońnicy (pozyskano ze Starostwa Powiatowego w Działdowie)

W tabeli nr 10 przedstawiono udział procentowy gruntów w powierzchni ogólnej w województwie warmińsko-mazurskim oraz w gminie Płońska w 2018 roku. Jak wynika z tabeli udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej w gminie Płońska jest znacznie wyższy (o 20,76%) niż w województwie warmińsko-mazurskim. Pozostałe grunty plasują się poniżej wartości wojewódzkich. W przypadku gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych wartość ta jest o ok. 13% niższa, a odnośnie gruntów pod wodami o ok. 5%. Udział gruntów zabudowanych oraz zurbanizowanych, w których w skład wchodzi m. in. tereny mieszkaniowe, przemysłowe oraz inne tereny zabudowane nie wykazuje zbyt dużej różnicy pomiędzy województwem, a gminą.

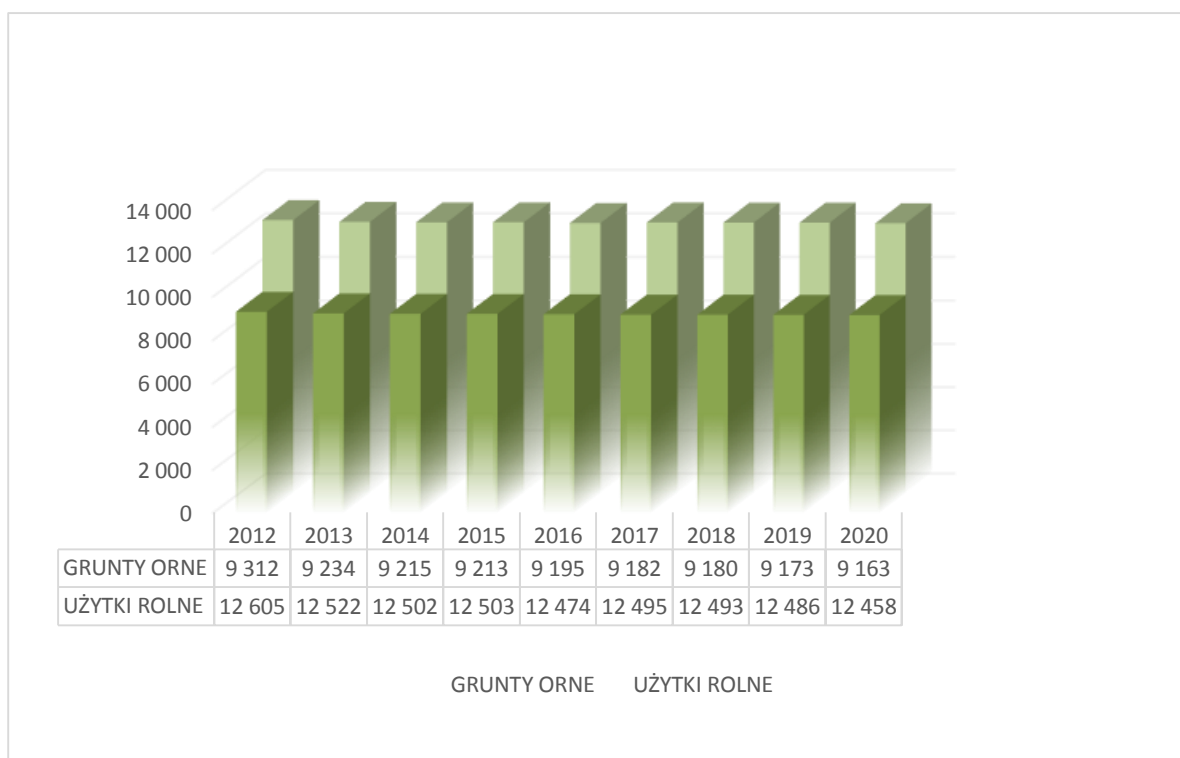
Tabela 6 Udział procentowy poszczególnych gruntów w powierzchni ogólnej w województwie warmińsko-mazurskim oraz w gminie Płońska w 2018 roku

	Użytki rolne	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty pod wodami	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Nie użytki
Woj. warmińsko-mazurskie	54,45%	32,72%	5,66%	3,88%	2,91%
Gmina Płońska	75,21%	20,15%	0,28%	3,03%	1,32%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie oraz <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na wykresie nr 4 przedstawiono powierzchnię gruntów ornych na tle użytków rolnych w gminie Płońska w latach 2012-2020. Jak wynika z analizy powierzchnia użytków rolnych osiągnęła najwyższy poziom w 2012 roku, następnie w roku 2013 spadła o 83 ha, a w kolejnym roku o 20 ha. W obecnym czasie (rok 2020) powierzchnia ta wynosi 12 458 ha. W przypadku gruntów ornych powierzchnia zmalała o 149 ha od 2012 roku. Wskazuje to na stopniowo narastający proces urbanizacji gminy w związku z tendencją spadkową powierzchni gruntów ornych na przestrzeni lat.

Wykres 6 Powierzchnia gruntów ornych [ha] na tle użytków rolnych w gminie Płońska w latach 2012-2020

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie

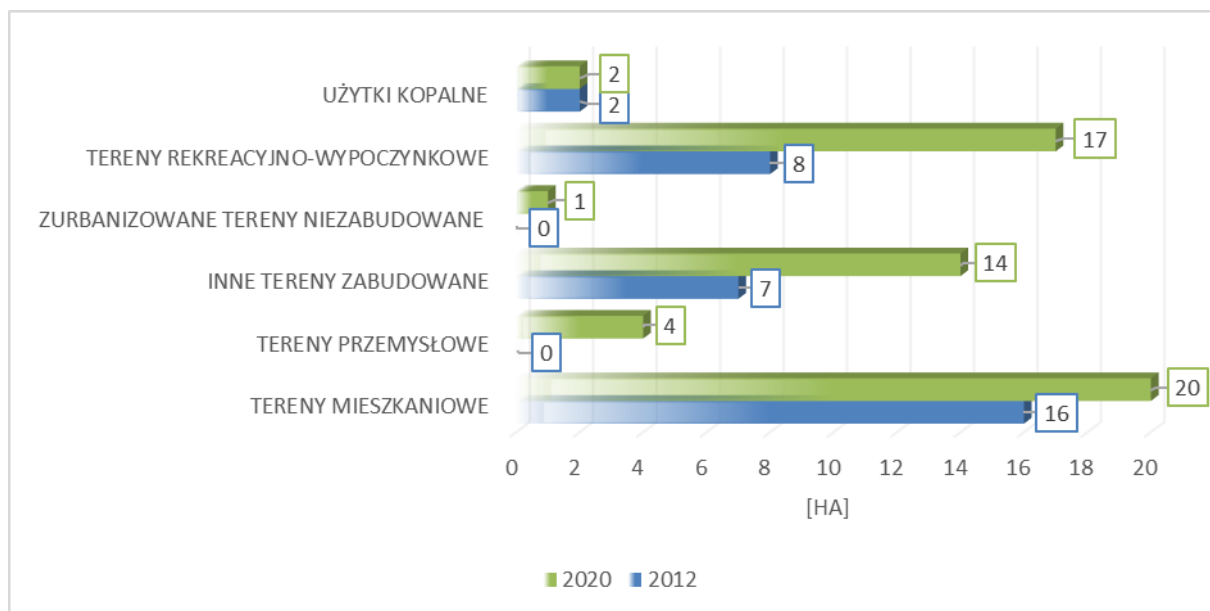
Wykres nr 6 przedstawia powierzchnię łąk trwałych i pastwisk trwałych na terenie gminy Płońska w latach 2012-2020. Z poniższego wykresu wynika, że powierzchnia łąk i pastwisk od roku 2012 nieznacznie spadała. Od roku 2018 powierzchnia pastwisk zaczęła wzrastać, natomiast powierzchnia łąk nadal malała. Łącznie powierzchnia łąk od roku 2012 pomniejszyła się o 14 ha.

Pozostałe grunty wchodzące w skład użytków rolnych tj. sady, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami oraz grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych utrzymują się na stałym poziomie lub wykazują niewielką tendencję spadkową. Natomiast warto zauważyć, że powierzchnia nieużytków pomniejszyła się łącznie o 15 ha.

Wykres 7 Powierzchnia łąk i pastwisk [ha] w gminie Płońnica w latach 2012-2020

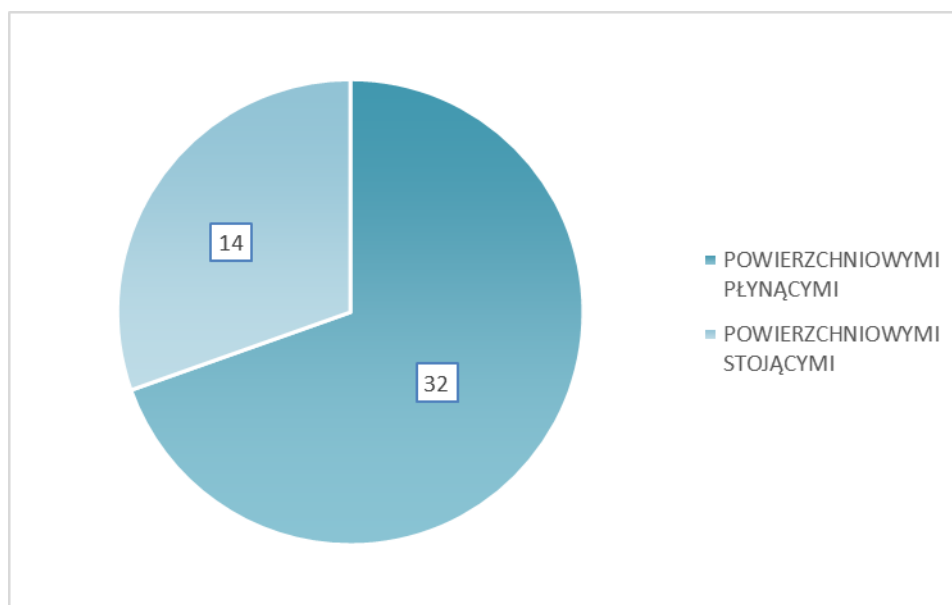
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie

Wykres 8 Powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Płońnica w 2012 i 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie

Powyższy wykres prezentuje powierzchnię gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na terenie gminy Płońska w 2012 i 2020 roku. W skład gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wchodzi teren mieszkaniowy, teren przemysłowy, inne tereny zabudowane, zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe oraz użytki kopalne. W porównaniu do 2012 roku największą różnicę można zauważyć w przypadku terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Do 2020 roku powierzchnia ich wzrosła o 9 ha. Tendencję wzrostową o 7 ha zauważono również w przypadku innych terenów zabudowanych. Natomiast powierzchnia terenów mieszkaniowych i przemysłowych wzrosła o 4 ha. Na wykresie nr 8 przedstawiono powierzchnię gruntów pod wodami na terenie gminy w 2020 roku. Zdecydowaną większość stanowią grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi, obejmujące 32 ha terenu gminy Płońska. Wynika to z faktu występowania takich rzek jak: rzeka Wkra, Wel oraz Płońniczanka. Mniejszą powierzchnię gminy zajmują grunty pod wodami stojącymi, obejmujące 14 ha powierzchni gminy.

Wykres 9 Powierzchnia gruntów pod wodami [ha] w gminie Płońska w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie

b) Klasyfikacja bonitacyjna gleb.

Warunkiem przydatności gleb jest klasyfikacja gleboznawcza. W Płońnicy w strukturze gruntów ornych wg klasyfikacji bonitacyjnej występują następujące gleby:

Tabela 7. Struktura gruntów ornych (wg danych z 2008r.).

Klasa bonitacyjna gleby	Powierzchnia w (ha)	Udział procentowy
gleby klasy I i II	-	-
gleby klasy IIIa	177,7477	1,91%
gleby klasy IIIb	802,4965	8,60%
gleby klasy IVa	2607,96	27,95%
gleby klasy IVb	2342,653	25,11%
gleby klasy V	2659,322	28,51%
gleby klasy VI	738,977	7,92%
RAZEM	9329,157	100%

źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji.

Na terenie gminy Płońska nie występują w ogóle grunty klasy I i II. Dominują grunty orne klas: IVa, IVb i V.

Wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej obliczona przez IUNG Puławy, mierzona sumą wskaźników: bonitacji gleb, rzeźby terenu, klimatu, stosunków wilgotnościowych, jest dla obszaru gminy niezbyt wysoki.

c) Kompleksy glebowo-rolnicze

Gmina Płońska leży w regionie glebowo-rolniczym Działdowsko-Nidzickim. Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gm. Płońska są następujące:

Tabela 8. Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gminie Płońska.

Kompleksy przydatności rolniczej	Struktura w %
Grunty orne	100
2 - pszenny dobry	3,1
4 - żytni bardzo dobry	20,7
5 - żytni dobry	37,7
6 - żytni słaby	30,6
7 - żytni bardzo słaby	6,6
8 - zbożowo-pastewny mocny	0,8
9 - zbożowo-pastewny słaby	0,5
Użytki zielone	
2 z – średnie	87,4
3 z - słabe i bardzo słabe	12,6

źródło: opracowanie własne.

Około $\frac{1}{3}$ gruntów ornych to gleby żyzne wytworzone z piasków gliniastych mocnych na płytkiej glinie lekkiej i z glin lekkich, całkowite oraz z piasków gliniastych

mocnych, piasków gliniastych mocnych pylastych, bądź piasków gliniastych mocnych przechodzących płytko w piaski gliniaste lekkie na średnio głębokiej glinie lekkiej. Gleby te należą do kompleksu żytniego bardzo dobrego (4) z małym udziałem kompleksu pszennego dobrego (2) i kompleksu zbożowo pastewnego mocnego (8).

Gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego i pszennego dobrego w bardziej zwartych obszarach występują w rejonie Płońnicy, wsi Mały Łęck, Skurpie, Wielki Łęck, Przełęk, Gródki oraz w części południowej w rejonie Niechłonia, Gruszki i Jabłonowa.

Gleby kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego występują lokalnie w rejonie wsi Przełęk Duży oraz wokół rozległego obniżenia w rejonie wsi Niechłonia-Zalesie. Opisane obszary predysponowane są do rozwoju gospodarki rolnej w kierunku żytnio-ziemniaczanym, a nawet pszenno-żytnim.

Większość gleb, około $\frac{2}{3}$ w grupie gleb dobrych, stanowią gleby o niższych walorach użytkowych – mniej żyzne. Wytworzone są one z piasków gliniastych lekkich na glinie średnio głębokiej, z piasków gliniastych mocnych na piaskach gliniastych lekkich oraz z piasków gliniastych lekkich, lokalnie pylastych na piaskach luźnych, miejscami na żwirach piaszczystych i gliniastych.

Gleby te wymagają stałego intensywnego nawożenia, a na znacznych przestrzeniach nawodnienia. Występują one w zwartych rozległych kompleksach w rejonie wsi Skurpie, Rutkowice i Jabłonowo, Niechłonia, Zalesie oraz w postaci łąk w rejonie wsi Płońska, Wielki Łęck, Gródki.

Zakres upraw na tych obszarach jest ograniczony. Korzystne są uprawy żytnio-ziemniaczane, a zwłaszcza ziemniaczane.

Wśród gleb uważanych obecnie za marginalne dla rolnictwa przeważają gleby kl. V lokalnie IV b wytworzone z piasków słabogliniastych podścielonych średnio zagęszczonymi piaskami luźnymi, lokalnie żwirami piaszczystymi oraz z piasków gliniastych lekkich podścielone płytko piaskami luźnymi, rzadziej słabogliniastymi, zaliczane do kompleksu żytniego słabego (6). Są to gleby stosunkowo żyzne, ale plony uzyskiwane z nich w dużym stopniu uzależnione są od ilości i rozkładu opadów. Wskazane jest wykorzystanie tych gleb pod uprawy paszowe lub pod zalesienia.

Gleby kl. VI piaszczyste, ubogie i zbyt suche zaliczane do kompleksu żytniego bardzo słabego (7) występują w gminie sporadycznie, na stosunkowo niewielkich

obszarach, głównie w południowej części gminy. Gleby te mogą być wykorzystywane na cele pozarolnicze, przede wszystkim pod zalesienia.

Wśród gleb wypełniających obniżenia i doliny przeważają gleby torfowe, rzadziej murszowe i czarne ziemie. Są to gleby IV kl. użytków zielonych o średniej wartości, które powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu jako łąki i pastwiska.

Wartość gleb torfowych zwłaszcza w dolinie Działdówki obniżona jest przez liczne wyrobiska torfowe, obszary te mają jednak duże znaczenie przyrodnicze i powinny pozostać bez przekształceń.

d) Gospodarka leśna.

Według regionalizacji geobotanicznej Polski J. M. Matuszkiewicza¹ lasy gminy Płońnica należą do działu Mazowiecko-Poleskiego, poddziału Mazowieckiego, krainy Chełmińsko-Dobrzyńskiej, okręgu Nidzicko-Welskiego oraz podokręgu Płońnickiego.

Największą powierzchnię zajmują lasy na siedlisku lasu mieszanego świeżego porastające na glebach brunatnych i bielicowych o głębokim poziomie wód gruntowych. Dominującym elementem górnego piętra lasów jest sosna oraz świerk z domieszką dębu, brzozy i osiki. W podszyciu występuje tu m.in. jałowiec, czeremcha, leszczyna.

Lasy na siedlisku boru świeżego występują na glebach bielicowych, o głębokim poziomie wód gruntowych. W drzewostanie dominuje sosna z domieszką brzozy. Podszycie tych lasów jest dość ubogie.

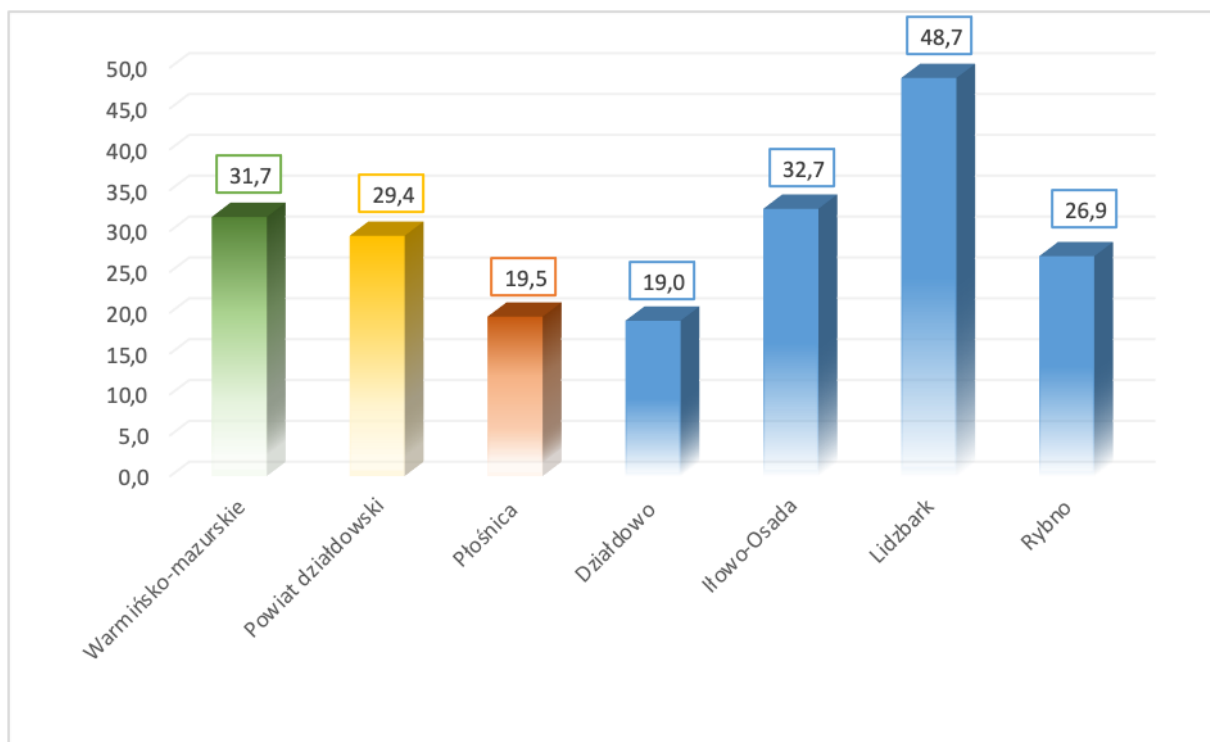
Lasy na siedlisku lasu mieszanego, miejscami świeżego porastają gleby brunatne, o poziomie wód gruntowych w zasięgu systemu korzeniowego. W drzewostanie występuje sosna, dąb, grab, świerk. W bogatym podszyciu występuje leszczyna, malina, jeżyna, tarnina, poziomka, szczawik, zawilec. W miejscach bardziej wilgotnych spotyka się bez czarny i koralowy, kruszynę, szakłak, bluszcz, rzadko wilcze łyko.

Runo leśne jest stosunkowo ubogie. Na glebach piaszczystych przeważają mchy i porosty, w miejscach odsloniętych spotkać można wrzos; na glebach żyzniejszych występuje borówka czarna i borówka brusznica, rzadziej poziomka,

¹ Matuszkiewicz J. M. „Regionalizacja geobotaniczna Polski”, Warszawa, IGiPZ PAN, 2008

szczawik zajęczy, konwalijka dwulistna i kopytniki. Z grzybów użytecznych do najpospolitszych należą: gąski, maślaki, koźlaki i borowiki.

Dominującym drzewostanem lasów w gminie Płońska jest sosna w różnych klasach wiekowych, z nieznaczną przewagą sosny poniżej 40 lat.

Wykres 10 Lesistość (%) w 2019 r. w gminie Płońska z porównaniem do województwa warmińsko-mazurskiego, powiatu działdowskiego oraz gmin w powiecie działdowskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gmina Płońska charakteryzuje się dość niskim poziomem lesistości, wynoszącym w 2019 roku zaledwie 19,5%. W odniesieniu do gmin zlokalizowanych w powiecie działdowskim, tylko gmina Działdowo wypada gorzej tj. o 0,5 punktu procentowego mniej. Najwyższą lesistością mogą pochwalić się takie gminy jak Iłowo-Osada oraz Lidzbark, dla którego lesistość wynosi aż 48,7% tj. o ok. 29 punktów procentowych więcej niż w Gminie Płońska.

Poniższy wykres przedstawia dane Starostwa Powiatowego w Działdowie na temat powierzchni lasów w gminie Płońska w latach 2012-2020. Jak wynika z analizy największy przyrost powierzchni lasów nastąpił w 2013 roku tj. o 83 ha więcej niż w

roku poprzednim. Następnie powierzchnia lasów stale wzrastała, osiągając w 2020 roku wartość 3 267 ha. Najwięcej lasów zlokalizowanych jest w północnej oraz centralnej części gminy. Według wykresu nr 10 powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych pomniejszyła się w 2017 roku o 33 ha w porównaniu do poprzedniego roku. Gruntami leśnymi w gminie Płońska zarządza Nadleśnictwo Lidzbark. W skład nadleśnictwa w granicach administracyjnych gminy wchodzi leśnictwo Płońska, leśnictwo Turza Wielka oraz leśnictwo Gródki.

Wykres 11 Powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych [ha] w gminie Płońska w latach 2012-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie

Wykres 12 Powierzchnia lasów [ha] w gminie Płońska w latach 2012-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie

Z obserwacji na przestrzeni lat 2000-2008 wynika, że ilość lasów i gruntów leśnych na terenie gminy Płońska systematycznie wzrasta. Jest to pożądane zjawisko z uwagi na niską lesistość gminy wynoszącą zaledwie 19,5% (wg Urzędu Gminy w Płońcy). Lesistość jest niższa od średniej dla powiatu działdowskiego wynoszącej 29,17% (powierzchnia powiatu działdowskiego wynosi 95 392 ha a powierzchnia lasów dla tego powiatu - 27 826,3ha).

Największe kompleksy leśne występują w sołectwach: Galewo, Gródki, Prioma, Płońska, Turza Mała.

W strukturze własnościowej dominują lasy Skarbu Państwa, występujące w zwartych dużych kompleksach. Lasy prywatne natomiast charakteryzują się rozdrobnieniem i rozrzutem. Częstym zjawiskiem jest przeplatanie się działek lasów państwowych z lasami prywatnymi, utrudniając racjonalną gospodarkę leśną.

85,2% powierzchni leśnych stanowią lasy państwowe administracyjnie należące do Nadleśnictwa Lidzbark zarządzane w ramach Okręgowej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie.

14,8% powierzchni leśnych stanowią lasy prywatne.

Podstawowym założeniem gospodarki leśnej jest jeszcze na obecnym etapie wykorzystanie lasu jako odnawialnego źródła surowca drzewnego, pozyskiwanego na poziomie określonym potrzebami hodowlanymi i ochronnymi drzewostanów. Użytkowanie zasobów leśnych wyraża się również pozyskiwaniem runa leśnego oraz żywicy.

W ostatnich latach nastąpiło wyraźne zmniejszenie rozmiaru skupu jagód, grzybów i wikliny przez jednostki Lasów Państwowych na rzecz zbioru organizowanego przez firmy prywatne, czemu niestety towarzyszy często niszczenie środowiska leśnego. W ostatnich latach nastąpiło również niemal całkowite zaniechanie pozyskiwania żywicy uzasadnione niskimi cenami rynkowymi, jak również względami ochrony lasów.

Gospodarka leśna jest terytorialnie i funkcjonalnie związana z gospodarką wiejską, dla której stanowi uzupełnienie lub alternatywną w stosunku do rolnictwa formę aktywności ekonomicznej i społecznej. Szczególnie w omawianej gminie, gdzie duży udział gleb marginalnych dla rolnictwa stwarza realną możliwość zwiększenia powierzchni leśnych.

Prace zalesieniowe, następnie pielęgnacja założonych upraw mogą stać się ważnym elementem zmniejszenia bezrobocia na wsi i zdobywania nowych kwalifikacji przez mieszkańców wsi, jednocześnie służyć poprawie struktury użytkowania ziemi i poprawie lokalnych warunków środowiskowych. Będzie to jednak wymagało finansowego, organizacyjnego, edukacyjnego zaangażowania służb i środków przeznaczonych na restrukturyzację wsi, likwidację bezrobocia i ekologizację środowiska wiejskiego.

W tabeli nr 13 przedstawiono strukturę własności gruntów leśnych na terenie gminy Płońska w 2020 roku. Według danych Starostwa Powiatowego w Działdowie zdecydowana większość gruntów leśnych należy do Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i wynosi łącznie 2 677 ha. Na drugim miejscu pod względem wielkości powierzchni posiadanych gruntów leśnych sytuują się grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych o powierzchni równej 605 ha. Pozostałe grunty posiadające większe połacie gruntów to grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa – 17 ha oraz grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych – 12 ha.

Tabela 9 Struktura własności gruntów leśnych na terenie gminy Płońska w 2020 roku

Nr gr. rej.	Nr podgr. rej.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy rejestrowej lub podgrupy rejestrowej	Powierzchnia [ha]
1	1.1	Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	17
	1.2	Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	2677
2	2.4	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	1
4	4.1	Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów wskazanych w 4.2 ² i 4.3 ³	1
7	7.1	Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	605
	7.2	Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	12
10	-	Wspólnoty gruntowe	9
15	15.1	Grunty spółek prawa handlowego	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie

3.5. Surowce naturalne.

Gmina Płońska nie jest zbyt zasobna w surowce naturalne. Eksploatowane są tu głównie piaski i żwiry. Stopień zasobności złóż jest trudny do oceny z uwagi na brak kompleksowych badań rozpoznawczych.

² Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym

³ Grunty gmin przekazane organom, które wykonują zadania zarządcze w stosunku do dróg gminnych

Tabela 10 Udokumentowanie złoża surowców mineralnych

Nr złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Pow. Złoża [ha]	Stan prawny K -złoże objęte koncesją eksploatacyjną, PG - wyznaczony teren górniczy R - złoże zrehabilitowane
1.	Gralewo	Kruszywo naturalne	1,66	K, PG
2.	Gralewo II	Kruszywo naturalne	1,5	-
3.	Gralewo III	Piaski kwarcowo - skaleniowe	1,8	K, PG
4.	Gralewo IV	Kruszywo naturalne	1,37	K, PG
5.	Gruszka	Kruszywo naturalne	20,21	-
6.	Niechłonin	Kruszywo naturalne	46,7	-
7.	Niechłonin II	Kruszywo naturalne	2,88	R
8.	Prioma	Kruszywo naturalne	9,12	K, PG
9	Prioma I	Kruszywo naturalne	1,98	K, PG

Źródło: Opracowano na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl> oraz danych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Ww. udokumentowane złoża zostały przedstawione na rysunku nr 1 studium zgodnie z numeracją porządkową powyższej tabeli.

Na terenie gminy występuje kilkanaście punktów eksploatacji odsłonięć kopalni. Są to czwartorzędowe plejstoceny piaski i żwiry, czasem zaglinione o znaczeniu

lokalnym dla potrzeb budownictwa drogowego i indywidualnego. Kilka z nich jest wyeksploatowanych, inne o zaniechanej eksploatacji.

Gmina Płońska posiada kilka wytypowanych obszarów o pozytywnych wynikach badań poszukiwawczych: w rejonie wsi Gralewo, Turza Mała, Wielki Łęck, Przełęk Duży, Płońska, Niechłonin i Gruszka. Na rysunku nr 1 oznaczono przybliżoną lokalizację w/w złóż perspektywicznych wraz z określeniem rodzaju kopaliny. Mimo, że północna część gminy leży w strefie obszaru najwyższej ochrony wód podziemnych, na rysunku nr 1 wyznaczono złoża torfów jako rejony perspektywiczne.

Nierozpoznany jest problem perspektyw surowcowych w utworach starszych. W utworach oligoceńskich i płytko występujących kredowych istnieją pewne szanse odkrycia i udokumentowania wód pitnych.

W utworach dolnokredowych istnieją szanse odkrycia i udokumentowania wód geotermalnych o temperaturach rzędu około 30°C, niżej w utworach dolnomalmskich rzędu 35-40°C. Szanse odkrycia zbiorników geotermalnych istnieją także w utworach triasowych, a szczególnie w węglanowych utworach środkowego triasu i piaszczystych dolnego triasu (temperatury rzędu 40-50°C), a także w piaszczystych utworach kambru (o temperaturze 50-60°C).

Na skutek infiltracji wód powierzchniowych w utworach tych istnieją również niewielkie szanse występowania małych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej.

3.6. Szata roślinna.

Zniszczenie pierwotnych siedlisk, wylesienie obszarów przez rozwój rolnictwa i pasterstwa, spowodowały olbrzymie zmiany naturalnej europejskiej awifauny. Miejsce roślinności pierwotnej zajęła roślinność obejmująca szerokie spektrum zbiorowisk, od naturalnej roślinności leśnej i bagiennej do zbiorowisk upraw i siedlisk ludzkich. Rozwój gospodarki rolnej, intensyfikacja rolnictwa, intensyfikacja gospodarki leśnej, zredukowały różnorodność siedlisk i spowodowały ich zubożenie.

W ekosystemie gminy wysoki udział mają półnaturalne zbiorowiska łąkowe, zajmujące znaczne powierzchnie w dolinach cieków, w podmokłych obniżeniach oraz potorfiach. Wzdłuż cieków i rzek spotkać można olsze czarne oraz wierzbę z podszytem z turzyc i trzcinnika.

Obszary potorfowe porasta roślinność seminaturalna, wśród której dominują turzyce, śmiałek, sity i inna roślinność wodna. Rzadkim i chronionym gatunkiem jest brzoza karłowata. Łęgi przystrumykowe i olsy zachowały się w mozaice z użytkami zielonymi. Wykazują one niekiedy wysoki stopień naturalności. Są to lasy wodochronne dla zatrzymywania spływów powierzchniowych wód i ich retencjonowania.

3.7. Siedliska i ostoje zwierząt.

Rozmieszczenie siedlisk i ostoi zwierząt pokrywają się ściśle z rozmieszczeniem szaty roślinnej na terenie gminy. Najważniejszym kompleksem, który jest ostoją wielu gatunków ptaków oraz ssaków łownych są kompleksy leśne w północnej i środkowej części gminy. Gatunki zwierząt zasiedlające te tereny to przede wszystkim gatunki leśne, gatunki ekotonalne i gatunki terenów otwartych, gatunki polne i łąkowe, gatunki szuwarowe i gatunki drapieżne. Z większych zwierząt występują tu sarny, jelenie, dziki, zające, lisy.

W lasach spotkać można puchacza, kanię rudą i gołębia siniaka, natomiast na polach kuropatwę pospolitą, a wokół siedzib ludzkich bociana białego.

Tereny łąkowo-bagienne, starorzecza Wkry i mokradła w dolinie Welu zamieszkują liczne gatunki kaczek i kurek wodnych.

3.8. Klimat.

Gmina Płońska wg R. Gumińskiego usytuowana jest w skrajnie południowej części klimatycznej "dzielniczy mazurskiej" obejmującej swym zasięgiem całe Pojezierze Mazurskie.

Dzielnica ta poza obszarami górkimi należy do najchłodniejszej na terenie Polski. Warunki klimatyczne tej gminy są stosunkowo łagodne w porównaniu do terenów położonych w północnej czy północno-wschodniej (rejon Suwałk) części tej dzielnicy.

Klimat charakteryzuje się następującymi parametrami:

- 50 dni w roku mroźnych i 130 dni z przymrozkami,

- roczna suma opadów od 500 do 600 mm przy 140 dniach z opadem atmosferycznym w każdej postaci,
- pokrywa śnieżna zalega do 90 dni,
- duża częstotliwość silnych wiatrów,
- średnia roczna temperatura powietrza ca 6,8°C przy maximum 17,6°C i minimum - 4,3°C, średnia roczna amplituda 21,8°C.

Okres wegetacyjny wg L. Bartnickiego trwa na badanym terenie ok. 200 dni - od początku kwietnia do początku października. Lato trwa tu ok. 60 dni, natomiast zima - 100-110 dni.

Najkorzystniejsze warunki terenowe zwłaszcza dla rolnictwa posiadają obszary dostatecznie przewietrzane o głębokim zaleganiu wód gruntowych (poniżej 2 m) pokryte glebami o dużej pojemności cieplnej, tj. zwięzłymi (gleby gliniaste). Takie obszary dominują w rejonie Rutkowic i Skurpia, pomiędzy Wielkim Łęckiem, Przełękiem Dużym, Gródkami oraz w rejonie Płościcy, Jabłonowa i Niechłonina. Dobowy wykres temperatury nad tymi powierzchniami charakteryzuje się znacznym wyrównaniem, co jest szczególnie korzystne dla roślin niskopiennych.

Najmniej korzystnymi warunkami termicznymi cechują się w gminie Płościca tereny w obrębie doliny Działdówki oraz innych cieków, a także w wilgotnych obniżeniach. Tereny te narażone są na występowanie wysokich dobowych amplitud temperatur w okresie lata oraz znacznych spadków temperatur zimą. Są to tereny najbardziej narażone na powstawanie zastoisk wilgotnego powietrza.

Warto podkreślić wpływ lasów na klimat lokalny. Drzewostan przyczynia się do łagodzenia dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie. Położenie powierzchni czynnej na poziomie koron drzew powoduje, że ekstrema temperatur występują właśnie na tym poziomie, a nie przy powierzchni ziemi. Drzewostan wpływa również modyfikująco na warunki anemologiczne, głównie poprzez ograniczone prędkości i siły wiatrów. Kompleksy leśne powodują również wzrost zaciszności terenów bezpośrednio do nich przyległych po stronie zawietrznej w odległości ok. 15 m i po stronie dowietrznej w strefie 5-ciu wysokości drzew.

3.9. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Gmina Płońska z racji swego położenia na przedpolu bogatej krainy geograficznej jaką jest Garb Lubawski posiada niewiele walorów takiej rangi, która wymagałaby objęcia ochroną. W ekologiczny system obszarów chronionych tej gminy wchodzi fragment Welskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Doliny Wkry i Mławki (Natura 2000). W/w system obszarów chronionych ma ścisłe powiązanie z Krajową Siecią Ekologiczną ECONET - POLSKA. Struktura sieci to korytarze ekologiczne powiązane obszarami węzłowymi. Wg tej koncepcji rejon Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego będzie pełnił rolę obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym, z biocentrami parków krajobrazowych: Górznieńskiego, Welskiego oraz licznych rezerwatów przyrody.

Cały ten system ma za zadanie zapewnić ciągłość przemieszczania się gatunków, szczególnie wędrownych, takich jak ryby i ptaki wędrowne oraz duże ssaki.

Według koncepcji ECONET - POLSKA korytarz taki powinien towarzyszyć dolinie Wkry - Działdówki, opartej o Wzniesienia Mławskie. Obszarom doliny Wkry przekształconym znacznie przez człowieka, powinno się dać szansę unaturalnienia, odtworzenia dawnych układów przyrodniczych.

Według aktualnych kryteriów wyboru obszarów dla tworzenia sieci, struktury geomorfologiczne powinny sprzyjać zachowaniu siedlisk hydrogenicznym, sprzyjać zachowaniu rozległych kompleksów roślinności leśnej, bądź łąkowej w dużych dolinach rzecznych, zwłaszcza pradolinach.

a) Welski Park Krajobrazowy.

Welski Park Krajobrazowy utworzony został na mocy Rozporządzenia Wojewody Ciechanowskiego nr 24/95 z 18 grudnia 1995 r. Obejmuje powierzchnię 20023,34 ha, a jego otulina – 16282,58 ha. Pod względem administracyjnym obszar Parku znajduje się w obrębie 4 gmin (Grodziczno, Rybno, Lidzbark Welski i Płońska), przy czym 75 % powierzchni Parku skupia się na terenie gmin Lidzbark (wraz z miastem) i Rybno. Na terenie gminy Płońska zlokalizowany jest fragment

Welskiego Parku Krajobrazowego o powierzchni ok. 1 209,77 ha. Dla Parku obowiązuje Uchwała nr XIX/337/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2020 poz. 4207).

Park powstał w celu ochrony walorów przyrodniczych, historycznych oraz kulturowych regionu, a przede wszystkim doliny rzeki Wel. Charakterystyczną cechą Parku jest różnorodność środowiska przyrodniczego, a mianowicie bogactwo flory i fauny oraz zróżnicowanie krajobrazu. Dominującym elementem rzeźby terenu są piaszczyste równiny sandrowe, zajmujące ponad połowę powierzchni Parku, występuje również wysoczyzna morenowa oraz rynny subglacjalne. Ważnym elementem przyrodniczym Parku są jeziora polodowcowe, można wyróżnić 13 większych jezior. Na terenie Parku znajdują się cztery rezerваты przyrody: „Bagno Kozina”, „Ostrów Tarczyński”, „Piekiełko”, „Jezioro Neliwa” oraz pięć użytków ekologicznych: „Bładowo”, „Kurojady”, „Chelsty”, „Torfowisko Wąpiersk”, „Koszelewki” i . Wszystkie poza obszarem administracyjnym gminy Płońska.

Tabela 11. Struktura użytkowania gruntów w granicach Welskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Płońska.

Wieś	Pow. w granicach WPK w ha	% ogóln. pow. arealu	Struktura użytkowania gruntów w ha					
			Użytki rolne	Lasy, zadrzewienia	Grunty pod wodami	Tereny komunikacyjne	Tereny osiedlowe	Tereny różne, nieużytki
Turza Mała	839,30	62,3	353,94	441,94	9,98	20,93	1,35	11,44
Murawki	95,87	22,0	82,78	6,70	1,69	0,02	4,68	-
Płońska	274,60	9,9	90,0	177,5	1,50	4,55	-	1,05
Razem w gminie	1209,77	7,4	526,72	625,86	13,17	25,5	6,03	12,49

źródło: opracowanie własne.

b) Obszary Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry.

Rozporządzeniem nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. woj. warm-maz. Nr 52 z 22.IV.2003r.) na terenie gminy Płońska w jej zachodnio-środkowej części został wprowadzony Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry. Obecnie obowiązuje Uchwała nr XIX/342/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego

z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2020 poz. 4212).

Powierzchnia ogółem OChK Doliny Górnej Wkry wynosi 4 097,5 ha. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy znajdują się jeszcze dwa: Obszar Zieluńsko-Rzęgnowski w okolicach wsi Zalesie i Jabłonowo oraz Obszar Rybna i Lidzbarka w okolicach wsi Turza Mała, Mały Łęck, Wielki Łęck, które zajmują razem powierzchnię 1 481 ha.

W granice Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry weszły w znacznej mierze użytki rolne (90%) wskazując, iż jest to typowy krajobraz wiejski, w którym dominują pola uprawne. Są to struktury przyrodnicze w znacznej mierze przekształcone przez człowieka. Pomimo przekształceń wiele gatunków roślinności łąkowej i leśnej pozostało na tych obszarach, tworząc szczególnie w Welskim Parku Krajobrazowym bogactwo nisz ekologicznych.

c) Założenia parkowe.

Uzupełnieniem ekologicznego systemu obszarów chronionych są parki zabytkowe oraz pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej.

Za zabytkowe uznane zostały założenia parkowe w Gródkach, Małym Łęcku, Turza Mała. Cenne są też parki w Gralewie i Rutkowicach. Drzewostan parkowy za wyjątkiem parku w Gródkach nie poddawany zabiegom pielęgnacyjnym jest w złej kondycji. Wiąże się to z procesem starzenia i bezmyślną niszczyielską działalnością człowieka.

Wszystkie te parki, oprócz wartości przyrodniczych posiadają ogromną wartość krajobrazową. Są to niejednokrotnie jedynie założenia, które urozmaicają krajobraz wiejski. Wszystkie parki na terenie gminy wymagają działań ratowniczych, pielęgnacyjnych oraz rewaloryzacyjnych. Jednakże o wprowadzeniu ich można będzie mówić wtedy, kiedy obiekty te będą miały trwałych użytkowników (właścicieli).

Lokalizację założeń parkowych w tym wpisanych do rejestru zabytków zawiera rysunek nr 1.

d) Pomniki przyrody.

Elementami wzbogacającymi obszary chronione i podlegającymi ochronie z mocy ustawy, są pomniki przyrody. W gminie Płońska jest ich 10.

Na terenie gminy znajduje się 10 pomników przyrody, na które składa się 6 pojedynczych, okazałych drzew, 1 głąz narzutowy oraz 3 aleje drzew.

Tabela 12 Pomniki przyrody w Gminie Płońnica

l.p.	Rodzaj pomnika	Opis pomnika		Określenie położenia	Nr rejestru
		obwód (na wysokości 1,3m)	wysokość		
1.	Głąz narzutowy			N-ctwo Lidzbark Welski, L-ctwo Gródki oddz. 205d, teren byłego cmentarza wojskowego otoczony lasem sosnowym	
2.	Aleja 51 lip, obecnie 44 lipy: Lipa drobnolistna			wzdłuż polnej drogi na gruntach b. PGR Rutkowice	
3.	Aleja 140 dębów: Dąb Szypułkowy			wzdłuż drogi Przełęk-Pajewo-Dłutowo nr drogi 650 na odcinku 900 m od szosy Działdowo-Lidzbark	
4.	Lipa drobnolistna	148 cm	25 m	w. Płońnica, dz. nr 541 własność U.G. w Płońnicy	
5.	Dąb szypułkowy	131 cm	28 m	w głębi lasu, prowadzi do niego pierwsza polna droga po lewej stronie w kierunku wybudowań Płońnica od drogi wojewódzkiej Działdowo-Lidzbark, dostęp utrudniony; L-ctwo Gródki, oddz. 131	
6.	Lipa drobnolistna	125 cm	22 m	drzewo znajduje się po lewej stronie drogi powiatowej Turza Mała-Koty, na skraju boiska szkolnego	
7.	Lipa drobnolistna	142 cm	20 m	drzewo rośnie na skraju lasu, przy drodze gminnej, polnej Murawki-Płońnica, przy oddz. 240b	
8.	Lipa	148 cm	24 m	po prawej stronie drogi	

	drobnolistna			powiatowej Turza Mała-Koty , naprzeciwko prywatnych zabudowań p. Kubińskich	
9.	Dąb szypułkowy	122 cm	30 m	W obrębie Płońska; N-ctwo Lidzbark	
10.	Aleja 163 drzew - 5 kasztanowców, 114 jaworów, 10 jaworów purpurowych, 22 klony, 2 graby, 1 lipa, 2 olsze, 6 świerków, 1 grusza; obecnie 139 drzew - 5 kasztanowców, 101 jaworów, 20 klonów, 2 graby, 1 lipa, 2 olsze, 6 świerków, 1 grusza; w 2015 zniesienie klon jawor 1 szt			drzewa rosną wzdłuż drogi gminnej w kierunku części wsi Turza Mała o nazwie Prętki	

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/>, data dostępu: 13.03.2020

Nadzór nad pomnikami przyrody powołanymi uchwałami Rady Gminy w Płońcy sprawuje Wójt Gminy Płońska.

Lokalizację w/w pomników przyrody zawiera rysunek nr 1.

e) Obszar specjalnej ochrony ptaków doliny Wkry i Mławki - Natura 2000.

Na terenie gminy Płońska położony jest obszar specjalnej ochrony ptaków doliny Wkry i Mławki – Natura 2000 (kod obszaru PLB140008, typ ostoi F). Powierzchnia w/w obszaru wynosi ogółem 28751,5 ha, z czego na terenie Gminy Płońska znajduje się 2711,2 ha, w okolicach wsi Jabłonowo, Przełęk, Gródki, Gruszka.

Ostoja położona jest na Nizinie Środkowopolskiej, w Kotlinie Warszawskiej, obejmuje pradolinę Wkry o bardzo naturalnym, roztopowy charakterze i wyjątkowych

walorach krajobrazowych. Prawy brzeg rzeki jest tu wysoki i urwisty, natomiast lewy brzeg - płaski i porośnięty łągami. Na terenie ostoi występują dwa rodzaje siedlisk cennych z punktu europejskiego widzenia: lasy łąkowe oraz grąd środkowoeuropejski. Obejmują one w sumie około 60% powierzchni ostoi. Łęg porasta okresowo zalewane tereny wzdłuż lewego brzegu Wkry. Występują tu fragmenty 65-85 letnich drzewostanów olszowo-jesionowych z domieszką wiązu szypułkowego i świerka. W grądzie drzewostany zdominowane są głównie przez sztuczne odnowienia sosny z domieszką dębu. Na stromych stokach występuje grąd zboczowy. Wysepki i plaże porośnięte są zaroślami wierzbowymi. Ostoję zamieszkuje dwa gatunki zwierząt cenne w skali europejskiej: bóbr i wydra. Występują tu gleby typu mad i torfy niskie, miejscami czarne ziemie. Odcinek rzeki Wkry jest porośnięty szuwarami, zaś wysepki i częściowo plaże - zbiorowiskami wiklinowymi.

Wartość przyrodnicza obszaru specjalnej ochrony ptaków doliny Wkry i Mławki – Natura 2000:

Obszar obejmuje przełomowy odcinek Wkry z rzeką o naturalnym, roztokowym charakterze. Rosną tu pozostałości, nieco przekształconych, lasów łąkowych i grądów - rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które zajmują ponad 60% obszaru. Stwierdzono obecność bobra i wydry. W rzece występują podwodne, przybrzeżne zbiorowiska rdestnicowe i dość bogata ichtiofauna (jednak bez gatunków z Załącznika II). Bogata jest również awifauna. W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 24 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 2 gatunków: błotniaka łąkowego i derkacza spełniają kryteria wyznaczania ostoi ptaków wprowadzone przez Bird Life International. Ponadto 10 gatunków zostało zamieszczonych na liście zagrożonych ptaków w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Ostoja jest jednym z 10 najważniejszych w Polsce łąkowisk błotniaka łąkowego, jak też ważnym legowiskiem derkacza.

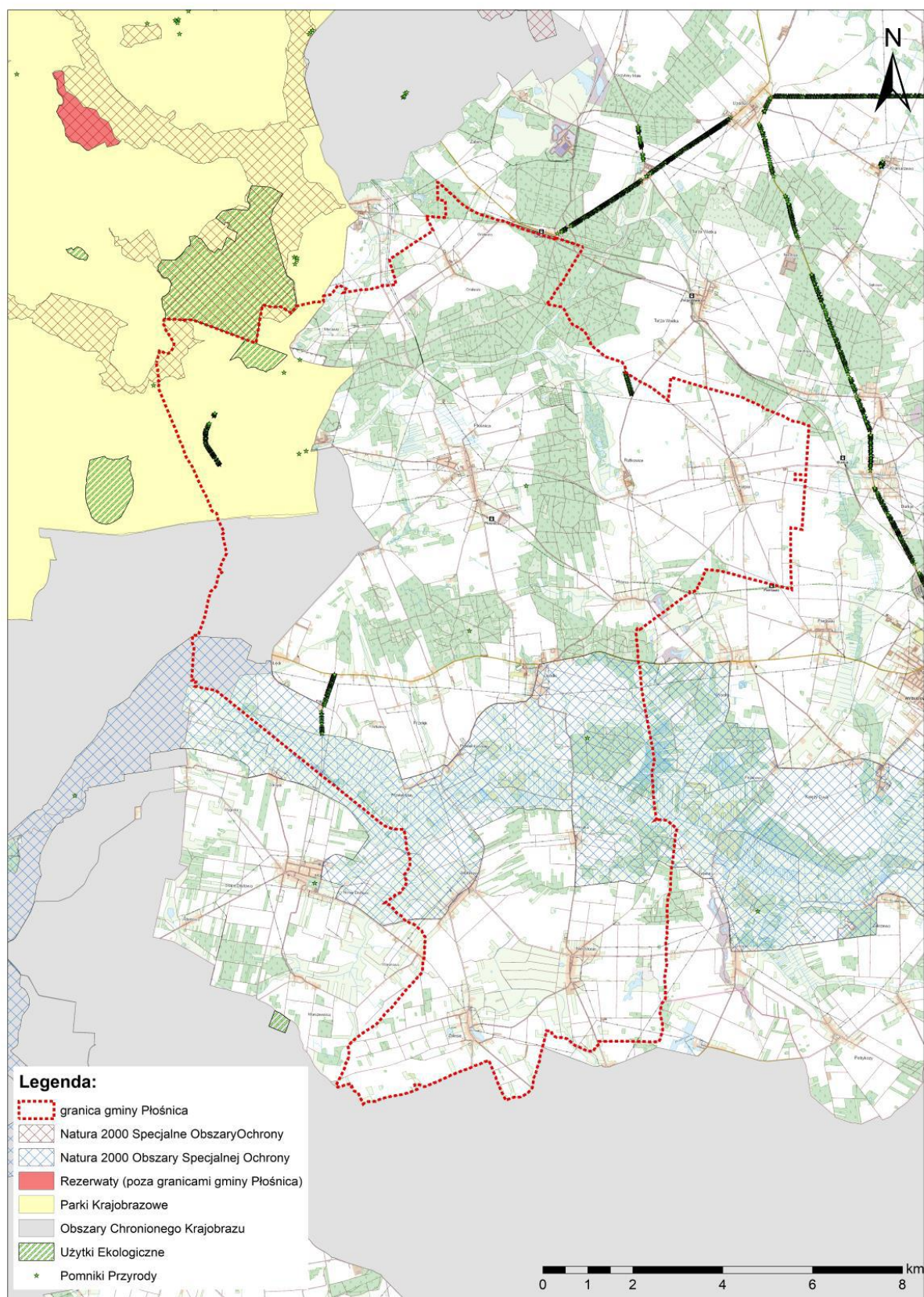
f) Zielone Płuca Polski.

Cała gmina objęta jest zasięgiem przez Zielone Płuca Polski. Głównym celem ZPP jest opracowywanie, promowanie i wdrażanie strategii ekorozwoju dla północno-wschodniej Polski. Do ZPP należą regiony ekologicznie nieskażone, w których na skutek braku wielkiego przemysłu przyroda zachowała się w stosunkowo

niezmienionym, naturalnym stanie. To zobowiązuje do podporządkowania się podstawowemu celowi ZPP, jakim jest dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych walorów środowiska przy stosowaniu umiarkowanych działań społecznych i gospodarczych aktywizujących ten obszar.

Rysunek 3. Przyrodnicze objekty i obszary objęte ochroną prawną.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ślady obecności człowieka na tych ziemiach sięgają młodszej epoki kamiennej. Między innymi w Rutkowicach natrafiono na groby świadczące o zwartym zaludnieniu dorzecza Wkry – Działdówki i Orzyca przez jedno duże plemię słowiańskie - Wenedów. W Skurpiu odkryto skarby w naczyniach glinianych. Znajdowały się w nich ozdoby srebrne i monety z XI wieku. Te i inne odkrycia dają podstawę do stwierdzenia, że w X-XIII wieku w okolicy m in. dzisiejszej wsi Skurpie, obok Sasinów mieszkała ludność z sąsiedniego Mazowsza.

Przez południową część omawianej gminy przebiegała granica dzieląca Zawkrze od państwa krzyżackiego. Była to granica naturalna, stanowiła ją rzeka Działdówka. Ta granica ustalona w 1343 roku przez Traktat Kaliski przy regulowaniu sporów polsko-krzyżackich przetrwała okres rozbiorów, istniejąc bez zmian w okresie międzywojennym. Na południe od tej granicy leżą wsie, które należąc do powiatu szreńskiego wchodziły w skład wielkich własności szlacheckich. Wsie te wraz z innymi tworzyły wielki kompleks dóbr i stanowiły latyfundium.

Od początku istnienia państwowości polskiej (tj. od X wieku) okolice dzisiejszego Działdowa, zamieszkałe przez Sasinów, były przedmiotem zainteresowania ze strony książąt mazowieckich. Nie oznaczało to jednak ich realnej władzy nad tym terenem.

Sasini jako poganie stali się przedmiotem chrystianizacji już w czasach misji św. Wojciecha. Wówczas ziemie te były nękane ciągłymi najazdami i wyprawami odwetowymi. O tym, że Sasini nie uznawali władzy książąt mazowieckich świadczy wyprawa Bolesława Krzywoustego wiosną 1108 roku na ziemie Sasinów. Jednak ludność plemienia, nie stawiając większego oporu schroniła się w puszczech i książę musiał zawrócić bez większych sukcesów.

W ostatniej fazie swego rozwoju Prusowie (Sasini) mieszkali w warownych osadach, zbudowanych w trudno dostępnych miejscach, na wzniesieniach i bagnach. Na koniec XI wieku datowane jest drewniano - ziemne grodzisko obronne w Gródkach.

Do całkowitego wytopienia Sasinów dochodzi w XII i XIV wieku. Dokonują tego Krzyżacy sprowadzeni do Polski przez Konrada Mazowieckiego w 1226 roku. W ten sposób przejmują władanie nad ziemią sasińską. Krzyżacy nie tylko pokonali Prusów,

ale zajęli również część ziemi sasińskiej należącej do książąt mazowieckich. Musieli ją zasiedlić, zaczęli więc sprowadzać tutaj swoich osadników.

Zakon Krzyżacki przystąpił do zagospodarowania swych ziem. Na skutek wieloletnich wojen ziemia sasińska była wyludniona i wymagała nowego osadnictwa. Zakon nadawał rycerzom ziemię, które rycerz był obowiązany zasiedlić. Nowi osadnicy sprowadzani byli głównie z Mazowsza.

Rozpoczęta w 1321 roku kolonizacja ziemi sasińskiej przebiegała w dwóch kierunkach: na wschód i na zachód od Dąbrówna. Po przeprowadzeniu zasiedlania terenów w okolicach Dąbrówna podjęto przygotowania do zasiedlenia wschodnich obszarów ziemi sasińskiej, czyli okolic dzisiejszego Działdowa. Niemal wszystkie majątki lokowane na ziemi sasińskiej były lokowane na prawie chełmińskim.

W XV wieku wójtostwo działdowskie było terenem działań wojennych i przemarszu wojsk. Przez te ziemie, starym gościńcem, biegnącym równoległe do granicy mazowieckiej przez Wielki Łęck i Gródki trzykrotnie przechodziły wojska Władysława Jagiełły (w latach: 1410, 1414 i 1422). W czasie wojny trzynastoletniej wójtostwo również było terenem działań wojennych.

Pokój zawarty w 1435 roku znów oddawał Działdowszczyznę we władanie Zakonu. Działania wojenne spowodowały, że zakon osłabiony był militarnie i gospodarczo. 10 kwietnia 1525 roku na rynku w Krakowie Albrecht Hohenzollern (jako książę w Prusach) złożył hołd królowi Zygmuntowi Staremu. Działdowo i okolice znalazły się we władaniu świeckiego władcy Prus Książęcych.

W okresie krzyżackim, na interesującym nas terenie lokowano następujące miejscowości: w XIV wieku - Gródki, Mały Łęck, Priomę, Płośnicę, Przelęk Wielki, Przelęk Mały, Rutkowice, Skurpie, Wielki Łęck i Zalesie; a w XV wieku - Turzę Małą.

Po utworzeniu Prus Książęcych książę Albrecht stanął przed problemem ponownego ich zasiedlenia, ponieważ ziemie te zostały wyniszczone i wyludnione podczas wojen polsko – krzyżackich. Problem ten dotyczył również starostwa działdowskiego.

Przystępując do zasiedlania tych ziem, odrzucono zasadę obowiązującą w państwie krzyżackim, według której w miastach nie mogli osiedlać się Polacy. Działdowo i okolice zasiedlają w większości mieszkańcy sąsiedniego Mazowsza, głównie chłopci uciekający z Korony przed wzrastającym uciskiem pańszczyźnianym oraz szlachta dworska, w mniejszym stopniu drobna szlachta. Ruchy migracyjne

trwają do 1550 roku. W tym czasie teren starostwa działdowskiego opuszczają rodziny katolickie, ale przybywają wypędzeni z Czech protestanci - Bracia Czescy. Wielu starych mieszkańców działdowskiego starostwa porzuca religię katolicką przechodząc na luteriańską.

Ludzie, którzy przybyli na te tereny, przynieśli tu swój język, obyczaje, kulturę, tu spotkali się ze starymi mieszkańcami tej ziemi, z ich językiem, obyczajami i kulturą. Wszyscy oni znaleźli się w nowym państwie - Prusach Książęcych. Zgodzili się dobrowolnie podlegać jego rygorom prawnym, a jednym z nich było uznanie religii luteriańskiej za obowiązującą.

Dnia 18 stycznia 1701 roku panujący w Prusach Książęcych elektor Fryderyk III, wykorzystując słabość Polski, koronował się w Królewcu jako Fryderyk I "król w Prusiech". Państwo, którym władał nazwano Królestwem Pruskim. W ten sposób mieszkańcy Działdowa i okolic stali się poddanymi króla pruskiego. Utrzymano dotychczasowy podział administracyjny państwa, zachowano urzędy i prawa obowiązujące w Prusach Książęcych.

Po śmierci Fryderyka I na tron wstępuje Fryderyk Wilhelm I (1713-1740). Nowy król od razu podjął reformę administracji i wypowiedział bezwzględną walkę rządowi stanowemu. Postawił na wzrost militarnego znaczenia Prus. Plany te kontynuował jego następca Fryderyk II.

W 1753 roku zlikwidowano podział kraju na starostwa. Zastąpiono je powiatami - większymi jednostkami administracyjnymi. Prusy podzielone zostały na dziesięć powiatów, którymi jako mianowani urzędnicy państwowi mieli zarządzać starostwie.

Kolejną reformę administracji w Prusach przeprowadzono w latach 1815 - 1820 i następnych. Kraj podzielono na prowincje, w których utworzono rejencje; w rejencjach utworzono powiaty. Jedną z utworzonych prowincji była prowincja Prusy Wschodnie. W prowincji tej znalazł się powiat nidzicki, a w nim Działdowo z okolicznymi wsiami.

18 stycznia 1871 roku, król Prus Wilhelm I jako cesarz proklamuje powstanie Rzeszy Niemieckiej. W 1871 roku mieszkańcy Działdowszczyzny stali się poddanymi cesarza.

W 1872 roku Prusy podzielono na dwie prowincje: Prusy Zachodnie i Prusy Wschodnie.

W 1905 roku utworzono nową rejencję olsztyńską, w skład której weszło Działdowo i okolice.

Po 1905 roku w Rzeszy ukształtował się podział państwa na cztery szczeble administracyjne: na najwyższym były prowincje, drugą były rejencje. Administrację lokalną tworzyły powiaty i gminy.

Tereny Działdowa i okolic praktycznie nigdy nie były we władaniu państwa polskiego, jednak mieszkała tu ludność posługująca się na co dzień językiem polskim, ludność praktycznie nie znająca języka niemieckiego, gdyż w większości byli to potomkowie Polaków, którzy osiedlali się na tej ziemi od czasów krzyżackich. Wówczas to władze pruskie zaczęły lansować teorię, że ludzie tu mieszkający są mazurami, społecznością która na przestrzeni wieków ukształtowała swój specyficzny język, a cechą tego języka była mieszanina słów polskich i niemieckich.

Inną cechą wyodrębniającą mieszkających tu ludzi od Polaków była wyznawana przez nich religia - religia ewangelicka. Mieszkańcy ci przestali identyfikować się z narodem niemieckim, ale także nie identyfikowali się z narodem polskim, stali się po prostu Mazurami.

18 stycznia 1920 roku po podpisaniu przez Niemcy rozejmu po I wojnie światowej, po raz pierwszy w swojej historii Działdowo, a wraz z nim znaczna część interesującego nas terenu znalazły się w granicach państwa polskiego.

Po przejęciu Działdowszczyzny przez władze polskie przystąpiono do organizowania na przejętym terenie administracji oraz władz samorządowych. W okresie przejściowym zachowano stary system administracji i samorządu, system odziedziczony po Niemcach.

W 1910 roku na całym obszarze Działdowszczyzny struktura narodowościowa przedstawiała się następująco: Polacy stanowili grupę liczącą 4 644 osoby, Mazurzy - 9 140, Niemcy - 8 900 osób, Żydzi 238 osób, inni 1 151 osób. Na terenie tym w owym czasie mieszkały 24 073 osoby. Polacy stanowili więc 19,2%, Niemcy 36,9%, Mazurzy - 37,9%, Żydzi - 0,9%, inni - 4,7%.

Dnia 2 września 1939 roku wkroczyły do Działdowa wojska niemieckie. Przejęcie władzy trwało krótko. Na wszystkich urzędach i na większości gmachów prywatnych zatknięto hitlerowskie flagi. Niemcy zajmowali stanowiska w urzędach, kierowali warsztatami, prowadzili handel. Licznymi transportami wywożono w głąb

Niemiec ludzi wysiedlonych z gospodarstw rolnych, na roboty u zamożnych rolników lub w majątkach rolnych. Niszczono pomniki i kapliczki przydrożne.

Na terenie powiatu działdowskiego komendantura wojenna funkcjonowała do kwietnia 1945 roku.

W styczniu 1945 roku utworzono powiat działdowski, który wszedł w skład województwa warszawskiego. W powiecie były dwa miasta i osiem gmin wiejskich. W maju 1945 roku sporządzono spis ludności zamieszkującej w powiecie. Według niego w skład gminy Płońska, która liczyła 3 192 mieszkańców, wchodziły następujące gromady: Wielki Łęck - 463 mieszkańców, Rutkowice - 228, Gródki - 312, Prioma - 289, Turza Mała - 225, Płońska 906, Przełęk 448, Mały Łęck - 321. Miejscowości: Murawki - 177, Gralewo - 282 wchodziły w skład gminy Żabiny, Skurpie - 555 - weszły w skład gminy Filice.

W lipcu 1950 roku powiat działdowski został włączony do województwa olsztyńskiego.

W 1955 roku przeprowadzono reformę administracyjną kraju, w wyniku której po likwidacji gmin ustanowiono jednostki administracyjne nazywane gromadami. Po tej reformie w skład powiatu działdowskiego wchodziły dwa miasta oraz 19 gromad, w tym Płońska.

W 1956 roku dokonano zmian w podziale administracyjnym powiatu działdowskiego, w wyniku którego z powiatu mławskiego do działdowskiego przekazano gromadę Niechłonin. Kolejne zmiany w podziale administracyjnym miały miejsce 1 stycznia 1958 roku. Z dniem 1 stycznia 1960 roku Przełęk i wybudowania Morycówka włączono do gromady Płońska, pozostałe wsie ze zlikwidowanej gromady Wielki Łęck włączono do gromady Lidzbark Welski - wieś.

W 1965 roku w powiecie działdowskim ukształtował się następujący podział administracyjny: dwa miasta oraz jedenaście gromad, wśród nich Niechłonin i Płońska.

Dnia 1 czerwca 1975 roku, w wyniku kolejnej reformy administracyjnej kraju zlikwidowano powiaty jako jednostki administracyjne. Równocześnie zwiększono ilość województw do 49. Działdowo zostało włączone do nowego województwa ciechanowskiego.

W 1976 roku zakończono reformę administracyjną kraju, w jej wyniku z byłego powiatu działdowskiego powstały następujące jednostki administracyjne: miasto - gmina Działdowo i Lidzbark Welski, gmina Płońska i Rybno.

W wyniku ostatniej reformy administracyjnej kraju od 1 stycznia 1999 roku gmina Płońska znalazła się na terenie powiatu Działdowo w województwie Warmińsko -Mazurskim.

Dzisiejsze środowisko kulturowe pochodzi głównie z XIX i XX wieku. Na środowisko to składają się zabytki architektury i budownictwa, zabytkowe założenia zieleni, układy ruralistyczne, cmentarze, zabytki ruchome i stanowiska archeologiczne.

4.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.

Tabela 13. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków (stan na 15. XI.2006r.)

Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu	Gmina
GRÓDKI	ZESPÓŁ PODWORSKI (DWÓR, PARK)	A-1334	8 października 1981	PŁOŚNICA
GRÓDKI	STAJNIA	A-671	21 października 1967	PŁOŚNICA
MAŁY ŁĘCK	ZESPÓŁ PODWORSKI	A-3624	19 listopada 1993	PŁOŚNICA
NIECHŁONIN	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH	A-4211	14 lutego 2001	PŁOŚNICA
PŁOŚNICA	CHAŁUPA	A-677	30 października 1967	PŁOŚNICA
PŁOŚNICA	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. BARBARY WRAZ Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-669	21 października 1967	PŁOŚNICA
TURZA MAŁA	ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY I NAJSTARSZA CZĘŚĆ ZABUDOWY GOSPODARCZEJ	A-1317	22 czerwca 1980	PŁOŚNICA
WIELKI ŁĘCK	KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. MIKOŁAJA	A-4212	14 lutego 2001	PŁOŚNICA

źródło: dane ze strony internetowej <http://www.bip.wuoz.olsztyn.pl/>.

W skład zespołu podworskiego w Gródkach wchodzi murowany dwór z dachem mansardowym wybudowany w latach 1905-1906 w stylu eklektycznym, cmentarz oraz park o pow. 5,5 ha. Jest to przykład założenia dworskiego z przełomu XIX i XX wieku.

Stajnia w Gródkach została wybudowana w 1845 r., posiada bliźniacze okna, dwuspadowy dach oraz charakterystyczną ośmioboczną wieżyczkę.

Zespół podworski w Małym Łęcku jest doskonałym przykładem budownictwa charakterystycznego dla tego regionu.

Zespół pałacowo-parkowy w Turzy Małej składa się z pałacu murowanego oraz parku o pow. 3ha obejmującego najstarszą część zabudowy gospodarczej powstałą ok. 1800r. jako siedziba Friedricha von Kownatzkiego. Budynek pałacowy jest bardzo interesującym przykładem budownictwa XIX wiecznego w stylu neorenesansowym północno-europejskim, z bogatym wystrojem wnętrza.

W/w obiekty podlegają ochronie konserwatorskiej z tytułu przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Lokalizacje w/w zabytków wpisanych do rejestru zabytków zawiera rysunek nr 1.

4.2. Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków.

Tabela 14 Ewidencja zabytków gminy Płońska - Wykaz obiektów zabytkowych

L.p.	Adres	Obiekt	Datowanie
1.	GRALEWO DZ. GEOD. NR 3233/2	cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej (II)	1914 r.
2.	GRALEWO DZ. GEOD. NR 15	zespół dworsko-folwarczny - dwór - park dworski	połowa XIX w.
3.	GRÓDKI DZ. GEOD. NR 79/19	zespół dworski (część): - dwór - park dworski	przełom XIX i XX w.
4.	GRÓDKI DZ. GEOD. NR 81/2	zespół dworski (część): - stajnia	1845 r.
5.	GRÓDKI DZ. GEOD. NR 81/2	zespół dworski (część): - oficyna dworska - stajnia - kuźnia – stelmacharnia - stodoła	przełom XIX i XX w.
6.	GRÓDKI DZ. GEOD. NR 96	cmentarz ewangelicki, rodzinny	2. połowa XIX w.
7.	JABŁONOWO 43 DZ. GEOD. NR 1527	wiatrak drewniany	2. połowa XIX w.
8.	MAŁY ŁĘCK DZ. GEOD. NR 21/6	zespół dworski: - dwór (nie istnieje) - park dworski	przełom XIX i XX w.
9.	NIECHŁONIN 149 DZ. GEOD. NR 900	kościół parafialny. p.w. Wszystkich Świętych	1757 r.
10.	NIECHŁONIN DZ. GEOD. NR 461	Cmentarz rzymskokatolicki, parafialny	XIX w.
11.	NIECHŁONIN DZ. GEOD. NR 366	cmentarz ewangelicki, rodzinny	XIX w.
12.	NIECHŁONIN 5 DZ. GEOD. NR 918	dom drewniany	2. połowa XIX w.
13.	PŁOŚNICA UL. KOŚCIELNA DZ. GEOD. NR 326	kościół parafialny p.w. św. Barbary wraz z cmentarzem przykościelnym	XVI w., XIX-XX w.
14.	PŁOŚNICA UL. NOWA DZ. GEOD. NR 410	Cmentarz rzymskokatolicki, parafialny	XIX w.

15.	PŁOŚNICA UL. KOŚCIELNA DZ. GEOD. NR 79	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.
16.	PŁOŚNICA (D. DOMAJEWO) DZ. GEOD. NR 3249	cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej (I)	1914 r.
17.	PŁOŚNICA UL. DWORCOWA 33 (D. PŁOŚNICA 18) DZ. GEOD. NR 322/2	chata drewniana	początek XX w.
18.	PŁOŚNICA UL. DZIAŁDOWSKA 27 DZ. GEOD. NR 321/5	zajazd (karczma), ob. dom	początek XX w.
19.	PRIOMA 28 DZ. GEOD. NR 99/1	dom murowany	koniec XIX – początek XX w.
20.	PRZEŁĘK KOŚCIELNY 60 DZ. GEOD. NR 431	kościół parafialny p.w. Świętych Apostołów Piotra i Pawła oraz Przemienienia Pańskiego	1899 – 1901 r.
21.	PRZEŁĘK KOŚCIELNY DZ. GEOD. NR 449	Cmentarz rzymskokatolicki, parafialny	XIX w.
22.	PRZEŁĘK MAŁY 20 DZ. GEOD. NR 69, 70, 71/1, 71/2, 72	zespół dworsko- folwarczny Artulewo	koniec XIX w.
23.	RUTKOWICE I (DAWNIEJ TYNOWO I) DZ. GEOD. NR 170	cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej	1914 r.
24.	RUTKOWICE 34, 35, 36 DZ. GEOD. NR 44/1	zespół dworsko- folwarczny: - dwór (Rutkowice 35) - gorzelnia z budynkami gospodarczymi	koniec XIX – początek XX w.
25.	SKURPIE DZ. GEOD. NR 169	cmentarz ewangelicki	XIX w.
26.	SKURPIE 28 DZ. GEOD. NR 306	dom drewniany	koniec XIX w.
27.	TURZA MAŁA 5, 6, 7 DZ. GEOD. NR 56/3 I 73	zespół pałacowo folwarczny: - pałac (Turza Mała 7) - park dworski (dz. 56/3 i 73) - d. dwór (przebudowany) (Turza Mała 6) - gorzelnia (Turza Mała 5) - spichrz (ruina) (dz. 56/3) - mostek, mur.-metal (dz. 56/3)	połowa XIX w., XX w.
28.	WIELKI ŁĘCK DZ. GEOD. NR 390	kościół par. p.w. św. Mikołaja	1919 r.
29.	WIELKI ŁĘCK DZ. GEOD. NR 393	kaplica cmentarna / kostnica	koniec XIX w.
30.	WIELKI ŁĘCK DZ. GEOD. NR 283	Cmentarz rzymskokatolicki, parafialny	XVIII w.
31.	DROGA NR 1255N	aleja przydrożna - szpaler lipowy na trasie Płońska – Gródki	początek XX w.
32.	DROGA NR 1288N	aleja lipowa Wielki Łęck – Płońska	początek XX w.
33.	DROGA NR 1304N	aleja przydrożna na odcinku Przełek Duży – Przełek Kościelny	początek XX w.

Źródło: Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 0050.52.2018 Wójta Gminy Płońska z dnia 25.05.2018r

Lokalizacje w/w zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków zawiera rysunek nr 1.

4.3. Stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy Płońnica znajdują się liczne stanowiska archeologiczne, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 15 Gminna ewidencja zabytków - wykaz stanowisk archeologicznych

L.p.	Miejscowość	Nr obszaru Azp	Nr stan. w Miejscowości	Nr stan. na Obszarze	Funkcja i Chronologia
1.	DOMAJEWO	34-57	I	7	FUNKCJA NIEOKREŚLONA, CHRONOLOGIA NIEOKREŚLONA
2.	GRALEWO	34-57	I	19	OSADA, XIV-XIX W.
3.	GRÓDKI	35-57	I	7	CMENTARZYSKO KURHANOWE, WCZESNA EPOKA ŻELAZA REJESTR ZABYTKÓW C-284 Z 24.05.2010 R.
4.	GRÓDKI	35-57	II	8	CMENTARZYSKO KURHANOWE, WCZESNA EPOKA ŻELAZA
5.	GRÓDKI	35-57	III	9	CMENTARZYSKO KURHANOWE, CHRONOLOGIA NIEOKREŚLONA
6.	GRÓDKI	35-57	IV	10	KURHAN, CHRONOLOGIA
7.	GRÓDKI	35-57	V	11	OSADA, WCZESNA EPOKA ŻELAZA
8.	GRÓDKI	35-57	VI	12	1/ OSADA, WCZESNA EPOKA ŻELAZA 2/ OSADA, WCZESNE ŚREDNIOWIECZE
9.	GRÓDKI	35-57	VII	13	OSADA, WCZESNA EPOKA ŻELAZA
10.	GRÓDKI	35-57	VIII	14	SKARB, ŚREDNIOWIECZE [DANE ARCHIWALNE]
11.	GRÓDKI	36-57	VIII	5	KURHAN, WCZESNA EPOKA ŻELAZA
12.	GRÓDKI	36-57	IX	1	1/ CMENTARZYSKO, OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH 2/ OSADA, PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE
13.	GRÓDKI	36-57	X	2	OSADA, WCZESNE ŚREDNIOWIECZE
14.	GRÓDKI	36-57	XI	3	CMENTARZYSKO, OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH
15.	GRÓDKI	36-57	XII	4	CMENTARZYSKO Z KRĘGAMI KAMIENNYMI, OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH
16.	GRUSZKA	36-57	I	10	OSADA?, ŚREDNIOWIECZE
17.	JABŁONOWO	36-57	I	6	1/ ŚLAD OSADNICTWA, EPOKA KAMIENIA 2/ OSADA, OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH
18.	JABŁONOWO	36-57	II	7	CMENTARZYSKO, WCZESNE ŚREDNIOWIECZE
19.	JABŁONOWO	36-57	III	8	1/ OSADA, OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH 2/ OSADA, ŚREDNIOWIECZE – OKRES NOWOŻYTNY
20.	JABŁONOWO	36-57	IV	9	OSADA, ŚREDNIOWIECZE

21.	JABŁONOWO	36-56	V	47	1/ OSADA, WCZESNE ŚREDNIOWIECZE 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
22.	JABŁONOWO	36-56	VI	54	ŚLAD OSADNICTWA, STAROŻYTNOŚĆ
23.	JABŁONOWO	36-56	VII	55	ŚLAD OSADNICTWA, STAROŻYTNOŚĆ
24.	MAŁY ŁĘCK	35-56	I	18	ZNALEZISKO LUŻNE OKRES WĘDRÓWEK LUDÓW
25.	MAŁY ŁĘCK	35-56	II	17	CMENTARZYSKO /KURHAN/, PRADZIEJE
26.	MAŁY ŁĘCK	35-56	III	2	ŚLAD OSADNICTWA, EPOKA KAMIENIA
27.	MAŁY ŁĘCK	35-56	IV	4	OSADA, ŚREDNIOWIECZE
28.	MURAWKI	34-56	I	2	CMENTARZYSKO, CHRONOLOGIA NIEOKREŚLONA [DANE ARCHIWALNE]
29.	MURAWKI	34-56	II	12	ŚLAD OSADNICTWA, PALEOLIT / MEZOLIT
30.	NIECHŁONIN	37-57	I	24	ŚLAD OSADNICZY PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE
31.	NIECHŁONIN	37-57	II	25	OSADA, PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE
32.	PŁOŚNICA	34-57	I	20	1/ ŚLAD OSADNICTWA, EPOKA BRĄZU – WCZESNA EPOKA ŻELAZA 2/ OSADA, XIV-XVIIW.
33.	PŁOŚNICA	34-57	II	21	OSADA, XVI-XVIII W.
34.	PŁOŚNICA	34-57	III	23	OSADA, XIV – XVIIIW.
35.	PŁOŚNICA	34-57	IV	25	ŚLAD OSADNICTWA, XV- XVI W.
36.	PŁOŚNICA	34-57	V	26	ŚLAD OSADNICTWA, WCZESNA EPOKA ŻELAZA
37.	PŁOŚNICA	34-56	IX	22	1/ ŚLAD OSADNICTWA, STAROŻYTNOŚĆ 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
38.	PŁOŚNICA	34-56	X	23	1/ OSADA, WCZESNA EPOKA ŻELAZA 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
39.	PŁOŚNICA	34-56	XI	24	ŚLAD OSADNICTWA, PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE
40.	PŁOŚNICA	34-56	XII	25	1/ ŚLAD OSADNICTWA, STAROŻYTNOŚĆ 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
41.	PŁOŚNICA	34-56	XIII	26	1/ OSADA, WCZESNE EPOKA ŻELAZA 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
42.	PRIOMA	35-57	I	2	GRODZISKO, CHRONOLOGIA NIEOKREŚLONA
43.	PRIOMA	35-57	II	3	ŚLAD OSADNICTWA, WCZESNE ŚREDNIOWIECZE
44.	PRIOMA	35-57	III	4	OSADA, ŚREDNIOWIECZE
45.	PRZEŁĘK	35-56	II	16	ZNALEZISKO LUŻNE, EPOKA KAMIENIA, NEOLIT
46.	PRZEŁĘK	35-56	III	15	CMENTARZYSKO /KURHAN/ PRADZIEJE
47.	PRZEŁĘK	35-56	IV	7	ŚLAD OSADNICZY, ŚREDNIOWIECZE

48.	PRZEŁĘK	35-57	IV	6	ŚLAD OSADNICTWA, WCZESNA EPOKA ŻELAZA
49.	PRZEŁĘK	36-56	V	46	ŚLAD OSADNICTWA, STAROŻYTNOŚĆ
50.	PRZEŁĘK	36-56	VI	48	1/ ŚLAD OSADNICTWA, STAROŻYTNOŚĆ 2/ OSADA, NOWOŻYTNOŚĆ
51.	PRZEŁĘK	36-56	VII	49	ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
52.	PRZEŁĘK	36-56	VIII	50	ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
53.	PRZEŁĘK	36-56	IX	51	ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
54.	PRZEŁĘK	36-56	X	52	ŚLAD OSADNICTWA, STAROŻYTNOŚĆ
55.	RUTKOWICE	35-57	I	1	CMENTARZYSKO, CHRONOLOGIA NIEOKREŚLONA REJESTR ZABYTKÓW C-016 Z 10.06.1949 R.
56.	SASOROWO	34-57	I	22	ŚLAD OSADNICTWA, XVII-XIX W.
57.	SASOROWO	34-57	II	24	ŚLAD OSADNICTWA, EPOKA KAMIENIA
58.	SKURPIE	34-57	I	1	FUNKCJA NIEZNANA, CHRONOLOGIA NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA,
59.	SKURPIE	34-57	II	9	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH
60.	SKURPIE	34-58	III	13	1/ ŚLAD OSADNICTWA, ŚREDNIOWIECZE 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
61.	TURZA MAŁA	34-56	I	1	CMENTARZYSKO, OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH [DANE ARCHIWALNE]
62.	TURZA MAŁA	34-56	II	13	OSADA, PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE
63.	TURZA MAŁA	34-56	III	14	1/ ŚLAD OSADNICTWA, PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
64.	TURZA MAŁA	34-56	IV	15	1/ ŚLAD OSADNICTWA, PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
65.	TURZA MAŁA	34-56	V	16	1/ ŚLAD OSADNICTWA, WCZESNA EPOKA ŻELAZA 2/ ŚLAD OSADNICTWA, PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE
66.	TURZA MAŁA	34-56	VI	17	OSADA, OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH
67.	TURZA MAŁA	34-56	VII	18	1/ OSADA, OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
68.	TURZA MAŁA	34-56	VIII	19	ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
69.	TURZA MAŁA	34-56	IX	20	ŚLAD OSADNICTWA, PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE
70.	TURZA MAŁA	34-56	X	21	1/ ŚLAD OSADNICTWA, STAROŻYTNOŚĆ 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ

71.	TYNOWO	34-57	I	3	1/ OSADA, OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH 2/ ŚLAD OSADNICTWA, ŚREDNIOWIECZE
72.	TYNOWO PRZYSIÓŁEK	34-57	II	10	ŚLAD OSADNICTWA, ŚREDNIOWIECZE
73.	WESOŁOWO	34-57	I	8	ŚLAD OSADNICTWA, PRADZIEJE [DANE ARCHIWALNE]
74.	WESOŁOWO	34-57	II	11	1/ OSADA, OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH 2/ OSADA, WCZESNE ŚREDNIOWIECZE
75.	WIELKI ŁĘCK	36-56	IV	53	ŚLAD OSADNICTWA, PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE
76.	WIELKI ŁĘCK	35-56	V	14	ZNALEZISKO LUŻNE, WCZESNE ŚREDNIOWIECZE VIIIW.
77.	WIELKI ŁĘCK	35-56	VI	3	ŚLAD OSADNICZY, NOWOŻYTNOŚĆ
78.	WIELKI ŁĘCK	35-56	VII	5	OSADA, ŚREDNIOWIECZE
79.	WIELKI ŁĘCK	35-56	VIII	6	1/ ŚLAD OSADNICZY, ŚREDNIOWIECZE 2/ ŚLAD OSADNICZY, NOWOŻYTNOŚĆ
80.	ZALESIE	37-57	I	6	1/ ŚLADY OSADNICTWA, PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
81.	ZALESIE	37-57	II	7	1/ ŚLADY OSADNICTWA, PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
82.	ZALESIE	37-57	III	8	1/ ŚLADY OSADNICTWA, PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2/ ŚLAD OSADNICTWA, NOWOŻYTNOŚĆ
83.	ZALESIE	37-57	IV	26	ŚLADY OSADNICTWA, PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE
84.	ZALESIE	37-57	V	27	OSADA, PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE, OKRES NOWOŻYTNY
85.	ZALESIE	37-57	VI	28	ŚLAD OSADNICTWA, EPOKA KAMIENIA

Źródło: Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 0050.52.2018 Wójta Gminy Płońska z dnia 25.05.2018r

Dwa z nich zostały wpisane do rejestru zabytków. Przedstawiono je w poniższej tabeli.

Tabela 16. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru.

Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu	Gmina	Powiat
RUTKOWICE	CMENTARZYSKO KURHANOWE	C-016	10 czerwca 1949	PŁOŃNICA	DZIAŁDOWO
GRÓDKI	CMENTARZYSKO KURHANOWE	C-284	24 maja 2010	PŁOŃNICA	DZIAŁDOWO

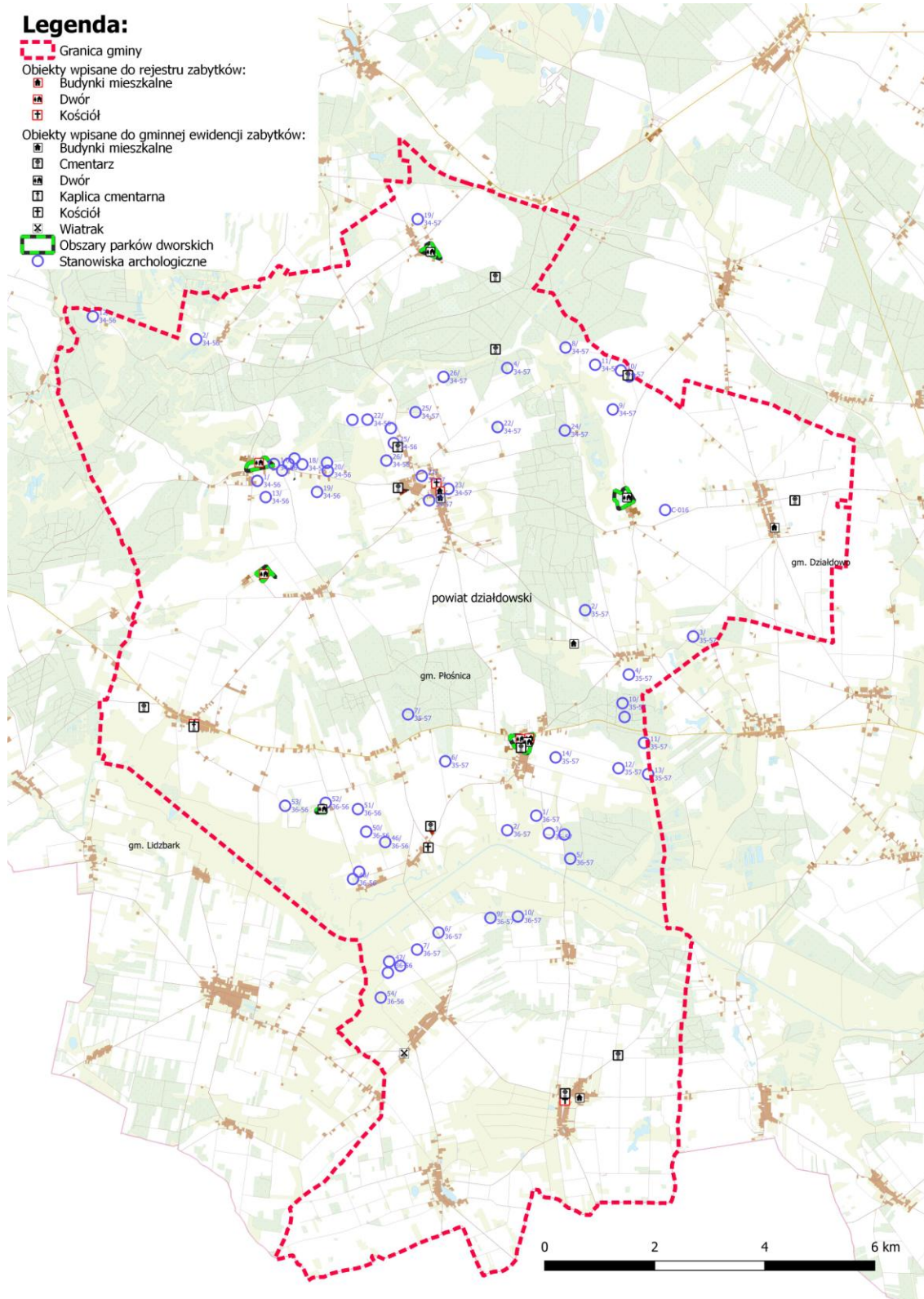
źródło: dane ze strony internetowej <http://www.bip.wuoz.olsztyn.pl/>.

Lokalizację udokumentowanych stanowisk archeologicznych (w tym wpisanych do rejestru zabytków) zawierają załączniki graficzne do studium.

4.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.

Na terenie gminy Płońska nie ma wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej.

Rysunek 4. Uwarunkowania kulturowe.

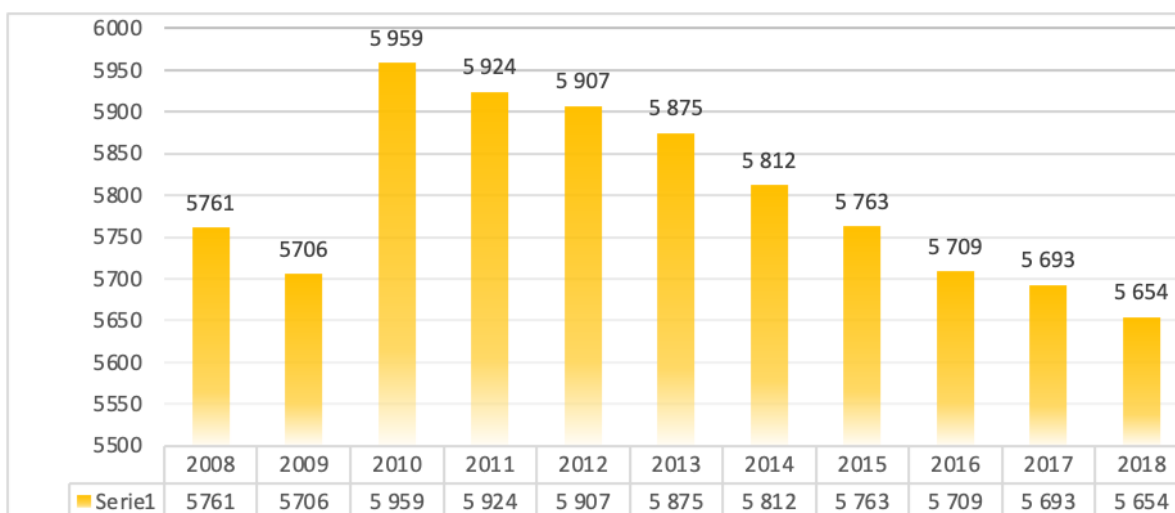

5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.

5.1. Sfera społeczna

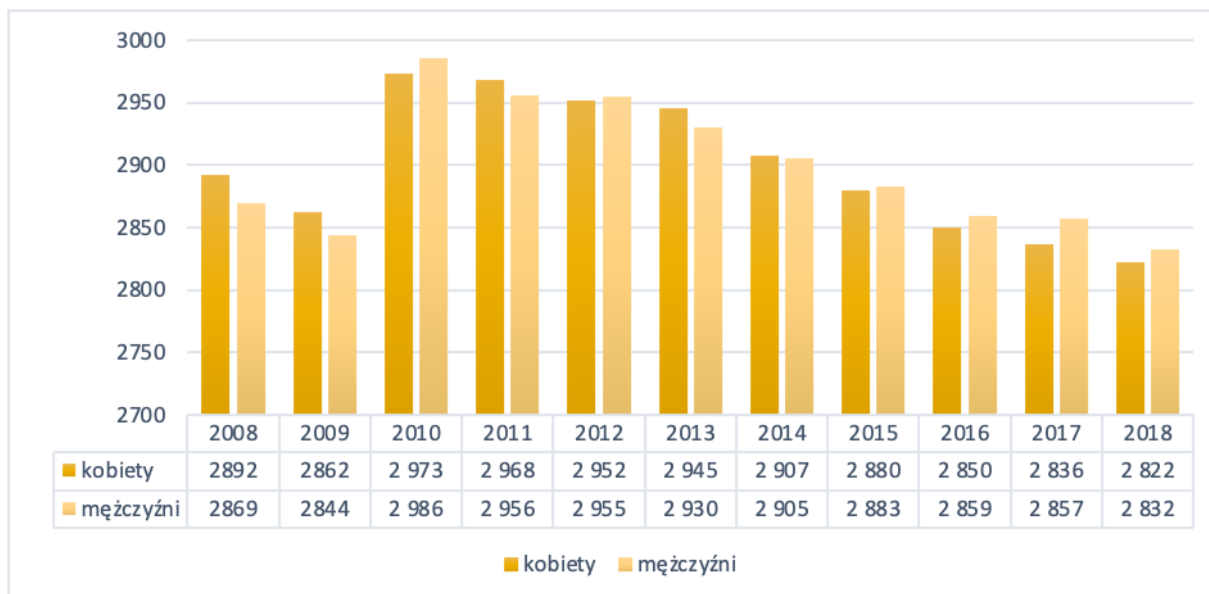
a) demografia.

Gminę Płońska zamieszkuje 5 654 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2018), w tym 2 832 mężczyzn i 2 822 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosi niespełna 35 osób/km². Liczbę mieszkańców gminy w latach 2008–2018 przedstawiono za pomocą wykresu 4, który dodatkowo prezentuje tendencje jakie zachodziły w liczbie ludności. W roku 2010 zaobserwowano nagły wzrost liczby ludności o 253 osoby w porównaniu do 2009 roku. Natomiast w latach 2010-2018 obserwuje się sukcesywny spadek liczby ludności. W 2010 r. w stosunku do roku 2018 ogólna liczba ludności spadła o 305 osób, liczba kobiet spadła o 151 osób, zaś liczba mężczyzn o 154 osób. Opisane dane przedstawiono na wykresie 4 oraz 5.

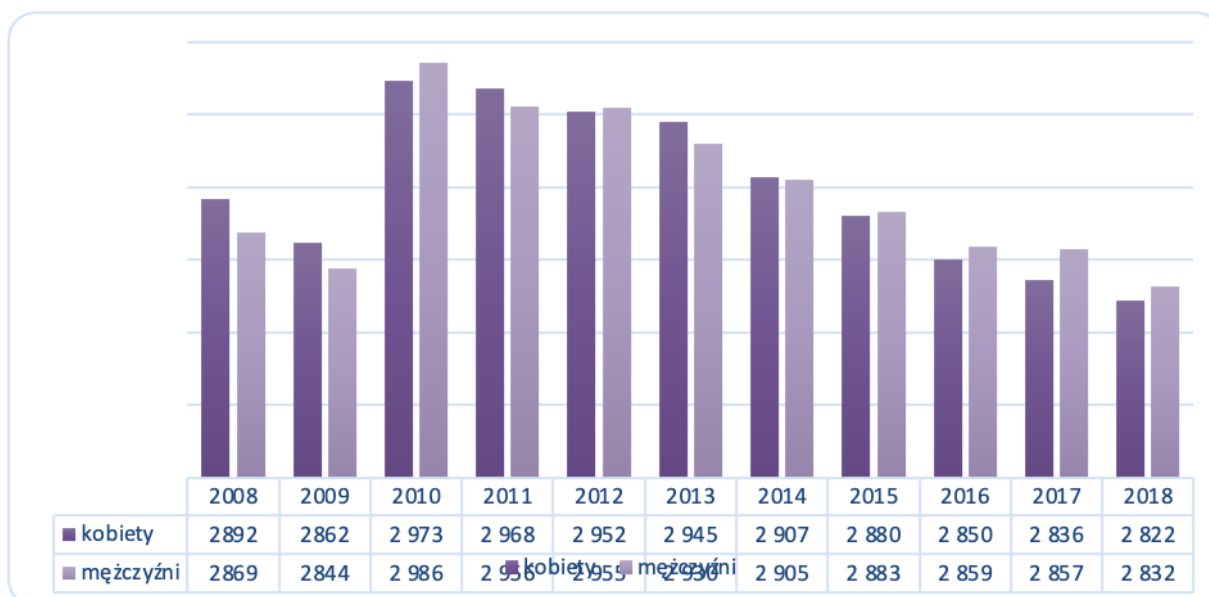
Wykres 13 Liczba ludności w gminie Płońska w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Wykres 14 Liczba kobiet i mężczyzn w gminie Płońnica w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Wykres 15 Liczba kobiet i mężczyzn w gminie Płońnica w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

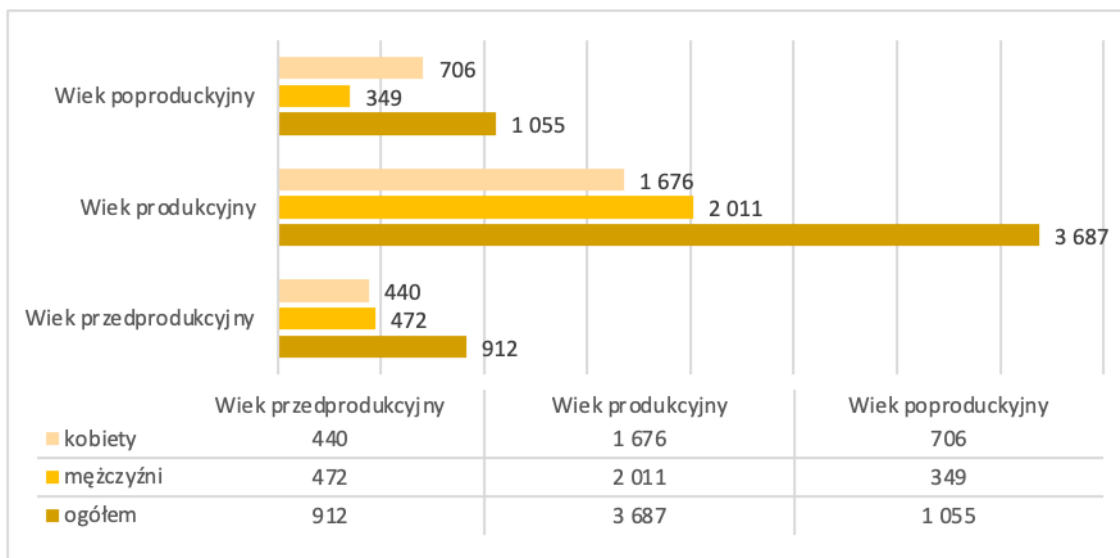
Tabela 17 Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach w gminie Płońnica (stan na dzień 31.12.2019 r.)

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności
1.	GRALEWO	195

2.	GRÓDKI	589
3.	GRUSZKA	130
4.	JABŁONOWO	414
5.	MAŁY ŁĘCK	320
6.	MURAWKI	130
7.	NIECHŁONIN	517
8.	PŁOŚNICA	1 055
9.	PRIOMA	169
10.	PRZEŁĘK (ogółem)	345
	w tym: Przełęk	141
	Przełęk Kościelny	140
	Przełęk Mały	64
11.	RUTKOWICE	335
12.	SKURPIE	354
13.	TURZA MAŁA	337
14.	WIELKI ŁĘCK	462
15.	ZALESIE	395
16.	WIELKI ŁĘCK	462
17.	ZALESIE	395

źródło: <http://bip.plosnica.pl/?c=87>, dostęp: 17.03.2020 r.

Wykres 16 Ludność gminy Płońnica w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym w roku 2018;

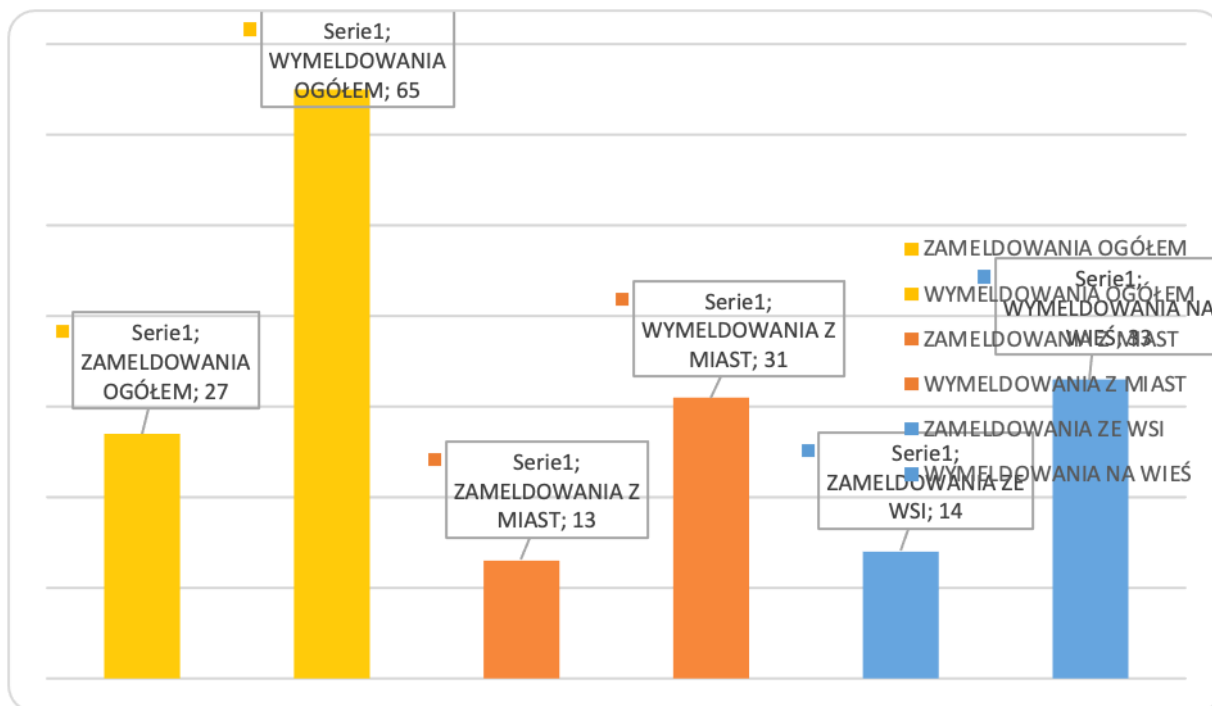
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Tabela 18 Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy Płońnica oraz powiatu działdowskiego w 2018 roku

Wskaźnik	Wartość	
	gmina	powiat
gęstość zaludnienia	35	69
współczynnik feminizacji	100	103
małżeństwa na 1000 ludności	6,0	5,1
urodzenia żywe na 1000 ludności	9,87	9,71
zgony na 1000 ludności	12,86	11,56
przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,00	-1,84

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

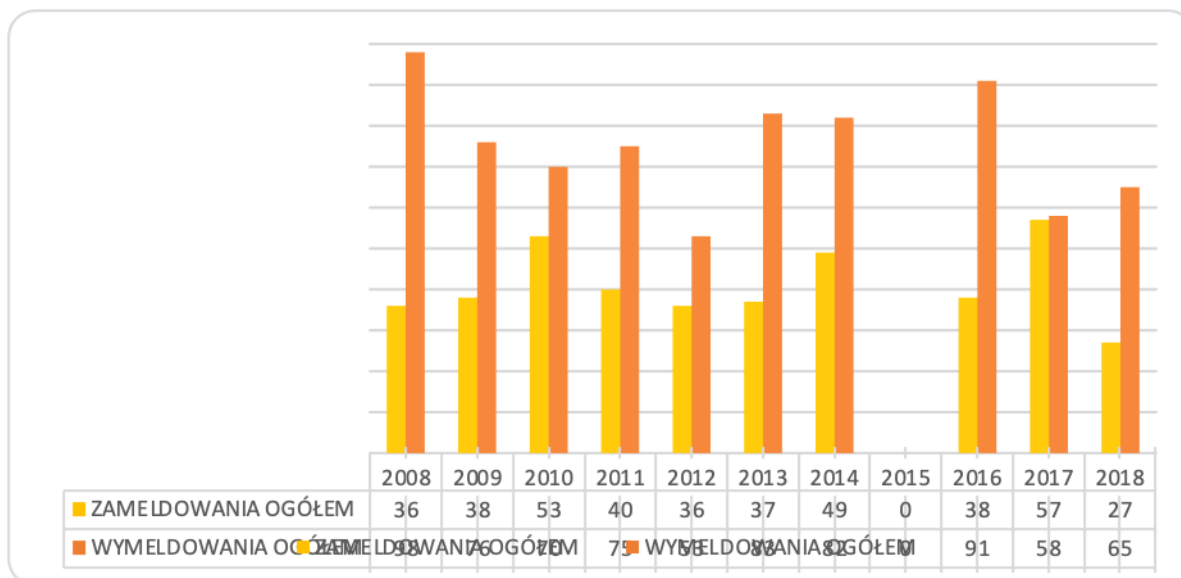
Gmina Płońnica na tle powiatu prezentuje niezbyt korzystne statystyki demograficzne. Gęstość zaludnienia gminy jest zdecydowanie niekorzystna – dwa razy mniejsza niż w całym powiecie. W przypadku współczynnika feminizacji oraz zawartych małżeństw, a także urodzeń i zgonów na 1000 ludności wartości są do siebie zbliżone. Negatywną cechą jest wyższa wartość zgonów niż urodzeń żywych na 1000 mieszkańców, co z kolei przekłada się na niekorzystną, ujemną wartość przyrostu naturalnego.

Wykres 17 Migracje w gminie Płościca w 2018 roku;

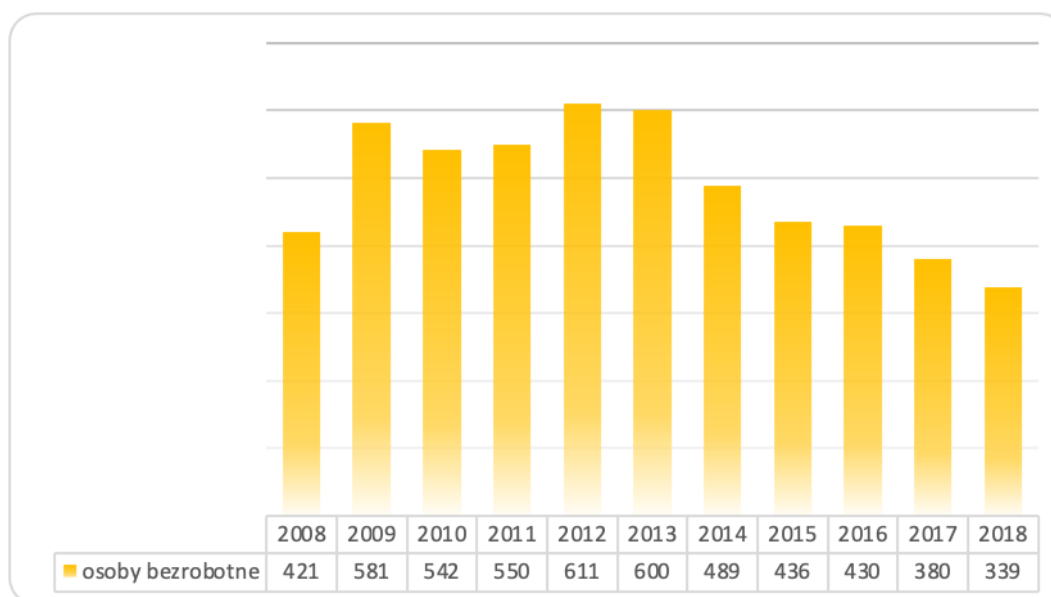
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Analiza ruchu migracyjnego ludności (wykres 7) potwierdza dane dotyczące zmniejszania się liczby ludności gminy. Wymeldowań jest ponad dwa razy więcej niż zameldowań w gminie Płościca. Najczęstszym kierunkiem emigracji jest wieś. Z drugiej strony najczęstszym kierunkiem napływu ludności do gminy jest również wieś. Ogólne saldo migracji jest natomiast niekorzystne dla gminy, które osiąga wartość -38. Bank danych lokalnych nie posiada danych na temat ruchu migracyjnego dla gminy Płościca w 2015 roku ze względu na wysoki błąd losowy próby w badaniach reprezentacyjnych.

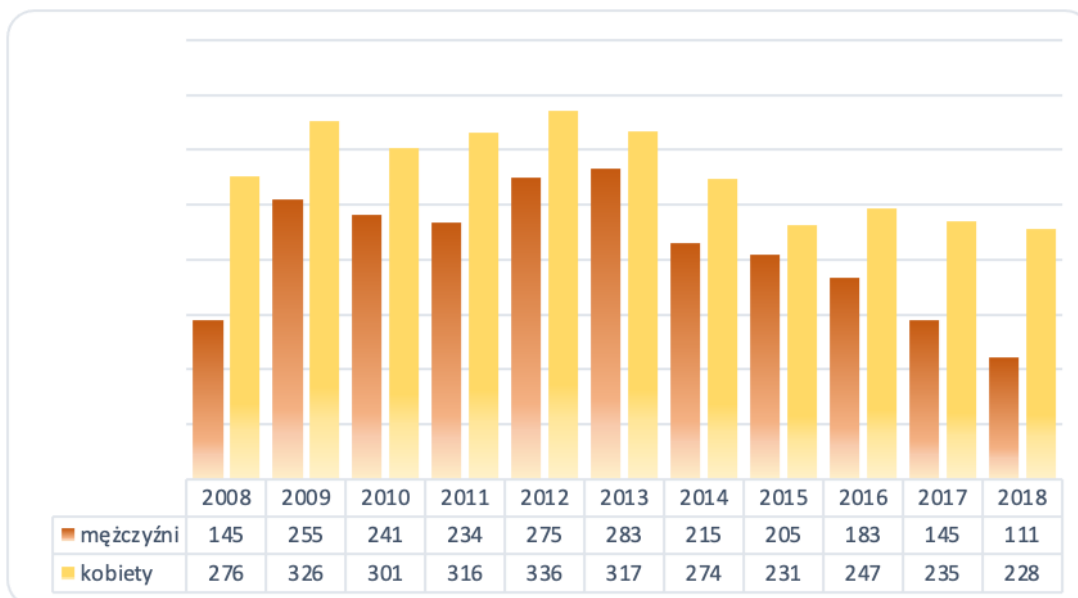
Wykres 18 Zameldowania i wymeldowania ogółem w gminie Płońnica na przestrzeni lat 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

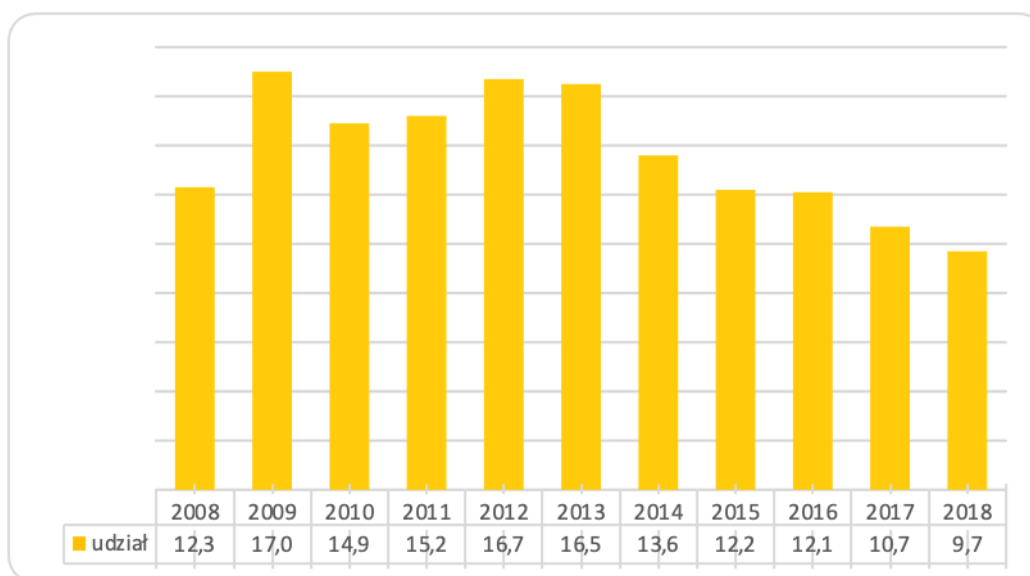
Wykres 19 Liczba osób bezrobotnych w gminie Płońnica w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

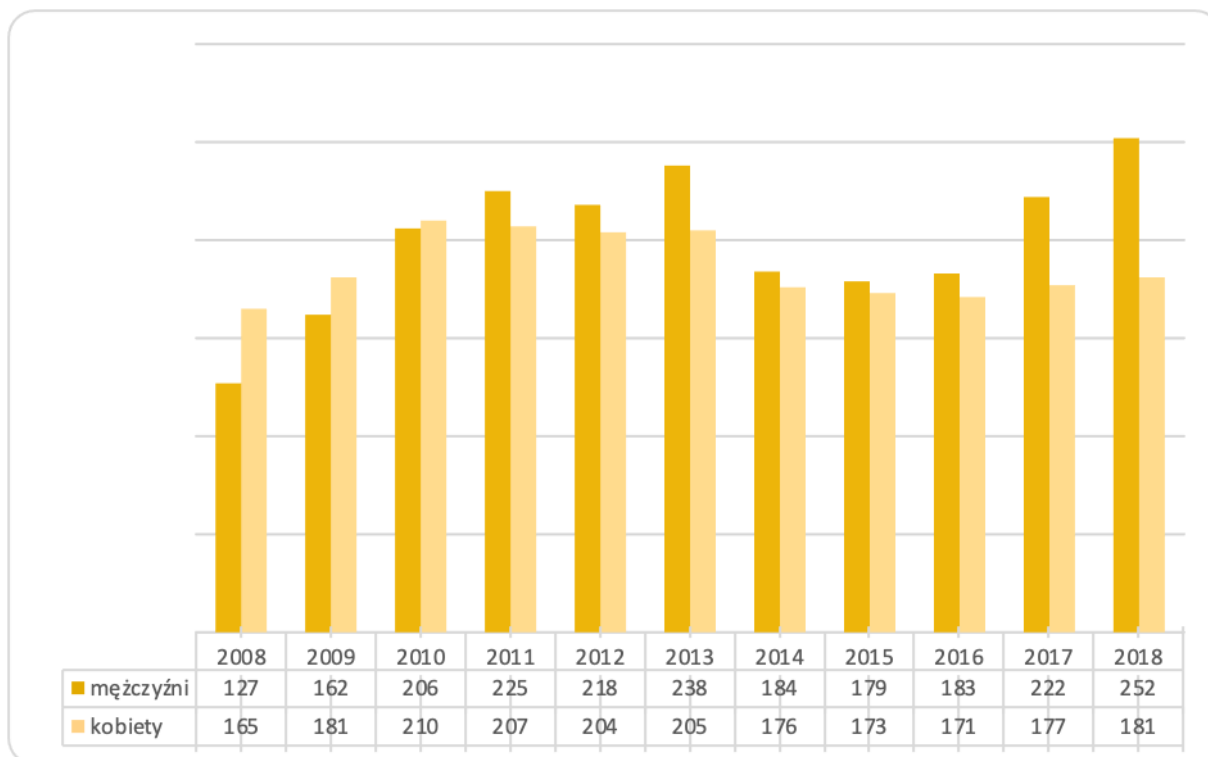
Wykres 20 Liczba osób bezrobotnych wg płci w gminie Płońnica w latach 2008-2018

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Wykres 21 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Płońnica w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Wykres 22 Liczba osób pracujących w gminie Płońnica w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

b) oświata i wychowanie.

Wychowanie przedszkolne

W gminie Płońnica funkcjonuje 10 ośrodków edukacji przedszkolnej, w tym 4 punkty przedszkolne:

- punkt przedszkolny przy szkole podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Niechłonie,
- punkt przedszkolny przy szkole podstawowej w Gródkach,
- punkt przedszkolny przy szkole podstawowej w Wielkim Łęcku,
- punkt przedszkolny w Skurpiu (Szkoła Podstawowa w Płońnicy - Szkoła Filialna w Skurpiu).

Edukacją przedszkolną objęte jest w sumie 142 dzieci. Poza wymienionymi formami wychowania przedszkolnego przy szkołach podstawowych oraz przy ich filiach

funkcjonuje 5 oddziałów zerowych, do których uczęszcza 73 dzieci w wieku 6 lat. Dzieci w klasach „0” odbywają obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne.

Stan organizacji wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2018/2019

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Punkt Przedszkolny/liczba dzieci	„0”/liczba dzieci
1	PP .OP w Niechłoinie	2	1/ 16	1/16
2	PP, OP w Płońnicy i PP w Skurpiu	4	2/25	2/28
3	PP,OP w Gródkach	2	1/12	1/11
4	PP w Wielkim Łęcku	2	1/16	1/18
Razem		10	5/69	5/73

PP – punkt przedszkolny

OP- oddział przedszkolny”0”

Źródło: Raport o stanie gminy Płońska na rok 2018

Szkoły podstawowe i gimnazja

Na terenie Gminy Płońska obecnie funkcjonują 4 szkoły podstawowe oraz 1 gimnazjum:

- Szkoła Podstawowa im. Ewy Szelburg-Zarembiny w Płońnicy, do której uczęszczają dzieci ze wsi Płońska, Gralewo, Murawki, Turza Mała, Rutkowice, Skurpie,
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niechłoinie (mająca swoje filie w miejscowościach Zalesie i Jabłonowo), do której uczęszczają dzieci ze wsi Niechłoinin, Gruszka, Jabłonowo, Zalesie,
- Szkoła Podstawowa w Wielkim Łęcku, do której uczęszczają dzieci ze wsi Wielki Łęck, Mały Łęck,
- Szkoła Podstawowa w Gródkach, do której uczęszczają dzieci ze wsi Gródki, Prioma, Przełęk,
- Publiczne Gimnazjum w Gródkach (nieistniejące).

Ponadto we wsiach: Zalesie i Jabłonowo funkcjonują oddziały szkolne (kl. I-III).

W poniższej tabeli zestawiono liczbę uczniów oraz pracowników w poszczególnych szkołach, prowadzonych przez gminę:

Tabela 19 Stan organizacji szkół w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów 2017/2018	Liczba uczniów 2017/2018	Liczba oddziałów 2018/2019	Liczba uczniów 2018/2019	2017/2018 2018/2019							
						I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	SP w Niechłonie	6	81	8	89	11 7	0 11	17 0	20 17	7 20	15 9	11 15	0 10
2	SP w Płońnicy	9	152	10	173	10 24	12 10	30 13	29 27	17 30	26 17	28 28	0 24
3	SP w Gródkach	7	81	8	88	7 7	13 8	14 13	10 15	12 8	14 12	11 14	0 11
4	SP w Wielkim Łęcku	7	71	8	76	6 8	6 6	16 6	14 15	4 13	13 3	12 14	0 11
	Razem	29	385	34	426	34 45	31 27	77 32	73 74	40 71	68 40	63 71	56
						w roku szkolnym 2017/2018			w roku szkolnym 2018/2019				
						I	II	III	I	II	III		
5	Gimnazjum w Gródkach	4	80	2	40	0	40	40	0	0	40		

Źródło: Raport o stanie gminy Płońska na rok 2018

W gminie Płońska w roku szkolnym 2018/2019 do szkół podstawowych uczęszczało łącznie 426 uczniów, to o 41 więcej niż w roku szkolnym 2017/2018. Liczba oddziałów zwiększyła się łącznie o 5 jednostek – w Niechłonie o 2, a w Płońnicy, Gródkach oraz Wielkim Łęcku o 1 oddział. Najwięcej uczniów uczęszcza do Szkoły Podstawowej w Płońnicy – 173 osób, natomiast najmniej do Szkoły Podstawowej w Wielkim Łęcku – 76 osób. Gimnazjum w Gródkach zmniejszyło swój udział uczniów o połowę, co wynika z likwidacji dwóch oddziałów.

Tabela 20 Zatrudnienie w placówkach edukacyjnych na terenie Gminy Płońska w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019

Wyszczególnienie	Zatrudnienie 2017/2018		Zatrudnienie 2018/2019		w tym			
	etaty	osoby	etaty	osoby	nauczyciele		pozostali	
					etaty	osoby	etaty	osoby
1	PP, OP w Niechłonie	2	2	2	2	2	-	-
2	PP, OP w Płońnicy i PP w Skurpiu	4,47	4	4,92	6	4,92	5	Umowa zlecenie 1
3	PP, OP w Gródkach	1,96	2	1,96	2	1,96	2	0 0
4	PP i „0” w Wielkim Łęcku	2	2	2	2	2	2	0 0

5	SP w Niechłoinie	13,58	13	17,92	18	14,92	15	3	3
6	SP w Płońnicy	14,33	18	19,2	24	15,2	20	4	4
7	SP w Gródkach	11,01	11	19,89	21	16,64	17	3,25	4
8	SP w Wielkim Łęcku	14,66	19	16,74	21	13,74	19	2	2
9	Gimnazjum w Gródkach	13,14	19	12,66	20	9,99	16	4	4
10	Zespół Szkół w Gródkach	1	1	1	1	1	1	2	2

źródło: Raport o stanie gminy Płońska na rok 2018

Z powyższej tabeli wynika, że nastąpił wzrost zatrudnienia w placówkach edukacyjnych na terenie gminy Płońska. W roku szkolnym 2017/2018 zatrudnionych było 91 osób, a w roku 2018/2019 liczba ta wzrosła do 117 zatrudnionych osób. Najwyższe zatrudnienie osób było w Szkole Podstawowej w Gródkach - 10 osób, w Szkole Podstawowej w Płońnicy – 6 osób, a w Szkole Podstawowej w Niechłoinie liczba ta wyniosła 5 nowo zatrudnionych osób w roku 2018/2019.

Kształcenie ponadpodstawowe

Na terenie gminy znajduje się również placówka ponadgimnazjalna – Zespół Szkół w Gródkach, oferujący kształcenie w 3 typach szkół:

1. Liceum Ogólnokształcące, o profilach:
 - Klasa policyjna
 - Klasa wojskowa
 - Klasa uniwersytecka
2. Technikum
 - Technik Ekonomista
 - Technik Agrobiznesu
 - Technik Architektury Krajobrazu
 - Technik Weterynarii
 - Technik Rolnik
 - Technik Mechanizacji Rolnictwa i Agrotechniki
 - Technik Pojazdów Samochodowych

3. Szkoła branżowa I stopnia

- Klasa wielozadaniowa

Do Zespołu Szkół w Gródkach uczęszcza znaczny odsetek młodzieży z Gminy Płońnica, ogół uczniów stanowi 289 uczniów, w tym 117 uczniów z gminy (40,5%).

Bazę szkoły stanowią:

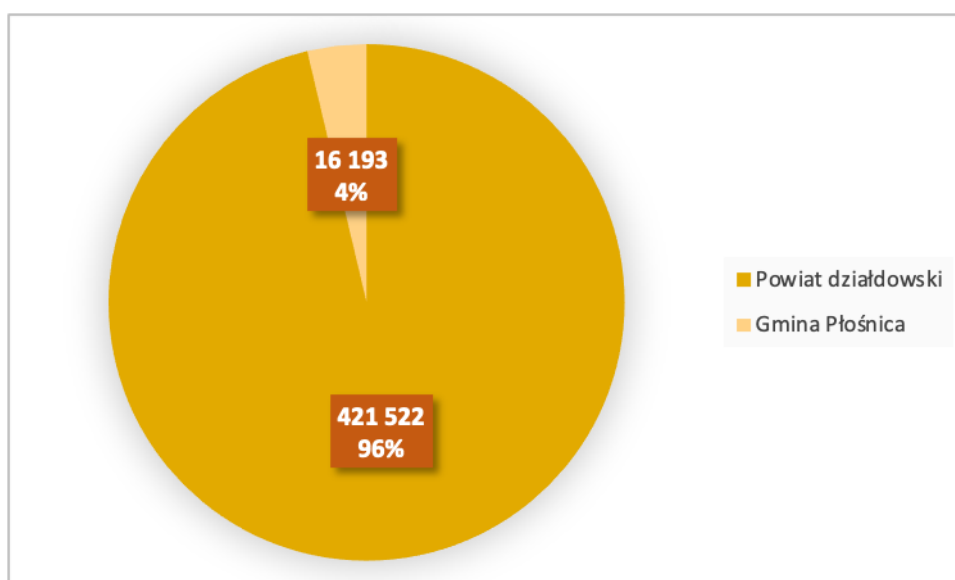
- przestrzenny trzysegmentowy budynek szkolny, w którym znajdują się funkcjonalne klasopracownie,
- sala gimnastyczna, siłownia, stadion sportowy, kort tenisowy, boiska asfaltowe do piłki ręcznej i koszykówki
- nowoczesny internat zapewniający warunki do nauki i wypoczynku,
- pracownie komputerowe (dostęp do Internetu),
- biblioteka z czytelnią i centrum multimedialnym,
- pracownia językowa z nowoczesnym laboratorium.

Zespół Szkół dba również o zagospodarowanie czasu wolnego oraz rozwijanie zainteresowań młodzieży. W szkole funkcjonują koła zainteresowań: Klub Młodego Europejczyka, Szkolne Koło Muzyczno-Teatralne i Koło Informatyczne. Prężnie działają sekcje piłki siatkowej dziewcząt i chłopców, sekcja koszykówki chłopców, piłki nożnej i piłki ręcznej chłopców. Działalność wolontarystyczną prowadzi Szkolne Koło Wolontariatu, a także Szkolne Koło PCK.

W ostatnich latach młodzież coraz częściej podejmuje naukę w szkołach średnich i kontynuuje naukę na studiach wyższych. Wynika to z tego, że ludzie młodzi mają świadomość, że aby zaistnieć na rynku pracy i nie zasilać szeregu osób bezrobotnych, muszą inwestować w siebie, swoje wykształcenie i swoją przyszłość. Niestety często zdobyte wykształcenie jest nieadekwatne do zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy. Powodem takiej sytuacji jest z jednej strony oferta kształcenia, która nie odpowiada sytuacji i nie nadąża za zmianami. Z drugiej strony sama młodzież często wybiera łatwiejsze kierunki kształcenia, które są mało atrakcyjne na rynku pracy. Efektem tego jest rosnące zapotrzebowanie na absolwentów kierunków technicznych, specjalistów, inżynierów, spotęgowane dodatkowo emigracją fachowców do krajów zachodnich, jak również brakiem zachęt do studiowania na kierunkach technicznych.

c) ochrona zdrowia.

Mieszkańcy Gminy Płońnica korzystają z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „SANOMED” w Płońnicy oraz z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ESKULAP” w Lidzbarku – Przychodnia nr 4 w Niechłoninie. Specjalistyczną opiekę całodobową zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie. Dostępna jest również apteka w Płońnicy i w Niechłoninie. Według Urzędu Statystycznego w Olsztynie w roku 2018 na jedną przychodnię przypadało 2827 osób. W porównaniu do powiatu działdowskiego liczba ta była prawie o połowę mniejsza.

Wykres 23 Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie udzielone w 2018 roku w Gminie Płońnica na tle powiatu działdowskiego;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Stan zdrowia mieszkańców gminy nie odbiega od średniej w województwie warmińsko – mazurskim. Do najczęstszych schorzeń należą choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego, cukrzyca, wady postawy (dzieci i młodzież), zwyrodnienia stawów i kręgosłupa (dorośli), choroby reumatyczne, nadciśnienie, alkoholizm, choroby nowotworowe. Przyczyny powyższego stanu rzeczy są różne, a wśród nich niewłaściwe nawyki żywieniowe, brak profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób, a także niedostateczna aktywność fizyczno-ruchowa ludności. Bardzo ważnym problemem jest również ochrona zdrowia rolników i domowników

pracujących w gospodarstwach rolnych, z uwagi na fakt, że gmina Płońska jest gminą typowo rolniczą.

Zdarzeniami najczęściej powodującymi wypadki są:

- upadek osób,
- uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta,
- zetknięcie się z ostrymi narzędziami rolniczymi lub innymi ostrymi przedmiotami,
- upadek przedmiotów,
- inne zdarzenia.

W tej sytuacji ważną i celową sprawą staje się zwrócenie rolnikom uwagi na zagrożenia w gospodarstwach rolnych i podkreślenie wagi problemów związanych z ochroną ich życia i zdrowia. Główny nacisk w profilaktyce zdrowotnej dzieci i młodzieży ośrodki zdrowia kładą na organizowanie szczepień ochronnych, przeprowadzanie pogadarek z dziećmi i młodzieżą z różnych grup wiekowych, a także propagowanie zdrowego trybu życia.

d) opieka społeczna

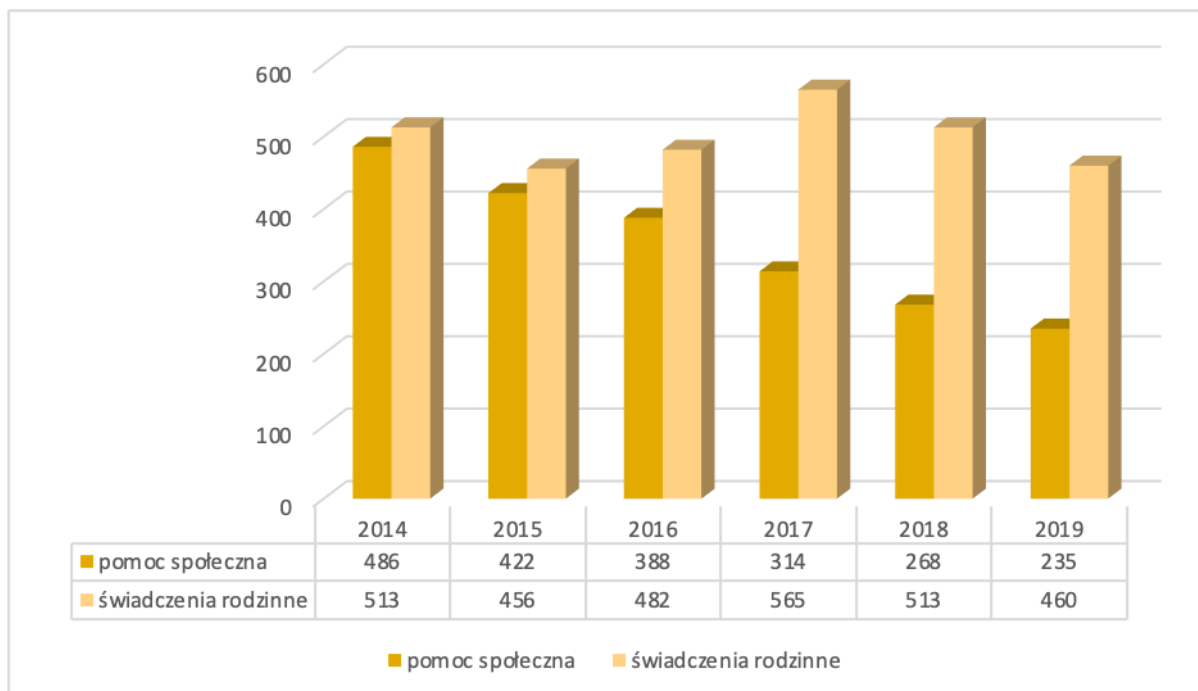
W gminie funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońnicy, którego podstawowym zadaniem jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej. Gmina Płońska posiada również Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Płońska na lata 2016-2025 przyjętą Uchwałą Nr XXVI/173/66/2016 Rady Gminy Płońska z dnia 23 listopada 2016 roku. Strategia jest spójna z dokumentami strategicznymi o zasięgu gminnym powiatowym i regionalnym, uwzględnia w szczególności sposób zadania i programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie.

Ze statystyk prowadzonych przez GOPS w Płońnicy wynika, że rzeczywista liczba osób, którym udzielono wsparcia w ramach pomocy społecznej ulegała zmianom na przestrzeni lat. Zamieszczony poniżej rysunek potwierdza to twierdzenie. Liczba osób, którym przyznano świadczenie w roku 2014 zmniejszyła się o ponad 50 % w stosunku do roku 2019. Ilość świadczeń rodzinnych na przestrzeni lat 2014-2019 oscyluje w granicach 500. Zjawisko to nie jest jednak

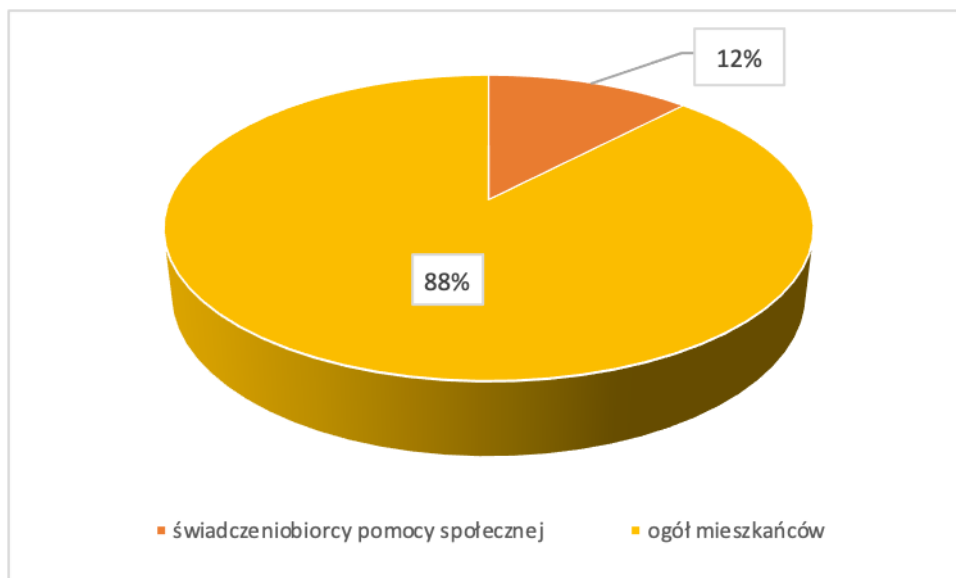
odzwierciedleniem poprawiającej się sytuacji społeczeństwa, a rozwiązań systemowych. Na spadek liczby osób objętych pomocą społeczną miało wpływ wprowadzenie rządowych programów: „Rodzina 500+” i „Dobry start”, które niewątpliwie przyczyniły się do zmniejszenia ubóstwa, głównego powodu wsparcia kierowanego do rodzin w ramach pomocy społecznej.

Wykres 24 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych ⁴ według decyzji administracyjnych w latach 2014-2019 w gminie Płońnica

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy

⁴ Zamieszczone dane w poszczególnych latach dotyczą liczby rodzin, którym przyznano pomoc.

Wykres 25 Świadczeniobiorcy pomocy społecznej w ogóle mieszkańców w 2018 roku w gminie Płońska

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego

Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2018 ilość rodzin, którym udzielono pomocy wyniosła 242 (779 osób). Udział ludności pobierającej świadczenia w stosunku do ogólnej liczby ludności w gminie osiągnęła poziom 13,73%. Według poniższej tabeli na finansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej w roku 2018 przeznaczono łącznie 9 172 655 zł. Środki finansowe pozyskane zostały z dotacji, zadań zleconych, środków europejskich oraz ze środków własnych gminy. Najwyższa kwota, która została przekazana na pomoc społeczną to kwota z zadań zleconych, która osiągnęła wartość 7 333 577 zł. Zadania zlecone gminy reguluje art. 18 pkt 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.). Środki europejskie stanowiły najmniejszą część kwoty przekazanej na pomoc społeczną i wyniosły jedynie 17 812 zł.

Tabela 21 Finansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej w Gminie Płońska w roku 2018

Wyszczególnienie	Zadania zlecone	Dotacje	Środki własne gminy	Środki europejskie	Razem (kwota w zł)
Realizacja świadczeń	7 333 577	498 580	483 449	x	8 315 606

Wydatki na obsługę	146 875	115 164	577 197	17 812	857 048
Razem	7 480 452	613 745	1 060 646	17 812	9 172 655

źródło: Raport o stanie Gminy Płońska za rok 2018 (Dane GOPS w Płońnicy)

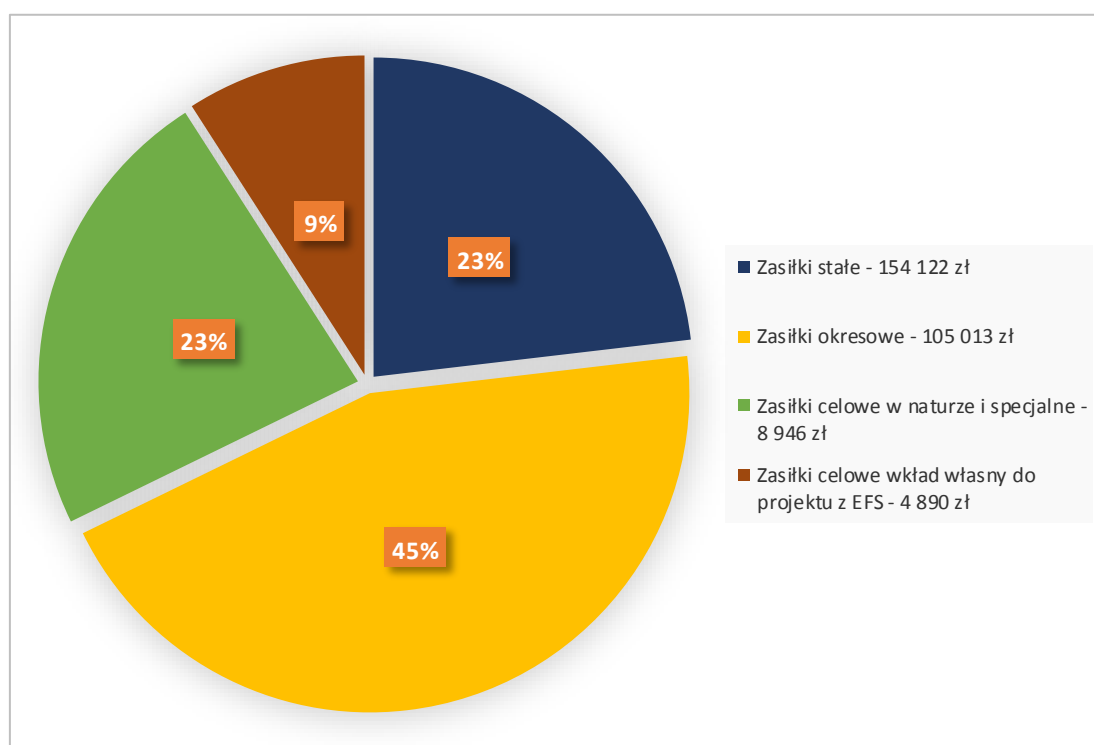
Na świadczenia rodzinne według Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111.) składają się zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe) oraz świadczenie rodzicielskie. Wprowadzono również jednorazowe świadczenie „za życiem”, którego celem jest wsparcie rodzin z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W Gminie Płońska w roku 2018 największą kwotę świadczeń przekazano na zasiłki rodzinne – 1 236 352 zł. Natomiast najmniejszą kwotę przekazano na składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłkiem pielęgnacyjnym objęto 1 456 osób, a świadczeniami pielęgnacyjnymi 396 osób.

Tabela 22 Świadczenia rodzinne wraz z wydatkami w roku 2018 w Gminie Płońska

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wydatków w zł
1.	Zasiłki rodzinne z dodatkami w tym:	11 510	1 236 352
	Zasiłki rodzinne z dodatkami (przy przekraczającym dochodzie)	1 456	76 150
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	1 558	246 103
3.	Świadczenie pielęgnacyjne	396	583 752
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	132	69 120
5.	Składki na ubezpieczenie społeczne	360	109 114
6.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	149	12 730
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	39	39 000
8.	Świadczenie rodzicielskie	251	225 534
9.	Zasiłek dla opiekuna	78	40 858
10.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	0	0
Razem		14 473	2 558 225

źródło: Raport o stanie Gminy Płońska za rok 2018 (Dane GOPS w Płońnicy)

W ramach zadań własnych Gminy Płońnica w roku 2018 przekazano łącznie 272 971 zł w ramach świadczeń pieniężnych. Ze środków własnych gminy przeznaczono 13 849 zł, a resztę kwoty pozyskano z dotacji w wysokości 259 122 zł. W ramach tych świadczeń zaliczono zasiłki stałe, z których skorzystało 23% rodzin, objętych pomocą społeczną, zasiłki celowe (wkład własny do projektu Europejskiego Funduszu Społecznego) – 9%, zasiłki celowe w naturze i specjalne – 23% oraz zasiłki okresowe, które miały największy udział w wysokości 105 013 zł i skorzystało z nich aż 45% rodzin. Według Raportu o stanie Gminy Płońnica na rok 2018, wydatki na świadczenia pieniężne wzrosły w stosunku do roku 2017 o 1,95%.

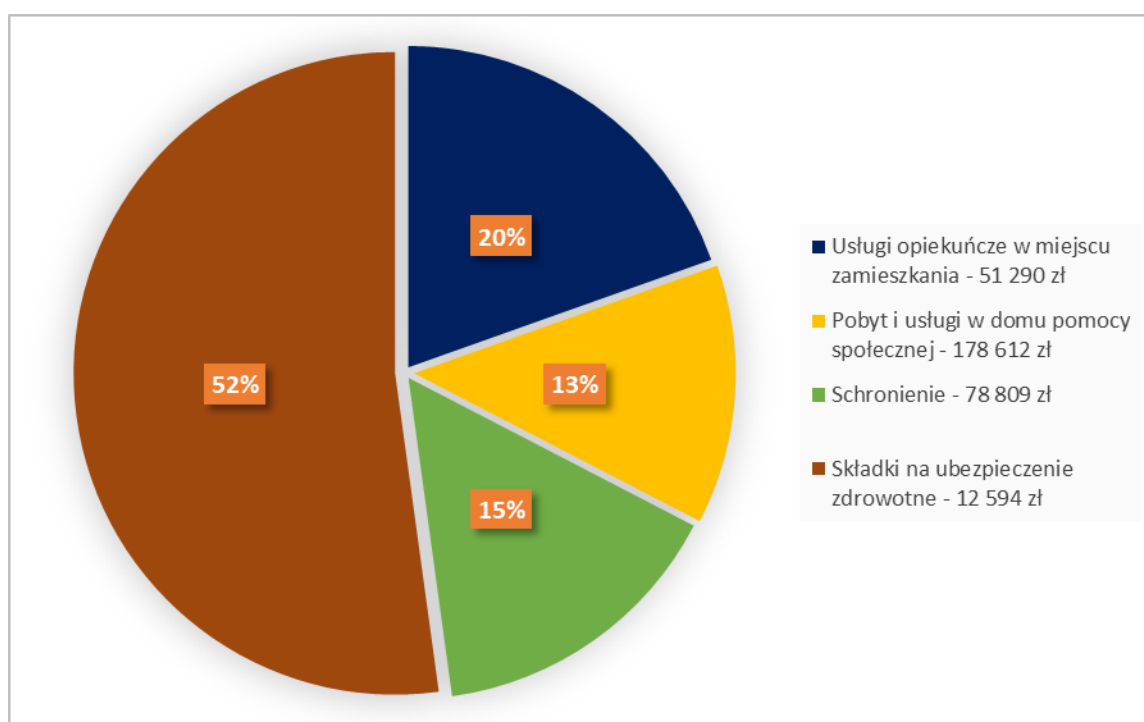
Wykres 26 Liczba rodzin objętych świadczeniami pieniężnymi w ramach zadań własnych Gminy Płońnica w roku 2018 wraz z kwotą przeznaczoną na ten cel;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Raportu o stanie Gminy Płońnica za rok 2018

Na świadczenia niepieniężne w ramach zadań własnych Gminy Płońnica w roku 2018 zaliczono:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej
- schronienie
- składki na ubezpieczenie zdrowotne
- pracę socjalną.

Łączna kwota z zakresu świadczeń niepieniężnych wyniosła 321 305 zł, z czego 317 920 zł stanowiły środki własne gminy, a 3 385 zł z dotacji programu 75+. Najwięcej rodzin skorzystało ze składek na ubezpieczenie zdrowotne – 52% rodzin, z usług opiekuńczych – 20%, ze schronienia – 15%, a z pobytu i usług pomocy społecznej 13% rodzin. Na pobyt i usługi w domu pomocy społecznej wydano najlichnieszą kwotę, która wyniosła 178 612 zł, natomiast najmniej na składki na ubezpieczenie zdrowotne – 12 594 zł. Według Raportu o stanie Gminy Płońska na rok 2018, wydatki na świadczenia niepieniężne wzrosły w stosunku do roku 2017 o 15,88%.

Wykres 27 Liczba rodzin objętych świadczeniami niepieniężnymi w ramach zadań własnych Gminy Płońska w roku 2018 wraz z kwotą przeznaczoną na ten cel;;

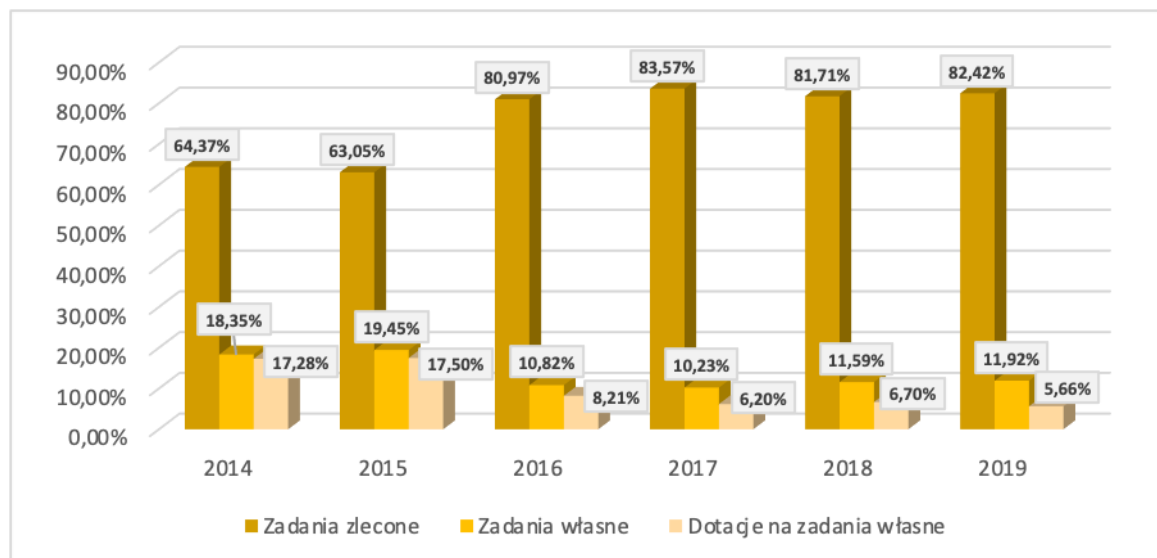
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Raportu o stanie Gminy Płońska za rok 2018

Z grona osób i rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia w 2018 roku najlichnieszą grupę stanowiły gospodarstwa domowe będące w trudnej sytuacji z powodu bezrobocia, następnie niepełnosprawności, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz długotrwałej choroby i wielodzietności.

Poniższy wykres przedstawia udział wydatków na pomoc społeczną z podziałem na zadania zlecone, zadania własne oraz dotacje na zadania własne w ogóle wydatków na pomoc społeczną w gminie Płońska. Analizując wydatki z

zakresu zadań zleconych można zauważyć znaczny wzrost nakładów finansowych o ok. 18% w 2016 roku w stosunku do 2015 roku. Przez następne trzy lata wartość ta wzrosła jeszcze o ok. 2%, osiągając w 2019 roku kwotę 7 971 802 zł. Tak znaczny skok wydatków spowodowany był wprowadzeniem rządowego programu „Rodzina 500+”, który regulują przepisy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. p pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407). Według art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm) do zadań zleconych, finansowanych przez budżet państwa należy głównie organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wyróżnić można również zadania zlecone na realizację zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Natomiast analizując wydatki z zakresu zadań własnych gminy zauważono spadek o ok. 6,5% od 2014 roku w ogóle wydatków na pomoc społeczną. Spadek wydatków nastąpił również z zakresu przyznawanych dotacji na zadania własne (ok. 12 %). Według art. 17. w/w ustawy zadania własne gminy można podzielić na te, które gmina powinna realizować obowiązkowo oraz na te, które są fakultatywne tzn. uznaniowe, uzależnione od sytuacji. Do zadań własnych, które gmina obowiązkowo powinna realizować należy m.in. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a także przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych. Do zadań fakultatywnych należy m.in. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych, a także przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych oraz pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze.

Wykres 28 Wydatki na pomoc społeczną z podziałem na zadania zlecone, zadania własne oraz dotacje na zadania własne w gminie Płońnica w latach 2014-2019;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Płońnicy

Przeanalizowano również wydatki na pomoc społeczną w gminie Płońnica ze względu na rodzaj pomocy. Najwięcej wydatków związanych było z pobytem i usługami w domu pomocy społecznej. Kwota takich wydatków zwiększyła się w 2019 roku o ok. 32 000 zł w stosunku do roku 2014. Największą różnicę w wydatkach na przestrzeni lat 2014-2019 zaobserwowano w zasiłkach okresowych, które wypłacane są w szczególności z powodu niepełnosprawności, bezrobocia, długotrwałej choroby jak również ze względu na możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2014 roku kwota ta wyniosła 293 751 zł, natomiast w 2019 roku spadła aż do kwoty 69 992 zł. Spowodowane może być to spadkiem zainteresowania pomocą społeczną realizowaną przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej na rzecz wprowadzonych programów rządowych. W 2019 roku GOPS Płońnica wprowadził program wdrożenia usług teleopiekuńczych. Liczba osób korzystających z w/w programu osiągnęła liczbę 10 564 osób. W poniższej tabeli przedstawiono wszystkie wydatki na świadczenia z podziałem na rodzaj pomocy w latach 2014-2019 w gminie Płońnica.

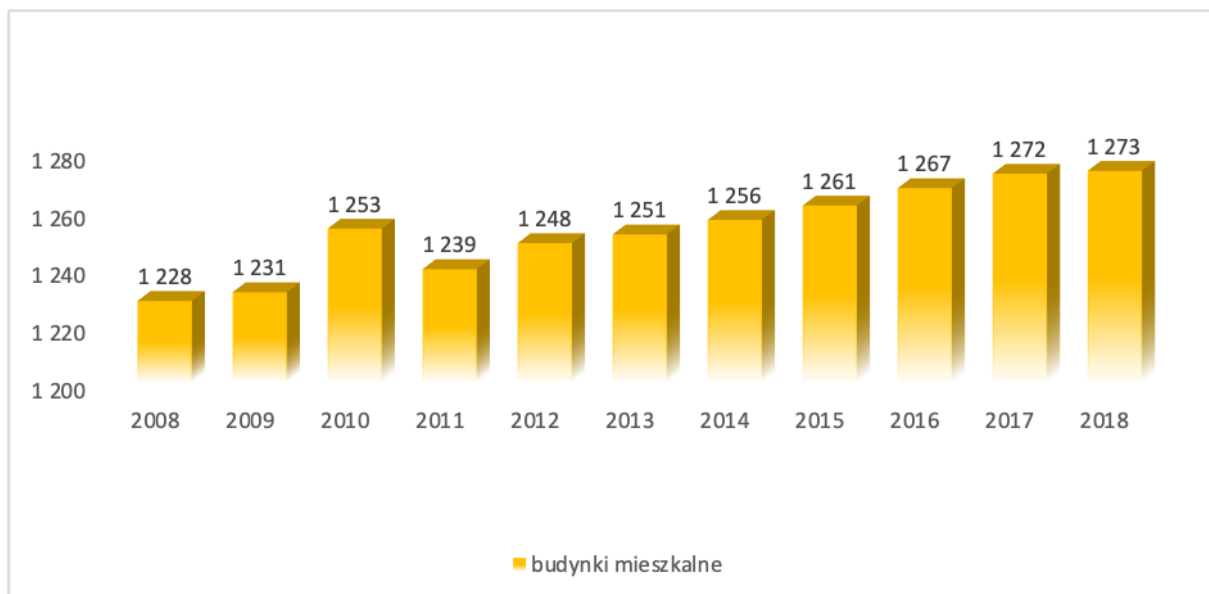
Tabela 23 Wydatki na pomoc społeczną ze względu na rodzaj pomocy w latach 2014-2019 w gminie Płońnica

Rodzaj pomocy	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zasiłki stałe	121 840	139 783	138 560	144 987	154 122	142 596
zasiłki okresowe	293 751	210 402	184 017	107 010	105 013	69 992
zasiłki celowe	20 910	24 281	18 835	11 473	13 836	12 747
usługi opiekuńcze	41 564	37 230	55 774	56 551	51 290	51 121
usługi opiekuńcze w formie teleopieki	0	0	0	0	0	10 564
pobyt i usługi w domu pomocy społecznej	158 389	155 283	164 710	150 010	178 612	190 635
schronienie	21 895	28 180	32 526	52 125	78 809	99 536
składki na ubezpieczenie zdrowotne	9 072	10 845	10 963	11 602	12 594	12 016
posiłki w szkole	134 746	100 725	97 908	86 208	108 099	99 189
zasiłki na zakup posiłku lub żywności	53 476	56 275	62 234	43 792	47 901	40 811
żywność w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	8 265	6 000	6 500	5 200	5 200	0

źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy

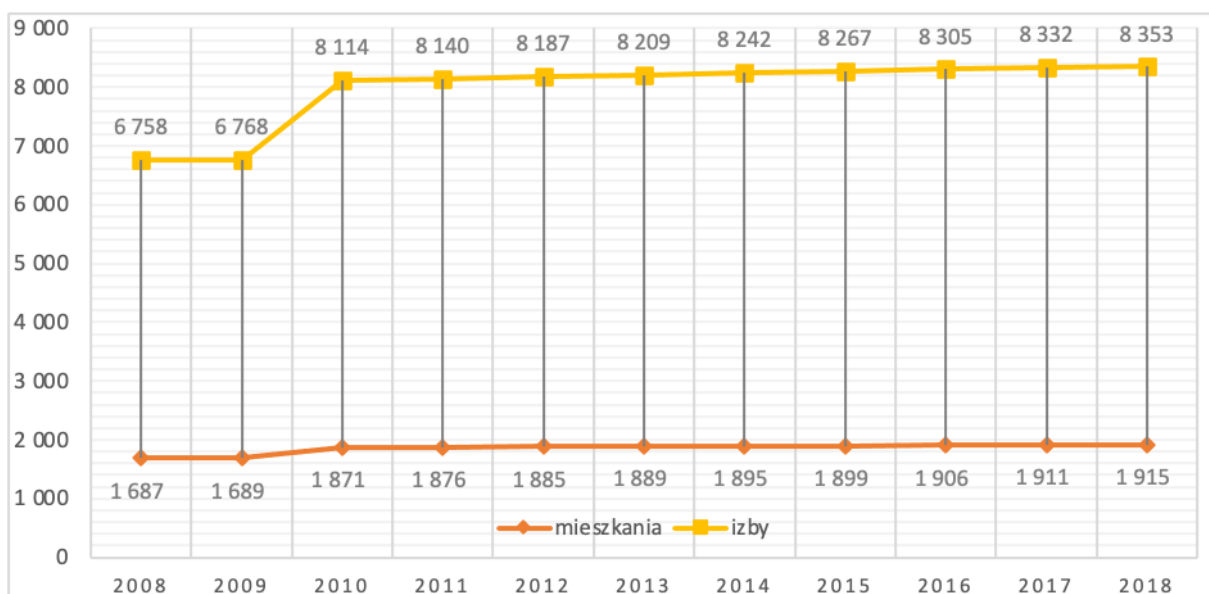
e) zasoby mieszkaniowe.

Na sytuację mieszkaniową ludności oddziałuje wiele czynników, wśród których do najważniejszych zalicza się zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową czy tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Na poniższym wykresie przedstawiono ilość budynków mieszkalnych w Gminie Płońnica w okresie 10 lat (2008-2018). Od roku 2011 liczba budynków mieszkalnych w Gminie Płońnica sukcesywnie wzrasta, średnio o 4,8 rocznie.

Wykres 29 Budynki mieszkalne w Gminie Płońnica w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wykres 30 Liczba mieszkań oraz izb w Gminie Płońnica w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

W latach 2009-2010 nastąpił znaczny wzrost liczby izb – aż o 1346 nowych izb oraz mieszkań o 182. Liczba mieszkań oraz izb w gminie Płońnica stale wzrasta od roku 2010, średnio co 4,9 mieszkań oraz 26,6 izb corocznie. Wraz ze wzrostem liczby mieszkań widać wzrost liczby izb. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię użytkową mieszkań w latach 2008-2018. Można zauważyć, że powierzchnia ta

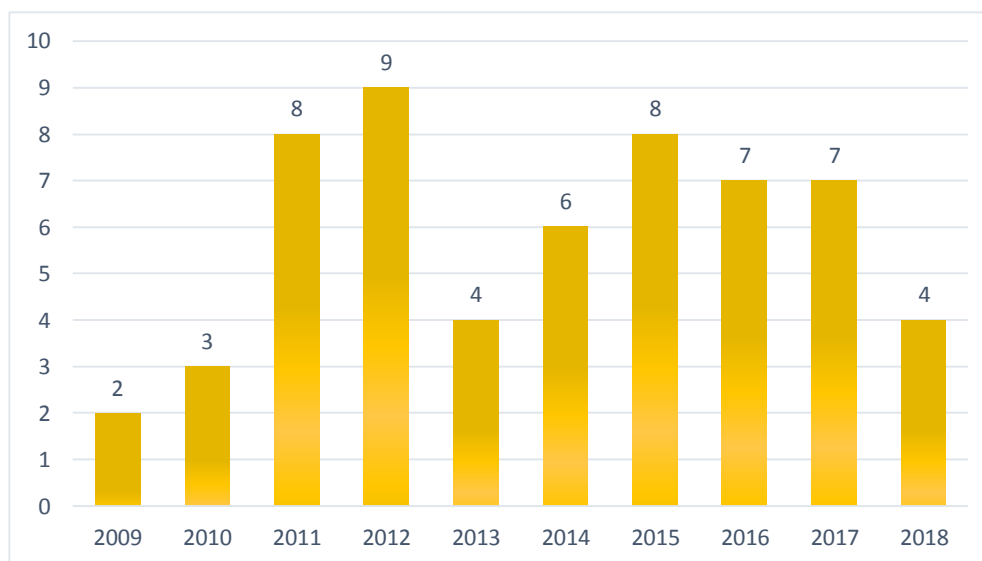

również sukcesywnie wzrasta wraz z liczbą mieszkań i izb. Od roku 2008 do 2018 wzrosła o 32 517 m².

Tabela 24 Powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Płońnica w latach 2008-2018

Lata	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]
2008	126 141
2009	126 360
2010	152 453
2011	153 154
2012	154 273
2013	154 847
2014	155 699
2015	156 389
2016	157 318
2017	158 033
2018	158 658

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wykres 31 Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w Gminie Płońnica w latach 2009-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na powyższym wykresie przedstawiono liczbę mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2009-2018. Liczba ta na przestrzeni lat 2009-2018 była zmienna. W roku 2012 oddano 9 mieszkań, natomiast już w roku 2013 tylko 4 mieszkania. W następnych latach liczba ta wzrasta od 6 do 8 mieszkań oddanych do użytkowania. W roku 2018 były to 4 mieszkania.

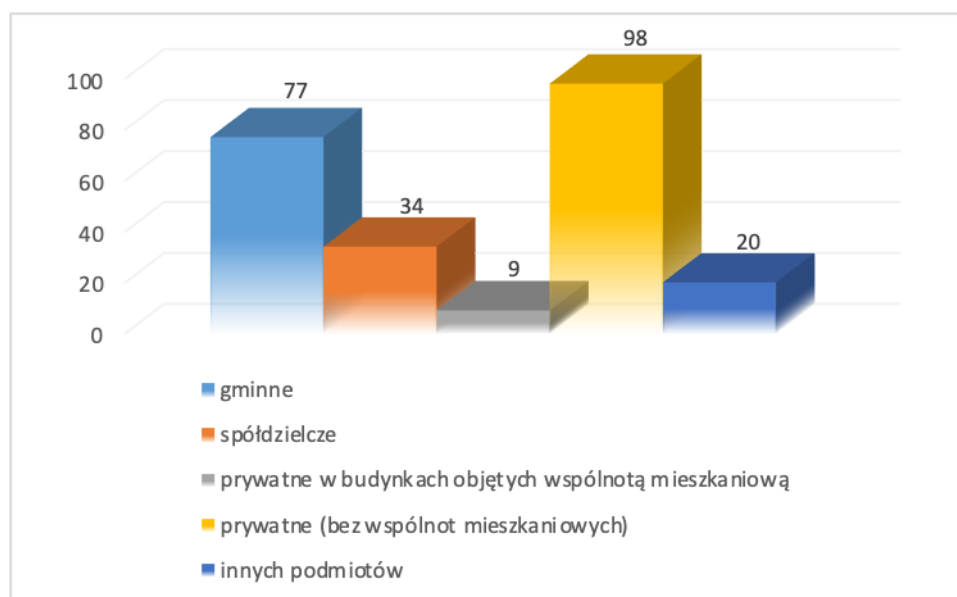
W Gminie Płońska został opracowany Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Płońska na lata 2017-2022 powołany Uchwałą Nr XXXIII/235/30/2017 Rady Gminy Płońska z dnia 17 maja 2017 r. Według tego programu aktualnie Gmina Płońska jest w posiadaniu 34 lokali mieszkalnych zlokalizowanych w miejscowości Skurpie, Zalesie, Wielki Łęck, Mały Łęck, Gródki, Niechłonin, Murawki, Rutkowice oraz Płońska. W poniższej tabeli przedstawiono wszystkie lokale mieszkalne z ich powierzchnią użytkową oraz wyposażeniem w infrastrukturę techniczną. Według programu w latach 2017-2020 planowana jest sprzedaż 6 lokali, w tym jeden lokal został już sprzedany w miejscowości Zalesie w roku 2018. W latach 2020-2022 planowane są remonty lokali i przeznaczone jest na ten cel łącznie 60 000 zł.

Tabela 25 Lokale mieszkalne należące do gminnego zasobu mieszkaniowego w Gminie Płońska (stan na rok 2018)

Lp.	Adres	Lokale mieszkaniowe zamieszkałe	Wyposażenie lokali	Powierzchnia użytkowa
1.	Skurpie 34 dz. nr 348/1	4	sieć wodociągowa	1. 33,00 2. 45,00 3. 38,50 4. 35,50
2.	Skurpie 20 dz. nr 292	2	sieć wodociągowa	1. 55,00 2. 60,50
3.	Zalesie 85 dz. 499	1	wod.-kan.	1. 63,00
4.	Zalesie 7 dz. nr 359/2	2	wod.-kan.	1. 2. 72,95 3. 96,04
5.	Wielki Łęck 82, dz. nr 391	5	sieć wodociągowa	1. 72,00 2. 48,57 3. 59,55 4. 48,48 5. 70,34
7.	Wielki Łęck 86, dz. nr 389/1	1	sieć wodociągowa	1. 70,50
8.	Wielki Łęck 92, dz. nr 451	2	wod.-kan.	1. 67,80 2. 62,80
9.	Mały Łęck 44 dz. nr 186	3	wod.-kan. (1 mieszk. woda)	1. 60,30 2. 37,20 3. 76,50
10.	Mały Łęck 32 dz. nr 157/1	1	wodociągowa	1. 44,40

11.	Gródki 51 dz. nr 70	1	Wod.-kan Gaz	1. 76,50
12.	Gródki 61 dz. nr 89	1	Bez instalacji	1. 52,00
13.	Niechłonin 93 dz. nr 360	3	Wod.-kan, c.o.	1. 44,30 2. 52,20 3. 66,30
14.	Niechłonin 92 Dz. nr 261	2	Wod.-kan	1. 51,50 2. 38,80
16.	Płońska ul.Dworcowa35a dz. nr 324	1	Wod.-kan.	1. 93,90
17.	Rutkowice 9 dz. nr 28/1	1	Bez instalacji	1. 53,60
18.	Rutkowice 29 dz.nr 90	1	wodociągowa	1. 44,00
19.	Rutkowice 22 dz. nr 83	1	Wod.-kan.	1. 45,70
21.	Murawki dz. nr 3241/5	2	wodociągowa	1. 70,40 2. 30,80

źródło: Raport o stanie Gminy Płońska za rok 2018

Wykres 32 Ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych z podziałem na rodzaj własności w roku 2018 w Gminie Płońska;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na powyższym wykresie przedstawiono liczbę wypłaconych dodatków mieszkaniowych w roku 2018 w Gminie Płońska. Największą ilość dodatków wypłacono dla użytkowników lokali prywatnych (bez wspólnot mieszkaniowych). Liczba ta osiągnęła poziom 98 dodatków mieszkaniowych. Niewiele mniej wypłacono

dla użytkowników lokali gminnych – 77 dodatków, dla użytkowników lokali spółdzielczych – 34, dla innych podmiotów 20 dodatków mieszkaniowych. Natomiast w zakresie wypłaconych kwot, największą otrzymali użytkownicy lokali gminnych – 12 930 zł, następnie użytkownicy lokali prywatnych (bez wspólnot mieszkaniowych) – 10 988 zł. Najmniejszą kwotę otrzymali użytkownicy lokali prywatnych w budynkach objętych wspólnotą mieszkaniową – 1 121 zł.

f) kultura

Organizatorem życia i aktywności kulturalnej zarówno w Płońnicy, jak i w całej gminie jest Gminne Centrum Kultury i Biblioteki, które powstało 1 stycznia 2017 roku z połączenia Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej w Płońnicy przyjęte Uchwałą Nr XXV/168/61/2016 Rady Gminy Płońska z dnia 5 października 2016 r. w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury – Gminnego Ośrodka Kultury w Płońnicy i Gminnej Biblioteki Publicznej w Płońnicy oraz Młodzieżowa Orkiestra Dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Płońnicy. Jest to jedna z najlepszych orkiestr OSP w Polsce i najlepsza orkiestra OSP województwa warmińsko-mazurskiego. Powstała w 1979 roku, z inicjatywy jej obecnego Kapelmistrza, instruktora i nauczyciela - Jana Wiśniewskiego. Z niewielkiej strażackiej orkiestry udało mu się stworzyć big-band, odnoszący sukcesy w Polsce i poza granicami kraju.

Gminne Centrum Kultury i Biblioteka prowadzi zajęcia wokalne, teatralne, artystyczno-plastyczne, taneczne oraz nauki gry na instrumentach klawiszowych. Podstawowe zadania Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki to tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury oraz stymulowanie, rozwijanie i zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców całej gminy (również osób starszych), a także prowadzenie i rozpowszechnianie promocji kultury lokalnej w kraju i za granicą.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury i Biblioteki w Płońnicy funkcjonuje:

- Lokalny Klub Twórców, który również powstał w roku 2017. Uczestnicy Lokalnego Klubu Twórców zajmują się m. in. malarstwem, rzeźbiarstwem, papieroplastyką, krawiectwem, haftem oraz wyrobem kwiatowym kompozycji z materiałów naturalnych, bibuł włoskich i innych,
- zespół ludowy Echo ze Skurpia, który powstał w 2011 i jego celem jest rozpowszechnianie tradycji ludowych ziemi mazurskiej oraz

reprezentowanie gminy na przeglądach pieśni ludowych. Grupa liczy 11 osób, a opiekę nad zespołem sprawuje Pan Piotr Komoszyński - instruktor GCKiB w Płońnicy,

- zespół ludowy Dziady weselne z Małego Łęcka, które są zespołem rodzinnym. Zespół ten bierze udział w corocznym przeglądzie zespołów zapustnych, organizowanym przez Muzeum Szlachty Mazowieckiej.
- Klub 50 +, który służy integrowaniu środowiska mieszkańców gminy a łączony z innymi wydarzeniami kulturalnymi pełni również ważną funkcję w łączeniu pokoleń. Opiekunem Klubu 50 + jest instruktor GCKiB Patrycja Karczewska oraz Joanna Boćkowska.

Największą imprezą, mającą wieloletnią tradycję w Płońnicy, jest Ogólnopolski Przegląd Teatrów Amatorskich "Płońskie Lato Teatralne", którego organizatorem jest GCKiB w Płońnicy. W roku 2020 odbędzie się już 33 edycja przeglądu.

Ogólnopolski Przegląd Teatrów Amatorskich PLT jest trzecia co do wielkości impreza tego typu w regionie i jedynym przeglądem teatralnym organizowanym na wsi. PLT to nie tylko konkursy i prezentacje ale także warsztaty, prowadzone przez specjalistów i od gry aktorskiej i reżyserii. Wysoki poziom przeglądu przyczynił się do tego, że cieszy się on ogromną popularnością i uznaniem wśród wieloletnich uczestników i powoduje ciągły wzrost liczby nowych teatrów amatorskich, biorących w nim udział.

Biblioteka obok typowej działalności organizuje konkursy literackie, wystawy oraz lekcje biblioteczne oraz lekcje obsługi komputera dla uczniów szkół podstawowych. W czytelnicy znajdują się też stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Na terenie gminy poza Biblioteką Publiczną w Płońnica znajdują się ponadto 3 placówki biblioteczne we wsiach: Gródki (szkoła), Niechłonin (przy kościele) i Wielki Łęck (przy kościele).

g) rekreacja

Wieś i rolnictwo związane są ściśle z otaczającym je środowiskiem. Wtopione w przyrodę, współtworzą z nią krajobraz wiejski, który wraz z różnymi przejawami życia biologicznego, formami zabudowy i architektury wiejskiej - stanowi nabierający na znaczeniu produkt ubocznej działalności rolniczej.

Walory środowiska przyrodniczego – uroki krajobrazu, bogata rzeźba terenu, czyste powietrze, spokój, oraz spuścizna historyczna są podstawą do rozwijania funkcji rekreacyjnych w gminie Płońska.

Cała Gmina znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski. Lecz najwyższe walory turystyczne mają obszary w północnej i północno-zachodniej części gminy. Na północno-zachodnim skraju gminy znajduje się fragment Welskiego Parku Krajobrazowego związanego z malowniczą doliną rzeki Wel oraz fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry. Kompleksy leśne położone w okolicy Turzy Małej i Gródek oferują urokliwe, spokojne zakątki, obfitość zwierzyny. W 2007 roku w południowo-centralnej części gminy wyznaczono Obszar Natura 2000 Specjalnej Ochrony Ptaków Doliny Wkry i Mławki.

Są to niestety jedynie atuty dla rozwoju funkcji rekreacyjnej. Całkowity brak jest na terenie gminy zaplecza dla obsługi tej funkcji, jak również tendencji do jej rozwijania. Są to więc tylko na obecnym etapie obszary predysponowane do zagospodarowania turystycznego w różnych jego formach.

5.2. Sfera produkcyjna

a) bezrobocie

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

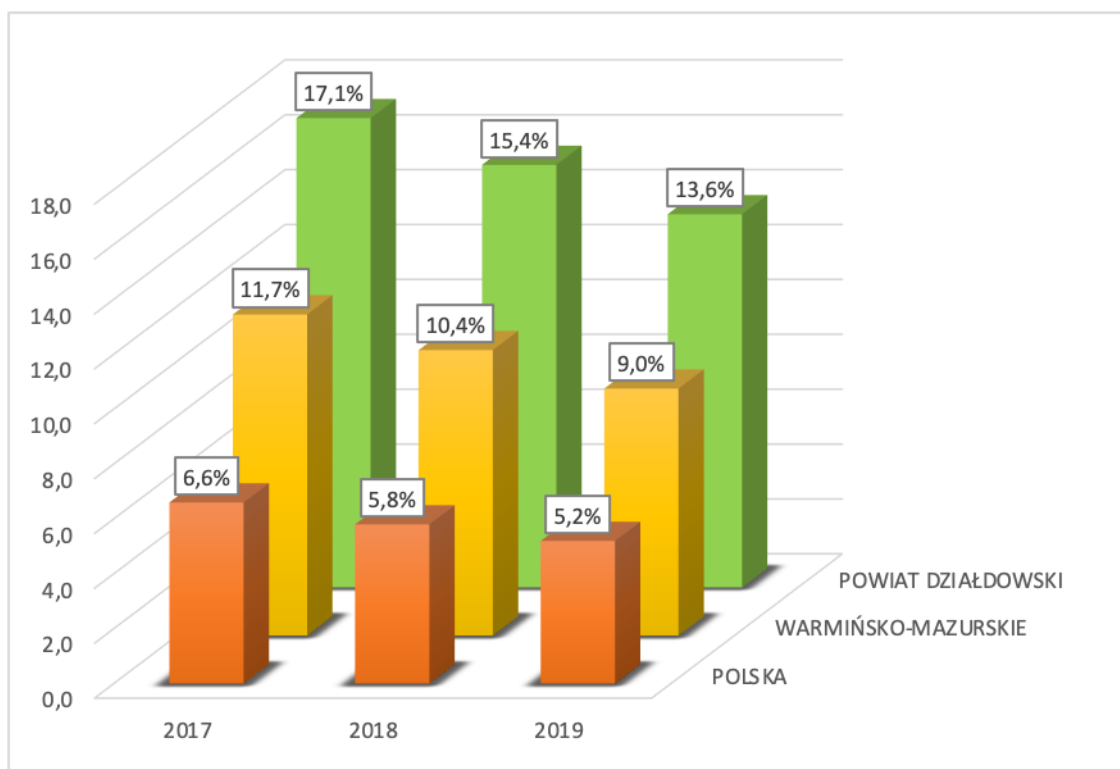
Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane

są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

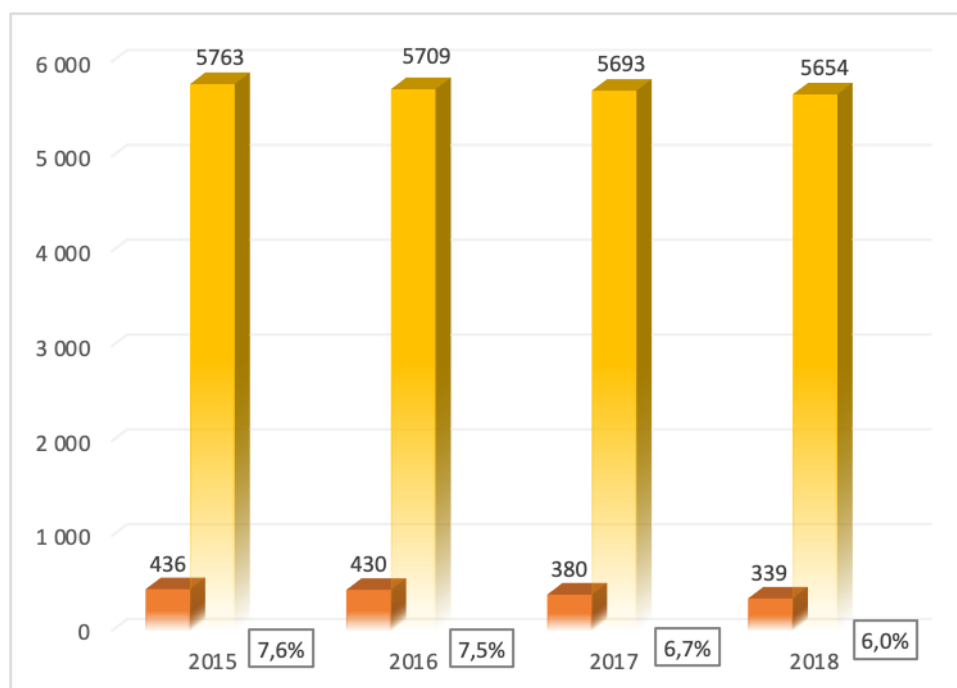
Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Bezrobocie może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przejmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a także konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wykres 33 Stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju, wojewodztwie warmińsko-mazurskim oraz powiecie działdowskim w latach 2017-2019;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

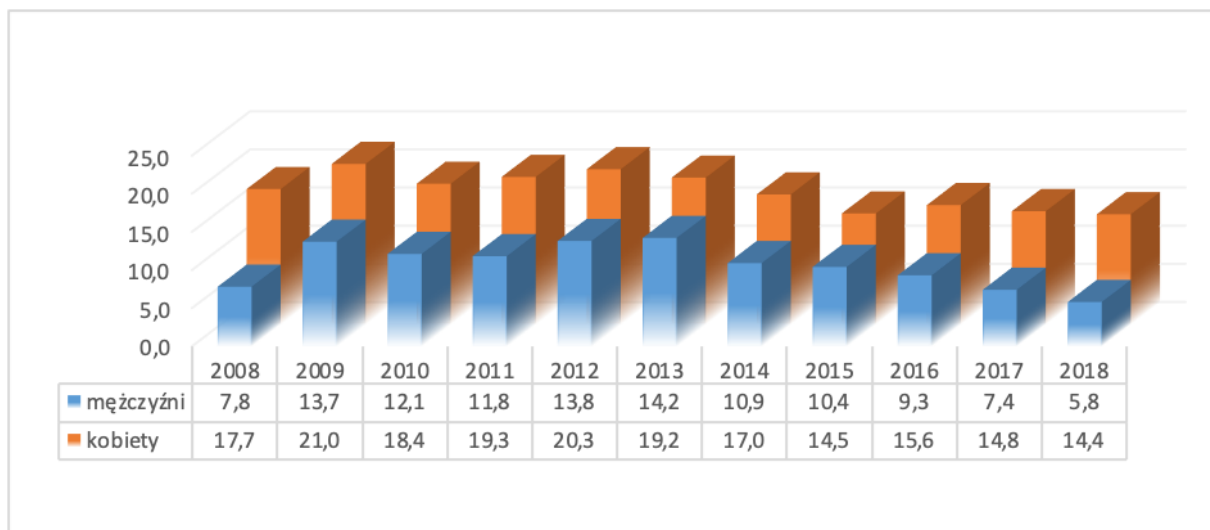
Powiat działdowski charakteryzuje się wyższą w porównaniu do całego kraju stopą bezrobocia, która rozumiana jest jako procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywającą czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych, prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Na powyższym wykresie można zaobserwować, iż stopa bezrobocia w roku 2019 w stosunku do roku 2017 maleje zarówno w kraju, województwie, jak i w powiecie.

Wykres 34 Udział procentowy i liczba osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców w latach 2015 – 2018;

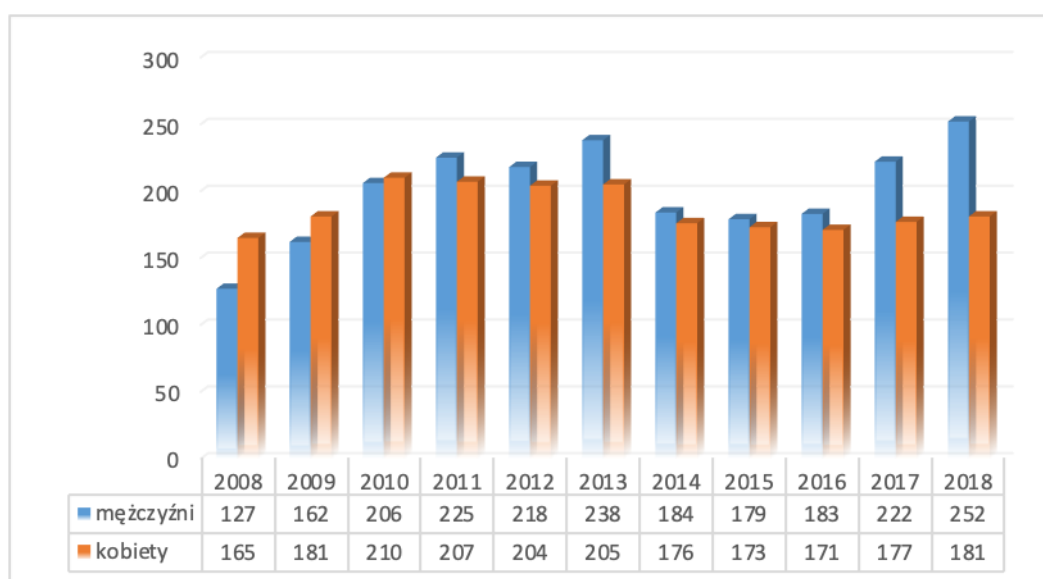
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jak przedstawia powyższy rysunek od roku 2015 spada zarówno liczba mieszkańców gminy jak i osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy.

Wykres 35 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wykres 36 Pracujący wg płci w gminie Płońnica w latach 2008-2018;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

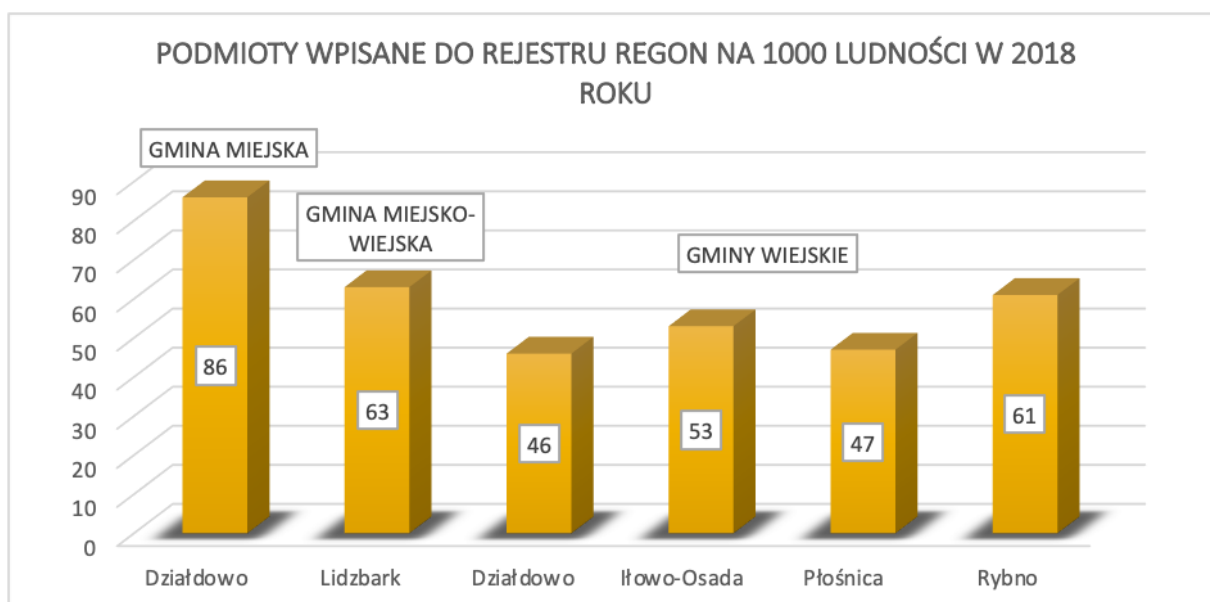
b) sfera gospodarcza.

Z uwagi na fakt, że Gmina Płońnica jest gminą typowo rolniczą, stosunkowo niewiele jest podmiotów gospodarczych prowadzących inną działalność gospodarczą. Dominują usługi związane z obsługą rolnictwa oraz budownictwo. Formą prowadzonej działalności są najczęściej małe warsztaty i obiekty drobnej

wytwórczości. Główne rodzaje prowadzonej działalności to handel detaliczny i hurtowy, warsztaty naprawcze, usługi budowlane i transport.

Rozwój działalności gospodarczej obok wzrostu lokalnej aktywności wpływa na zwiększenie dochodów uzyskiwanych z podatku od nieruchomości i pośrednio z udziałów w podatku od dochodów osobistych. Należałoby więc w najbliższych latach położyć większy nacisk na stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju działalności gospodarczej, głównie małych i średnich przedsiębiorstw.

Wykres 37 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w 2018 roku;

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gmina Płońnica na tle gmin wchodzących w skład powiatu działdowskiego nie wypada korzystnie pod względem prowadzonej działalności gospodarczej. Wynika to z faktu, iż gmina ta wykazuje charakter typowo rolniczy. W porównaniu do sąsiednich gmin wiejskich podobną ilość podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności wykazuje Gmina wiejska Działdowo. Najwyższą wartość otrzymała Gmina wiejska Rybno osiągając liczbę 61 podmiotów na 1000 ludności. Natomiast w ogólnym zestawieniu najwięcej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych jest w Gminie miejskiej Działdowo (86 na 1000 ludności), z uwagi na wielkość i miejski charakter gminy.

Tabela 26 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007

DZIAŁ WG PKD 2007	LATA				
	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	18	19	17	17
Przetwórstwo przemysłowe	29	29	26	25	25
Dostawa wody, a także gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	4	3	2	2
Budownictwo	46	43	46	52	59
Handel hurtowy i detaliczny	48	43	37	36	38
Transport i gospodarka magazynowa	14	13	13	16	16
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym	4	4	4	4	4
Informacja i komunikacja	3	3	6	5	6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8	8	7	6	5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	11	9	8	8	11
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6	5	4	3	3
Edukacja	4	3	3	3	3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	4	7	7	8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	1	1	1	1
1. Pozostała działalność usługowa 2. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby 3. Organizacje i zespoły eksterytorialne	9	8	7	8	8
OGÓŁEM	205	195	191	193	206

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Najwięcej osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą z zakresu budownictwa, w których w skład wchodzi roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków oraz budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, a także specjalistyczne roboty budowlane. Na przestrzeni lat 2015-2019 wartość ta wykazuje tendencję rosnącą i w 2019 roku osiąga 59 zarejestrowanych działalności gospodarczych w tym zakresie. Zaraz po budownictwie, dominującą sekcją jest handel hurtowy i detaliczny. Pomimo spadku działalności gospodarczych w tym zakresie na przestrzeni lat, sekcja ta w 2019 roku jest drugą dominującą sekcją w Gminie Płońska. Przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa, a także rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo są pozostałymi dominującymi sekcjami wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W Gminie Płońska nie zarejestrowano działalności gospodarczej z zakresu górnictwa i wydobywania, wytwarzania i

zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości oraz z zakresu administracji publicznej i obrony narodowej.

Tabela 27 Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych

	LATA				
	2015	2016	2017	2018	2019
SEKTOR PUBLICZNY	20	20	19	19	18
SEKTOR PRYWATNY	256	246	247	249	262

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze względu na podział według sektorów własnościowych, najwięcej podmiotów gospodarki narodowej funkcjonuje w sektorze prywatnym. Na przestrzeni lat 2015-2019 wartość ta stale rośnie, osiągając w 2019 roku wartość 262. Natomiast w sektorze publicznym wartości nieznacznie maleją od roku 2015, osiągając w 2019 roku wartość 18 podmiotów gospodarczych.

Tabela 28 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według formy prawnej

	SEKTOR PRYWATNY	SEKTOR PUBLICZNY				
	LATA	LATA				
		2015	2016	2017	2018	2019
SPÓŁDZIELNIE		4	4	6	6	6
SPÓŁKI HANDLOWE		13	14	14	12	10
SPÓŁKI CYWILNE		7	7	8	9	9

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

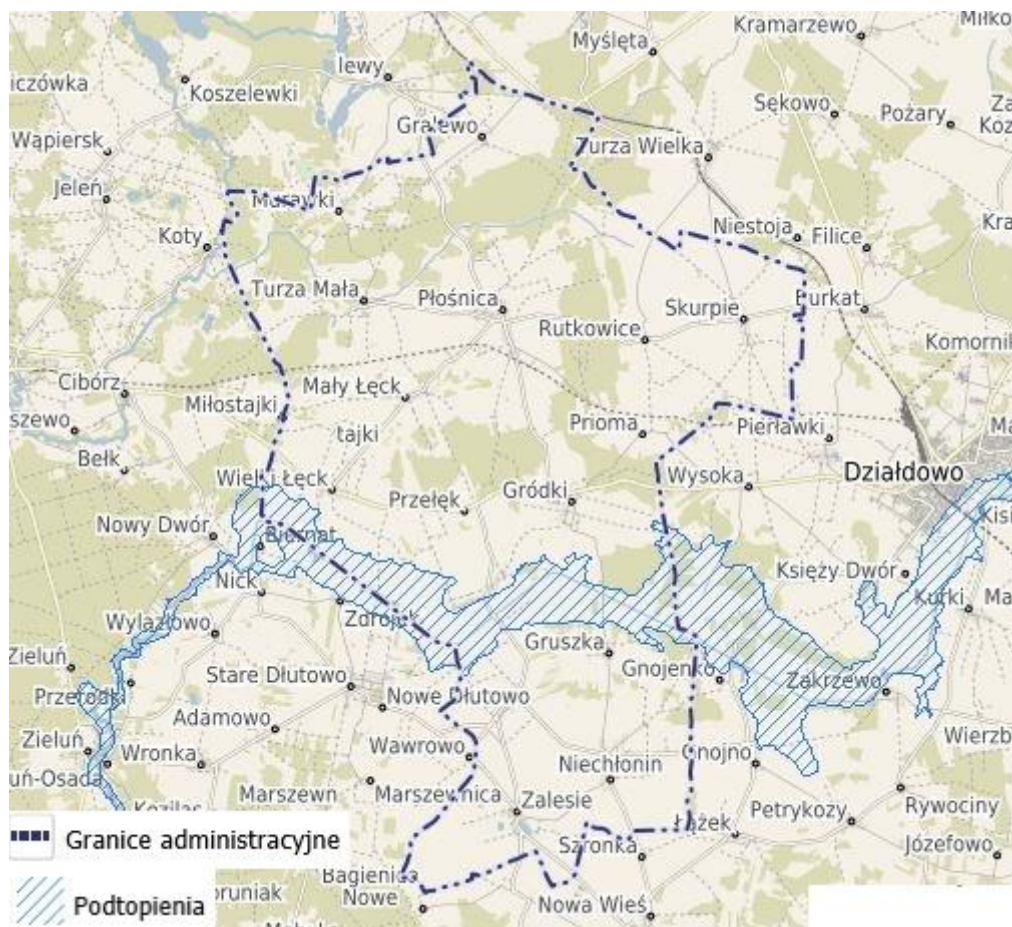
6.1. Zagrożenie powodziowe.

Zgodne z art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne, obszary szczególnego zagrożenia powodzią stanowią obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska (o których mowa w art. 224 ww. ustawy), stanowiące działki ewidencyjne oraz pas techniczny.

Na terenie gminy Płońska występują obszary szczególnie zagrożone powodzią od rzeki Wel, wyznaczone w opracowaniu Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Morski w Gdyni. W/w tereny przedstawiają maksymalny obszar zagrożony prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi raz na 100 lat (zagrożenie średnie Q1%) oraz obszar zagrożony prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi raz na 10 lat (zagrożenie wysokie Q10%).

Lokalizację obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zawiera rysunek Nr 1.

Ponadto tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie ww. obszarów zagrożone są lokalnymi podtopieniami, których zasięg obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek 5 Obszary zagrożone podtopieniami w granicach administracyjnych gminy Płońscia;

Źródło: <https://plosnica.e-mapa.net/>, 20.01.2020 r.

6.2. Zagrożenia dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych.

Gmina Płońscia jest gminą typowo rolniczą. Źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych są (oprócz źródeł punktowych przemysłu rolnego) zanieczyszczenia obszarowe. Do zanieczyszczeń tych zaliczamy ładunki zawarte w wodach wsiąkających do gruntu oraz ładunki w wodach spływających powierzchniowo do cieków i rzek z terenów użytków rolnych, leśnych, nieużytków oraz innych terenów nieskanalizowanych. W polskich warunkach charakteryzujących się brakiem oczyszczalni w ponad 95% wsi zanieczyszczenia obszarowe obejmują nie tylko ładunki zanieczyszczeń wód azotem, fosforem i pestycydami wypłukanymi z gruntów rolnych, ale także ładunki zawarte w ściekach komunalnych, które kierowane są do rowów melioracyjnych lub wprost do gruntu, stając się źródłem zanieczyszczeń obszarowych.

W zanieczyszczeniach obszarowych największy udział mają zanieczyszczenia pochodzące z użytków rolnych, budynków oraz wiejskich gospodarstw domowych. Znaczący udział stanowią, w tym również na terenie gminy Płońnica, zakłady przetwórstwa rolnego i rolno-spożywczego.

Główne zanieczyszczenia wód powodowane przez rolnictwo wynikają ze stosowania nawozów naturalnych i sztucznych oraz środków ochrony roślin. Nawozy naturalne są źródłem różnego rodzaju związków azotu i fosforu, a nawozy sztuczne - związków azotu, fosforu, potasu i wapnia. Z punktu widzenia ochrony czystości wód najistotniejsze znaczenie mają związki azotu i fosforu. Ustalenie wielkości ładunków tych substancji trafiających do wód powierzchniowych i podziemnych jest bardzo trudne, gdyż zależy od wielu czynników takich jak:

- użytkowanie ziemi i rozmieszczenie użytków w zlewni,
- struktura zasiewów i stosowanie poplonów,
- zabiegi uprawowe,
- jakość stosowanych nawozów i środków ochrony roślin oraz przemiany zachodzące
- w czasie składowania i użytkowania,
- sposób gospodarowania nawozami sztucznymi i naturalnymi,
- intensywność i sposób hodowli zwierząt gospodarskich,
- poziom gospodarki wodno-ściekowej wsi,
- działania opadów atmosferycznych,
- ukształtowanie terenu oraz układ sieci cieków,
- właściwości gleby oraz przepływ wód gruntowych.

Wszystkie te czynniki mogą być zróżnicowane zarówno w czasie, jak i w odniesieniu do poszczególnych terenów. W związku z tym rozważania dotyczące ładunków zanieczyszczeń mogą pozwolić tylko na orientacyjne określenie tych ładunków.

Przy ogólnej powierzchni gminy Płońnica 16 323 ha, użytki rolne zajmują ogółem 12 458 ha, tj. 76,3%, w tym grunty orne 9 163 ha (dane za rok 2020).

Poza związkami biogennymi, przedostają się głównie ze spływem powierzchniowym pestycydy na erodowanych cząsteczkach gleby. W okresie, kiedy gleba jest odsłonięta i poddana zabiegom agrotechnicznym (orka, bronowanie)

występuje silna erozja i odpływ biogenów i pestycydów. W okresie wegetacji roślin ilość erodowanej gleby jest mniejsza i zależy od jej spistości i stopnia pokrycia roślinnością.

Obok typowo obszarowych źródeł zanieczyszczenia wód pestycydami dużą rolę odgrywają inne bezpośrednie źródła:

- przedostawanie się pestycydów do wody pod działaniem wiatru w czasie traktowania pól i lasów sąsiadujących ze zbiornikami,
- przedostawanie się pestycydów do wody z wodami w sieci melioracyjnej,
- przedostawanie się pestycydów do wody przez migrację z wodą opadową,
- inne przypadkowe zrzuty wynikające z niskiej kultury ich stosowania (np. mycie opryskiwaczy bezpośrednio w wodach).

Niewiele miejscowości gminy Płośnica, w tym głównie pojedyncze gospodarstwa, korzystają z wodociągów lokalnych opartych na indywidualnych studniach kopanych. Studniami tymi ujmowane są do eksploatacji wody gruntowe. W części miejscowości zwodociągowanych studnie te pełnią rolę ujęć wody na potrzeby gospodarstw rolnych (pojenie bydła i trzody, nawodnienia) lub, co jest niezwykle groźne, zdarzają się przypadki zamiany nieeksploatowanych starych studni kopanych na śmietniki czy szamba.

Ujęcia wody gruntowej stanowią zwykle płytkie studnie kopane posiadające złą wodę pod względem bakteriologicznym, co stwarza bezpośrednie zagrożenie powstawania chorób zakaźnych przewodu pokarmowego. Również pod względem chemicznym jakość wód ze studni kopanych nie jest dobra. Głównym czynnikiem skażającym są azotany, które stanowią bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia niemowląt wywołując sinicę.

Stan ten w pełni potwierdzają badania wody ze studni kopanych prowadzone przez służby sanitarne.

Skażenie płytkich warstw wodonośnych związane jest z małą miąższością warstwy filtrującej i jest konsekwencją stosowania nawozów mineralnych, prowadzenia niewłaściwej gospodarki ściekowej (brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków, stąd też znaczna ilość ścieków trafia do gruntu i wód powierzchniowych), a przede wszystkim jest konsekwencją nieprawidłowego gospodarowania ściekami i gnojowicą na posesjach wiejskich - odprowadzanie ścieków do

niewykorzystywanych studni kopanych, nieszczelne szamba, brak płyt gnojowych, niewłaściwa lokalizacja studni, składowisk obornika i innych odpadów itp.

Służby sanitarne prowadzą badania wody w studniach kopanych na terenie poszczególnych gmin, również gminy Płońska.

Z badań wody w studniach kopanych wynika, że zawartości poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń są bardzo zróżnicowane i w wielu studniach woda nie nadaje się do picia i potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia zawartości wskaźników fizycznych, chemicznych i bakteriologicznych.

6.3. Zagrożenia dla jakości powietrza.

Gmina Płońska ze względu na swój rolniczy charakter nie jest obszarem szczególnie zagrożonym pod względem zanieczyszczenia powietrza. Zanieczyszczenie powietrza powstaje tu głównie w wyniku emisji z energetycznego spalania paliw. Ogrzewanie budynków mieszkalnych odbywa się z indywidualnych kotłowni, przy czym spalane są z reguły paliwa stałe (węgiel, koks) o znacznych zawartościach substancji powodujących emisje zanieczyszczeń do powietrza. W gminie Płońska prowadzona jest gazyfikacja. Sieć gazowa wykonana jest w Płońnicy i Gródkach. Pozostała część gminy nie jest jeszcze zgazyfikowana, stąd też w sezonie grzewczym emisja z palenisk domowych w zwartej zabudowie wielu wsi może być odczuwalna.

Istotnym źródłem emisji o charakterze liniowym jest emisja zanieczyszczeń ze źródeł mobilnych (środki transportu).

Nieliczne i niezbyt wielkie, jeżeli chodzi o emisję zanieczyszczeń do powietrza, są zakłady znajdujące się na terenie gminy.

6.4. Zagrożenia akustyczne.

Hałas na terenie gminy powstaje głównie w wyniku środków transportu oraz urządzeń i maszyn rolniczych. Na terenie gminy nie istnieją zakłady szczególnie uciążliwe ze względu na emisję hałasu.

Hałas emitowany na zewnątrz obiektów przy masarni, stacjach paliw, mechaniki pojazdowej, czy innych tego typu zakładach związany jest głównie ze środkami transportu. Generalnie brak zakładów przemysłowych, w tym szczególnie uciążliwych pod względem hałasu, nie powoduje potrzeby ustalania dopuszczalnych norm hałasu decyzjami.

Hałas komunikacyjny, tak jak wszędzie, może stwarzać pewne uciążliwości. W przypadku gminy Płońska może on być szczególnie uciążliwy dla mieszkańców wsi położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej, to jest dla wsi: Gródki i Wielki Łęck lub w nieco mniejszym stopniu wzdłuż dróg powiatowych, dla wsi: Płońska, Mały Łęck, Jabłonowo, Niechłonin, Zalesie. Uciążliwość i ujemne oddziaływanie związane z emisją hałasu i zanieczyszczeń zawsze zależą od rodzaju drogi, a tym samym natężenia ruchu oraz stanu technicznego pojazdów.

6.5. Inne zagrożenia.

Znaczącym źródłem są zanieczyszczenia pochodzące z niewłaściwego składowania odpadów bytowo-gospodarczych. W gminie jest tylko jedna oczyszczalnia ścieków ogólno-komunalnych, która obsługuje jedynie miejscowość Płońska. Ścieki socjalno-bytowe z pozostałych terenów gminy gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych bądź odprowadzane do przydomowych oczyszczalni ścieków.

W przypadku gromadzenia ścieków w zbiornikach bezodpływowych bardzo często trafiają one na pola w pobliżu domostw lub też wylewane są do rowów stwarzając zagrożenie dla gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.

Spotyka się również w zwodociągowanych miejscowościach sytuacje wręcz niedopuszczalne, kiedy nieużywane studnie kopane zamieniane są na zbiorniki ścieków bądź innych nieczystości.

Na terenie gminy nie występują zakłady o zwieszonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

7. Stan prawny gruntów.

Tabela 29 Stan prawny gruntów na terenie gminy Płońska

Grupa rejestrowa	Właściciele gruntów	Powierzchnia ogółem w ha
1.	Skarb Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	3 737
	w tym:	
	a) Grunty Zasobu Własności Rolnej SP	851
	b) Grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego	2 803
	c) Grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych zgodnie z ustawą o gosp. nieruchom.	1
	d) Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	44
	e) Grunty SP pokryte wodami powierzchniowymi	38
2.	Grunty SP przekazane w użytkowaniu wieczystym	37
3.	Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	-
4.	Gminy i związki międzygminne, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	341
	w tym:	
	a) grunty wchodzące w skład GZN ⁵ z wyłączeniem gruntów wykazanych w podpunkcie b) oraz c)	82
	b) grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w trwały zarząd gminnym jedn. organ.	7
	c) grunty gmin przekazane organom, które wykonują zadania zarządcze w stosunku do dróg gminnych	252
5.	Gminy i związki międzygminne w użytkowaniu wieczystym	4
	w tym:	
	a) grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym	2

⁵ GZN – Gminny Zasób Nieruchomości

	osób fizycznych b) grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	2
6.	Grunty jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego	-
7.	Grunty osób fizycznych	11 527
	w tym:	
	a) grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	11 121
	b) grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	406
8.	Grunty spółdzielni	6
	w tym:	
	a) grunty, które są własnością spółdzielni mieszkaniowych i ich związków oraz grunty, których właściciele są nie znani	1
	b) pozostałe grunty zaliczone do 8 grupy	5
9.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	13
10.	Grunty wspólnot gruntowych	11
11.	Grunty powiatów i związków powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	95
	w tym:	
	a) grunty wchodzące w skład PZN ⁶ z wyłączeniem gruntów wykazanych w podpunkcie b) i c)	12
	b) grunty powiatów przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których właściciele są nie znani	6
	c) grunty powiatu przekazane organom, które wykonują zadania zarządcze w stosunku do dróg powiatowych	77
12.	Grunty powiatów i związków powiatów w użytkowaniu	-

⁶ PZN – Powiatowy Zasób Nieruchomości

	wieczystym	
13.	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	17
14.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym	-
15.	Grunty spółek prawa handlowego i innych podmiotów ewidencyjnych nie wymienionych w pkt 1-14	523
	POWIERZCHNIA EWIDENCYJNA	16 311
	POWIERZCHNIA <u>WYRÓWNAWCZA</u>	12
	POWIERZCHNIA GEODEZYJNA	16 323

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie wg stanu na dzień 01.01.2020 r.

8. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

a) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 55.)

- Welski Park Krajobrazowy, na terenie którego obowiązują przepisy Uchwały nr XIX/337/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2020 poz. 4207),
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry, na terenie którego obowiązują przepisy Uchwały nr XIX/342/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2020 poz. 4212),
- Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki (kod obszaru PLB 140008),
- Natura 2000 Ostoja Welska (kod obszaru PLH280014),
- Użytek ekologiczny Koszelewki powołany Rozporządzeniem Nr 93 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Koszelewki" (Dz. Urz. Woj. W-M Nr 105 poz. 1726 z 31.07.2009 r.),
- pomniki przyrody wymienione w rozdziale nr 3.

b) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064 z póź. zm.)

Na terenie gminy ochronie podlegają złoża kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska związanych z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywania kopalin, opisanych w rozdziale nr 3.

c) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 z póź. zm.)

Ochrona gruntów na terenie gminy polega na ograniczeniu przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, zachowaniu torfowisk i naturalnych zbiorników wodnych.

d) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 282 z póź. zm.)

Ochronie i opiece podlegają zabytki nieruchome, ruchome i archeologiczne. Opis obiektów i terenów chronionych zawarty w rozdziale nr 4.

e) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z póź. zm.)

Ochronie podlegają wody, ujęcia wód wraz z ustalonymi strefami ochronnymi, obszary zagrożone powodzią. Obszary takie występują zwłaszcza w dolinie rzeki Wel.

9. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na terenie gminy Płońska nie występują naturalne zagrożenia geologiczne.

10. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.

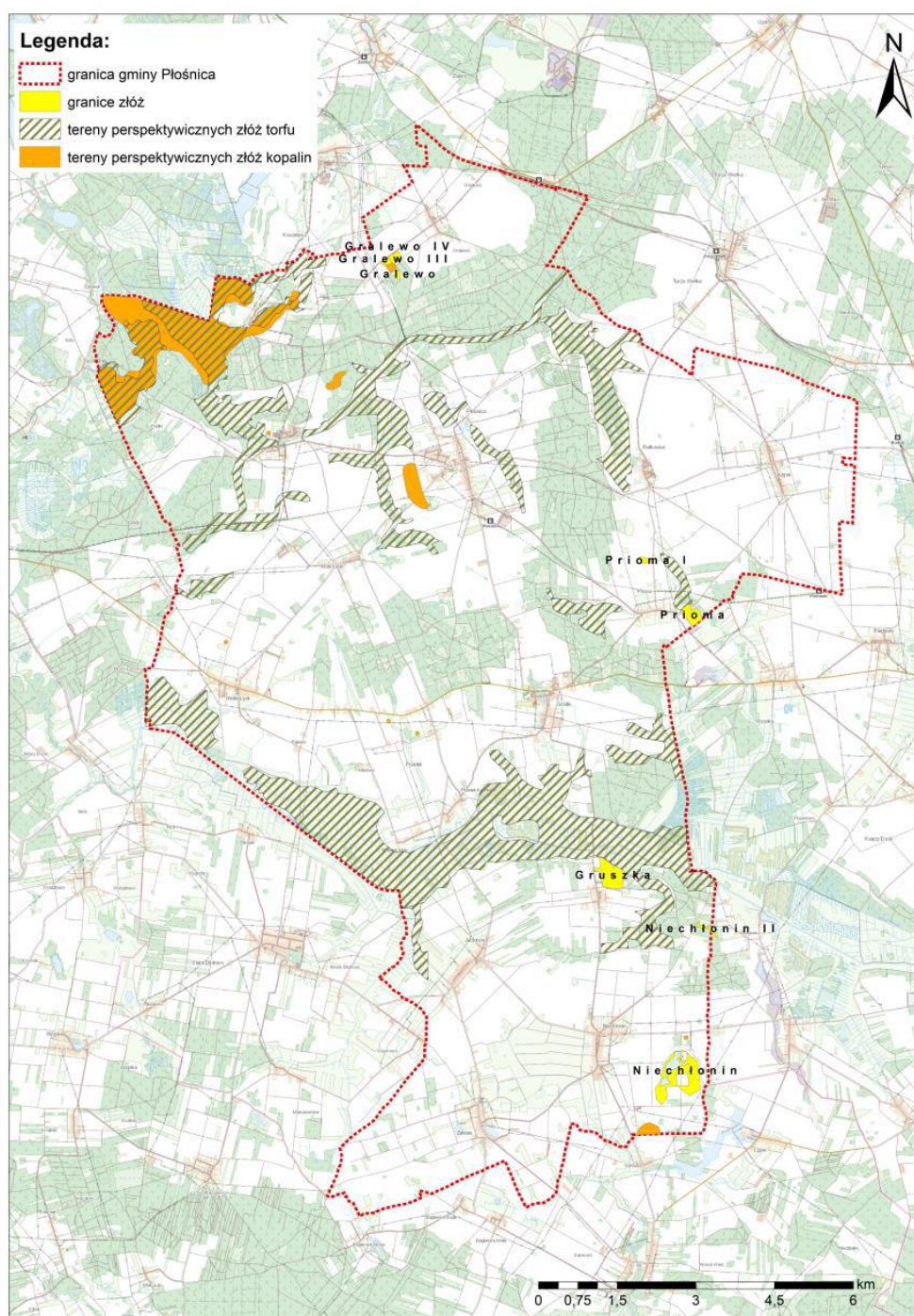
Na terenie gminy Płońska występują złoża:

Gralewo, Gralewo II, Gralewo III, Gralewo IV, Gruszka, Niechłomin, Niechłomin II, Prioma, Prioma I, o których mowa w rozdziale nr 3.

11. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie gminy Płońnica złoża: Gralewo, Gralewo III, Gralewo IV, Prioma, Prioma I, objęte są terenami górniczymi.

Rysunek 6 Występowanie złóż surowców naturalnych

12. Stan systemów komunikacji.

12.1. Komunikacja drogowa

W granicach administracyjnych gminy Płońska układ komunikacji drogowej tworzą drogi:

- wojewódzkie,
- powiatowe,
- gminne.

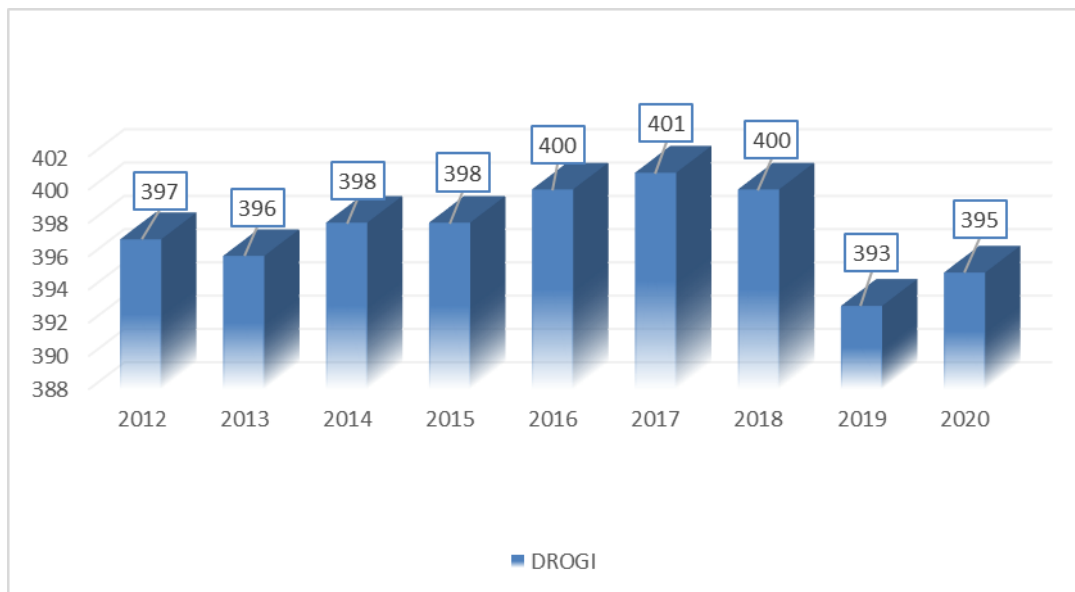
W układzie nadrzędnym łączącym obszar gminy z systemem drogowym kraju i województwa znajduje się droga wojewódzka nr 544 (Brodnica) – Lidzbark – Działdowo – (Mława – Przasnysz – Krasnosielc – Ostrołęka), dla której plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego zakłada klasę techniczną G.

W układzie podstawowym obsługującym bezpośrednio wydzielone jednostki funkcjonalne znajdują się następujące drogi :

Tabela 30. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Płońska.

Nr drogi powiatowej	Nazwa drogi	Klasa
1255 N	Dąbrówno – Tuczek – Płońska – Gródki	Z
1282 N	dr. pow. 1255 N – Galewo – Galewo Stacja	L
1286 N	dr. woj. 544 – Koty – Płońska	L
1288 N	Wielki Łęczek – Płońska – Burkat	Z
1290 N	Płońska – Prioma – dr. Woj. 544	L
1294 N	dr. woj. 544 Cibórz – Dłutowo – Jabłonowo	Z
1300 N	Zalesie – Niechłonin	L
1302 N	Zalesie – gr. Woj. (Sarnowo)	L
1304 N	dr. woj. 544 Jabłonowo – Niechłonin – Narzym – Wola	Z
1359 N	dr. pow. 1294 N – Zalesie – gr. wojew. (Zielona)	Z
1361 N	dr. woj. 544 Gródki – Niechłonin – granica woj. (Szronka)	L
1373 N	dr. pow. 1263 N Galewo – Turza Wielka – Filice (dr. woj. 542)	Z

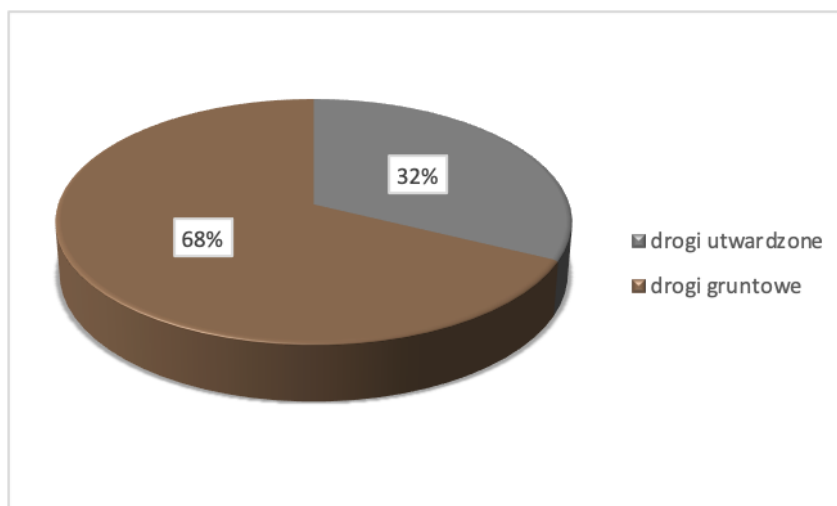
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg Powiatowych.

Wykres 38 Powierzchnia dróg [ha] w gminie Płońnica w latach 2012-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Działdowie

Na stan z dnia 31 grudnia 2019 roku długość dróg gminnych wynosi 91,576 km. Ze względu na rodzaj nawierzchni drogi gruntowe stanowią zdecydowaną większość. Ich długość na terenie gminy Płońnica osiągnęła 62,050 km. Drogi utwardzone stanowią pozostałe 32% - 29,526 km. Na przestrzeni lat długość dróg gminnych się zmniejszyła. Jednakże wśród dróg pozostałych we władaniu gminy prawie dwukrotnie wzrosła długość dróg o nawierzchni ulepszonej w stosunku do roku 2004.

Wykres 39 Udział dróg gruntowych i utwardzonych w ogólnej długości dróg gminnych w gminie Płońnica

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońnicy

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowy podział dróg gminnych ze względu na rodzaj nawierzchni. W kategorii dróg utwardzonych ulepszonych zdecydowaną większość stanowią drogi o nawierzchni bitumicznej o łącznej długości 27,819 km. Pozostałe drogi utwardzone o nawierzchni betonowej, tłuczniowej oraz kostki stanowią niewielką część dróg gminnych. Przeważającą większość w ogólnej długości dróg ze względu na rodzaj nawierzchni stanowią drogi gruntowe wzmocnione żwirem, żużlem itp. Taki rodzaj nawierzchni w gminie Płońska osiągnął długość 49,079 km. Drogi naturalne, powstałe z gruntu rodzimego stanowią 12,971 km.

Tabela 31 Długość dróg gminnych ze względu na rodzaj nawierzchni w 2019 roku w gminie Płońska

Rodzaj nawierzchni		Długość [km]	Suma [km]
twarda	ulepszona	bitumiczna	27,819
		betonowa	0,004
		kostka	1,036
	nieulepszona	tłuczniowa	0,667
gruntowa	wzmocniona żwirem, żużlem itp.	49,079	62,050
	naturalna	12,971	
Suma długości dróg ogółem			91,576

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Płośnie

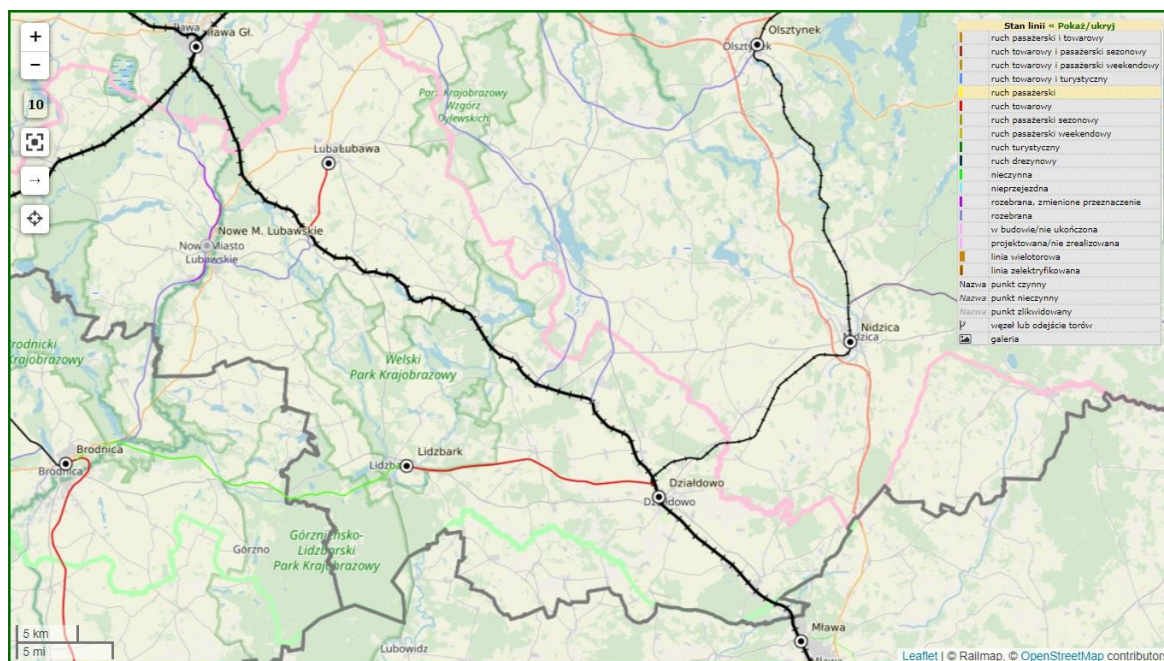
W 2018 roku zrealizowano inwestycję polegającą na wybudowaniu 1390 mb chodników oraz jednej zatoki autobusowej. Według danych Urzędu Gminy w Płośnie powierzchnia chodników i ścieżek rowerowych w 2019 roku wyniosła 15 773 m², a suma powierzchni poboczy utwardzonych, zatok autobusowych itp. osiągnęła wartość 3 270 m².

12.2. Komunikacja kolejowa

Na styku gminy Płońska i Rybno przebiega magistrala kolejowa dwutorowa zelektryfikowana I rzędu nr 9 (E-95), relacji Warszawa-Działdowo-Łława-Gdynia. Na terenie gminy odcinek ma długość około 3km, pozostała część terenu kolejowego leży administracyjnie w gminie Rybno, niemniej obsługuje północny region gminy Płońska.

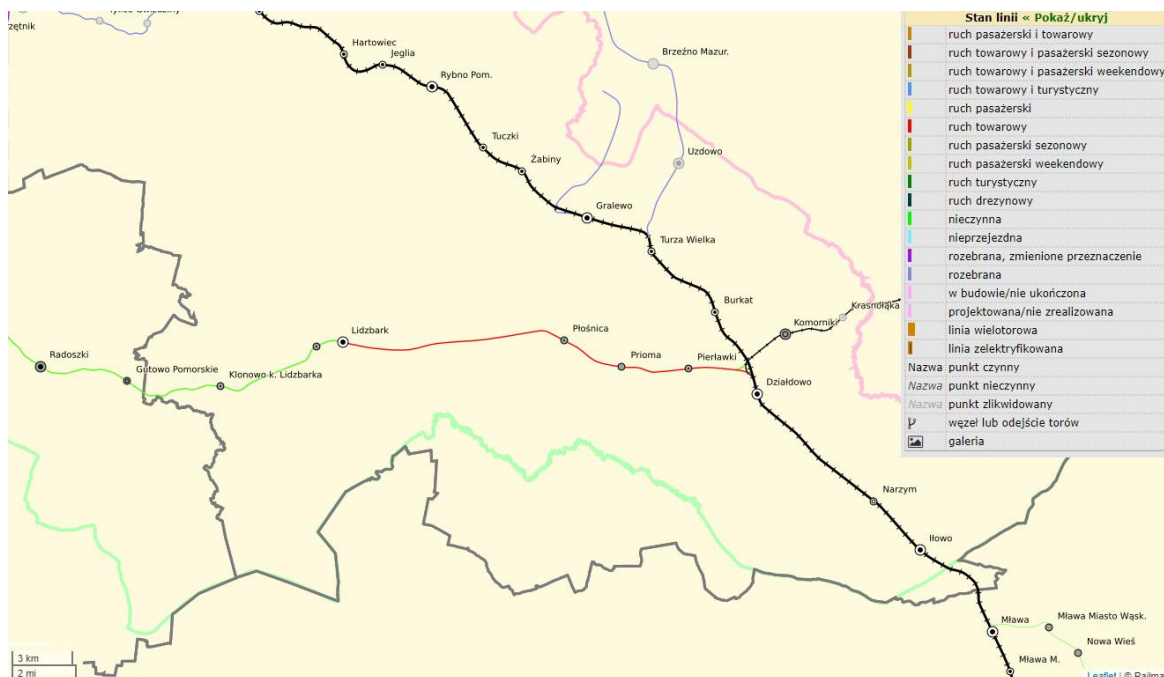
Przez środkową część gminy przebiega linia kolejowa jednotorowa nieelektryfikowana relacji Działdowo-Brodnica. Jednak od 2010 roku linia ta jest

nieczynna dla przewozów pasażerskich. Do gminy należy stacja kolejowa w Płośnicy i przystanek kolejowy Prioma. Gminę obsługuje również przystanek Pierławki, należący administracyjnie do gminy Działdowo. Stacja Płośnica posiada trzy tory: dwa główne dla pociągów pasażerskich oraz trzeci tor boczny ładunkowy. Przystanek Prioma posiada jeden tor z peronem.

Rysunek 7 Mapa stanu linii kolejowych

źródło: <https://www.bazakolejowa.pl/>, dostęp: 18.03.2020 r.

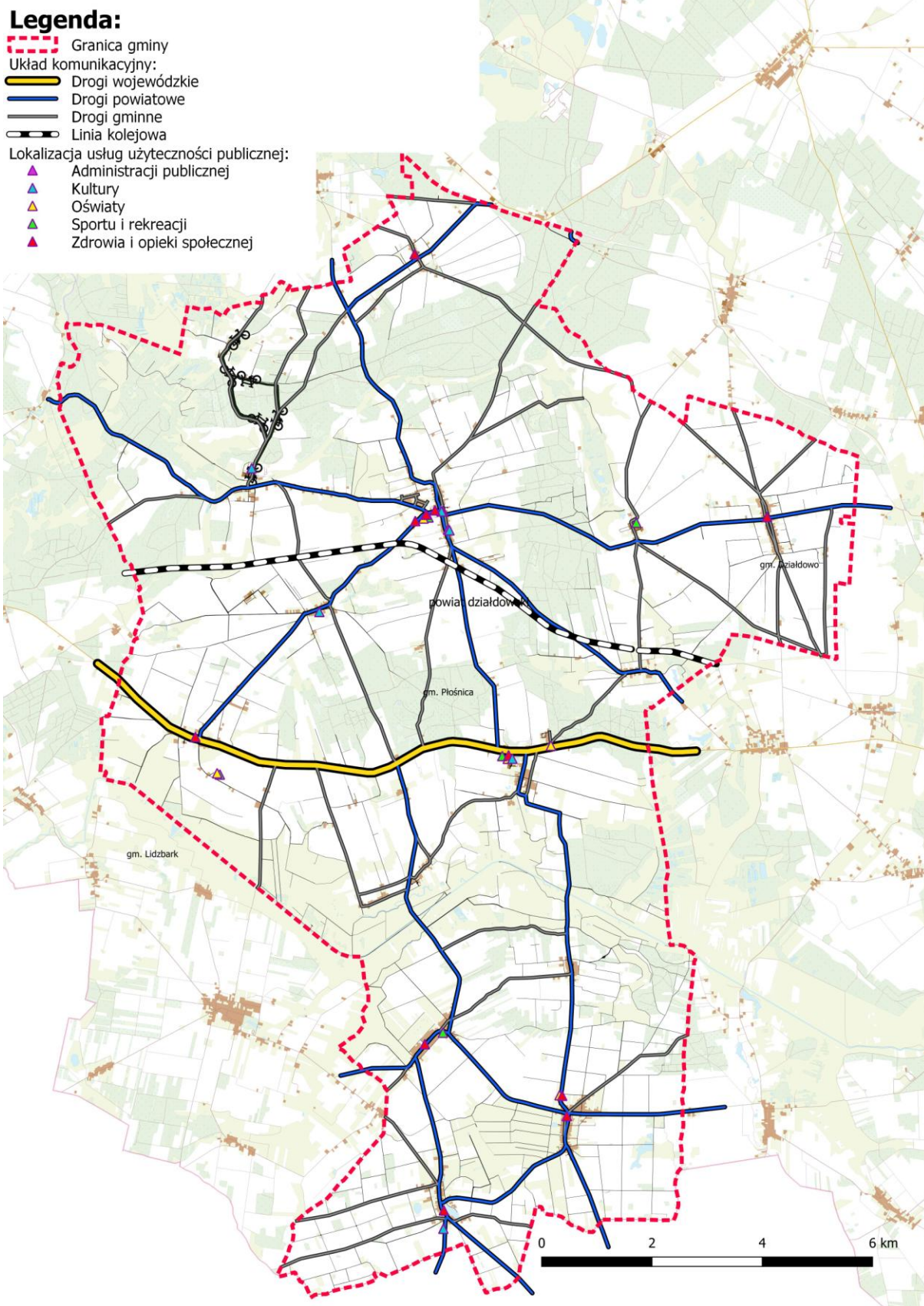
Rysunek 8 Mapa stanu linii kolejowych

źródło: <https://www.bazakolejowa.pl/>, dostęp: 18.03.2020 r.

Według Starostwa Powiatowego w Działdowie powierzchnia terenów kolejowych na terenie gminy Płońska w 2020 roku wyniosła 37 ha. Zakwalifikowanie linii kolejowej nr 208 na odcinku Działdowo – Brodnica do kategorii "D" w Programie Wieloletnim pn. "Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 r." wynika z faktu, że jest to linia nieczynna na ww. odcinku. Również w „Planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w zakresie sieci komunikacyjnej w międzyregionalnych i międzynarodowych przewozach pasażerskich" linia kolejowa nr 208 na odcinku Działdowo – Brodnica nie jest ujęta w scenariuszu podstawowym sieci połączeń międzywojewódzkich na lata 2020-2025.

Rysunek 9. Układ komunikacji drogowej i kolejowej wraz z usługami publicznymi na terenie gminy Płońska.

13. Stan infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.

13.1. Gospodarka wodno – ściekowa.

Gospodarka wodno-ściekowa w gminie Płońnica jest obecnie tylko częściowo uregulowana. Gmina posiada bowiem prawie pełen stopień zwodociągowania (ponad 92 % mieszkańców gminy jest objętych siecią wodociągową). Gospodarka ściekowa jest na dużo niższym poziomie i głównym sposobem odbioru ścieków są zbiorniki bezodpływowe. Natomiast na przestrzeni lat systematycznie wzrasta odsetek mieszkańców gminy korzystających z instalacji kanalizacji sanitarnej i w roku 2018 wyniósł 34,5%.

W 2018 roku Gmina Płońnica otrzymała 890 tysięcy złotych pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, gdzie środki te wykorzystane zostały na działania związane z porządkowaniem gospodarki wodno-kanalizacyjnej w szczególności na modernizację sieci wodociągowej o długości 852 m przy ul. Dworcowej w Płońnicy oraz budowę sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami o długości ponad 10 km w miejscowości Wielki Łęck.

a) wodociągi.

Gmina Płońnica zaopatrywana jest w wodę za pomocą 5 publicznych systemów wodociągowych – systemy ujęcia, uzdatniania i rozprowadzania wody. Udokumentowane zasoby wód podziemnych na terenie gminy w kategorii „B” eksploatowane są z poziomu czwartorzędowego. Wody użytkowego poziomu wodonośnego ujmowane studniami głębinowymi odznaczają się generalnie bardzo dobrą jakością.

Tabela 32 Zestawienie komunalnych ujęć wód podziemnych na terenie gminy Płońnica

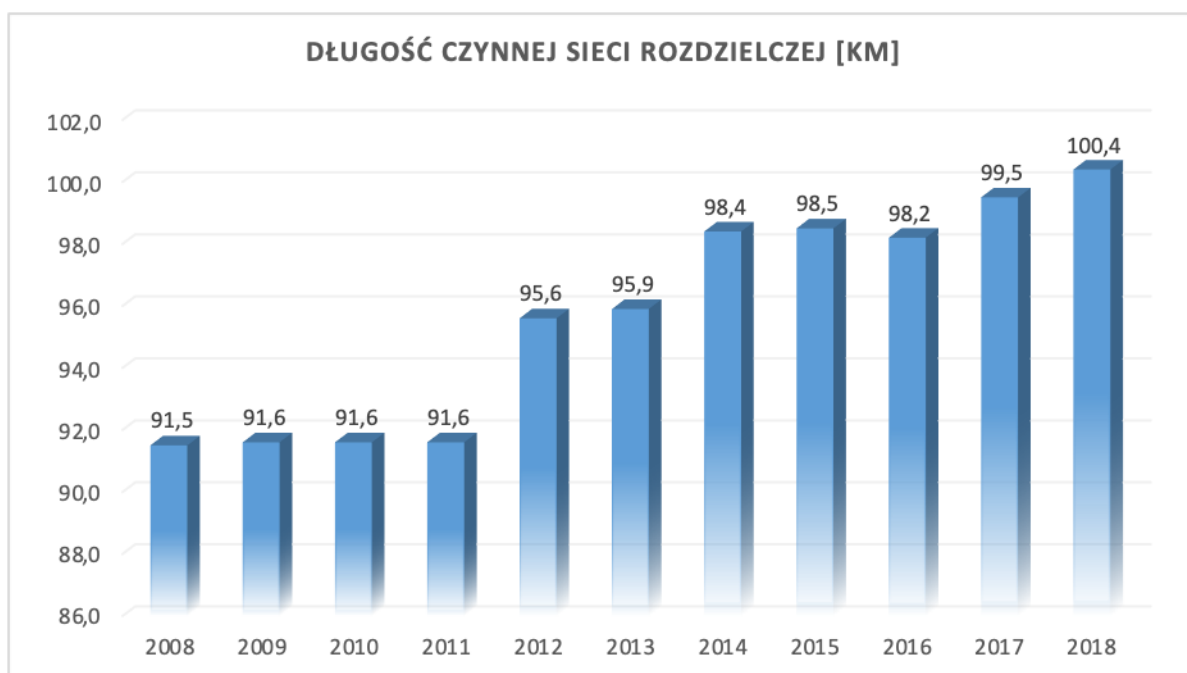
Właściciel ujęcia	Miejscowość	Liczba studni	Wydajność UJG	Wydajność UJG	Obsługiwane miejscowości

głębinowego			[m ³ /dobę]	rzeczywista [m ³ /dobę]	
Urząd Gminy w Płościcy	Płościca	2	257,00	101,60	Płościca
	Jabłonowo	2	650,00	263,00	Jabłonowo, Zalesie, Gruszka, Niechłonin
	Wielki Łęck	2	492,00	151,20	Wielki Łęck, Przełęk, Mały Łęck, Turza Mała
	Skurpie	1	154,40	69,30	Skurpie, Rutkowice, Prioma Turza Wielka (gm. Działdowo)
Prywatny	Turza Mała	-	-	-	gorzelnia
	Rutkowice	-	-	-	gorzelnia

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla powiatu działdowskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2021

Miejscowości Gralewo i Murawki zaopatrywane są z ujęcia wodnego na terenie gminy Rybno.

Wykres 40 Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej w latach 2008-2018

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego długość czynnej sieci rozdzielczej w gminie stale wzrasta. W 2018 roku długość ta wyniosła 100,4 km i od roku 2008 wzrosła o 8,9 km. Według Raportu o stanie gminy Płońnica za rok 2018 dostęp do sieci wodociągowej posiada 96,55% mieszkań. Tendencję wzrostową wykazuje również ilość przyłączy, a wyniku tego rośnie ilość dostarczanej wody oraz osób korzystającej z sieci wodociągowej. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie podstawowych danych o infrastrukturze wodociągowej w latach 2014-2018 r.

Tabela 33 Zestawienie danych dotyczących infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Płońnica w latach 2014-2018

	Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	98,4	98,5	98,2	99,5	100,4
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	98,4	98,5	98,2	99,5	100,4
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 162	1 211	1 226	1 224	1 233
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	232,1	270,9	269,5	265,3	318,1
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5 331	5 303	5 259	5 243	5 210
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	39,8	46,7	47,2	46,6	56,1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

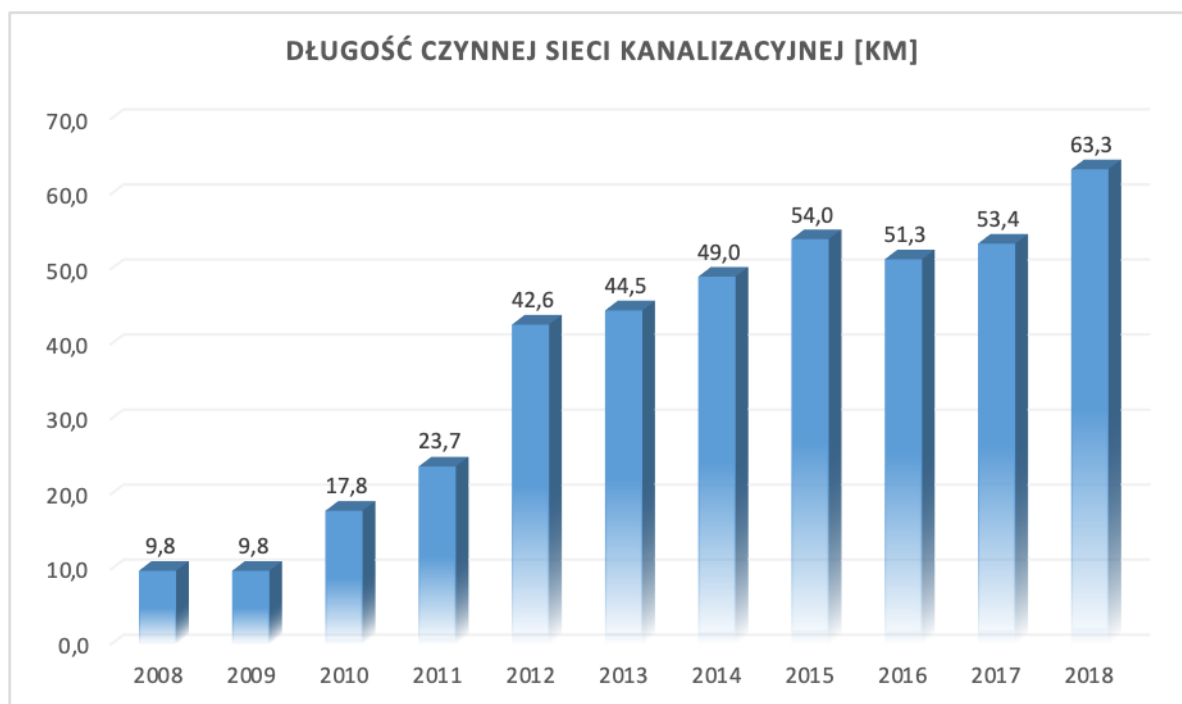

b) kanalizacja.

Na terenie gminy Płońska ścieki pochodzą z następujących źródeł:

- bytowo-gospodarcze od ludności miejscowej,
- bytowe pochodzące z turystyki,
- przemysłowe z zakładów produkcyjnych i zakładów usługowych
- rolnicze z produkcji rolnej i zakładów przetwórstwa rolniczego.

Przez ostatnie 10 lat sieć kanalizacyjna w gminie Płońska uległa znacznej poprawie. W latach 2008-2009 wartość ta oscylowała w granicach 9,8 km. W 2018 roku długość sieci kanalizacyjnej osiągnęła 63,3 km. Tak znaczny wzrost świadczy o poprawie wyposażenia gminy w infrastrukturę kanalizacyjną, a co za tym idzie wzrost jakości życia jej mieszkańców. Największy wzrost odnotowano w 2012 roku, gdy o prawie połowę wzrosła długość sieci w porównaniu do roku poprzedniego (2011).

Wykres 41 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2008-2018

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gospodarstwa domowe, które nie są podłączone do systemu kanalizacji korzystają z własnych zbiorników na nieczystości ciekłe. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 roku odnotowano 804 zbiorniki bezodpływowe oraz 14 przydomowych oczyszczalni ścieków. W poniższej tabeli przedstawiono

zestawienie podstawowych danych o infrastrukturze kanalizacyjnej w latach 2014-2018 r.

Tabela 34 Zestawienie danych dotyczących infrastruktury kanalizacyjnej w latach 2014-2018

	Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	49,0	54,0	51,3	53,4	63,3
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	49,0	54,0	51,3	53,4	63,3
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	456	477	499	771	611
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	-	65,0	65,4	74,6	73,4
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	47,0	56,0	63,0	72,0	71,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	2 267	2 287	2 326	2 375	1 950

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie gminy istnieją dwie oczyszczalnie mechaniczno – biologiczne ścieków komunalnych w miejscowości Płońska i Gródki.

Tabela 35. Wykaz istniejących oczyszczalni ścieków na terenie gminy Płońska.

Miejscowość	Użytkownik	Odbiornik	Przepustowość [m ³ /d]	Data ważności pozwolenia wodnoprawnego
Płońska	Urząd Gminy Płońska	Rów melior. R-B uchodzący do Płońniczanki	Q _{sr} = 150,0 Q _{max} = 450,0	31.03.2024

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Płońnicy.

Gminna oczyszczalnia ścieków w Płońnicy została wybudowana w 2003r. Całkowita przepustowość oczyszczalni wynosi 450,0 m³ ścieków na dobę (średnia 150,0 m³/d). Układ technologiczny oczyszczalni składa się z następujących urządzeń:

- punkt zlewny,
- zintegrowane urządzenie do mechanicznego podczyszczania ścieków,
- zbiornik wyrównawczy,
- komora osadu czynnego,
- komora chemicznej koagulacji,
- stacja odwadniania osadu.

W 2004 roku oczyszczalnia na mocy pozwolenia wodnoprawnego, uzyskała zezwolenie na odprowadzanie ścieków do rowu melioracyjnego R-B w km 1+155 stanowiącego dopływ rzeki Płońniczanki. Pozwolenie ważne jest do marca 2024 roku.

Dopuszczalne stężenie zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do odbiornika, w trakcie normalnej pracy oczyszczalni powinno wynosić:

- BZT5 – 25 g O₂/m³;
- ChZTcr – 125 g O₂/m³;
- zawiesina ogólna - 35 g/m³.

Osady ściekowe powstające w wyniku procesu technologicznego będą zagospodarowane na istniejącej kompostowni osadów we wsi Zakrzewo w gminie Działdowo.

Pozostałe nieczystości płynne, w tym te pochodzące z turystyki, usług i rolnictwa, odwożone są wozami asenizacyjnymi do istniejącej oczyszczalni ścieków. Na terenie gminy funkcjonują podmioty obsługujące zbiorniki bezodpływowe, które zasięgiem działania obejmują całą gminę.

Zdecydowana większość istniejących zbiorników bezodpływowych jest nieszczelna, a część gospodarstw w ogóle ich nie posiada. Brak urządzeń oczyszczających i gromadzących ścieki powoduje, że są one często bezpośrednio odprowadzane do rowów melioracyjnych, zanieczyszczając okoliczne cieki wodne. Zwiększa to zagrożenie zanieczyszczenia środowiska ściekami bytowymi. Brakuje również systemu rejestracji urządzeń gospodarki wodnej i ściekowej, systemu kontroli zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni przydomowych.

13.2. Gazownictwo.

Gmina Płońska zaopatrywana jest w gaz z krajowego systemu sieci gazowych, od węzła Rembelszczyzna k. Warszawy, współpracującego z układem dosyłowym gazu importowanego z Europy Wschodniej.

W centralnej części obszaru gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 100 PN 6,3 MPa relacji Działdowo - Lidzbark. We wsi Gródki zrealizowane jest odejście do stacji redukcyjno-pomiarowej I^o redukującej ciśnienie z 5,0 MPa na ciśnienie średnie 0,4 MPa.

Gazyfikacja gminy przebiega na ciśnieniu średnim, a redukcja gazu do wysokości ciśnienia użytkowego następuje u odbiorcy, za pomocą reduktorów domowych na węzłach redukcyjno-pomiarowych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego długość czynnej sieci gazowej od roku 2009 utrzymuje się na stałym poziomie 26 077 km. Długość czynnej sieci przesyłowej wynosi 11 020 m, natomiast czynnej sieci rozdzielczej 15 057 m. Ilość czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych oraz niemieszkalnych wykazuje niewielką tendencję wzrostową. Od roku 2014 liczba ta wzrosła o 9 sztuk nowych przyłączy. W roku 2018 liczba gospodarstw, będących odbiorcami gazu wyniosła 210, natomiast ogólna liczba ludności korzystająca z sieci gazowej spadła od roku 2015 o 13 osób. Blisko w połowie gospodarstw domowych, przyłączonych do sieci gazowej, wykorzystuje gaz do celów grzewczych. Pozostałe przyłącza wykorzystywane są na potrzeby komunalno-bytowe. Gaz ziemny doprowadzony jest jedynie do dwóch wsi: Płońska i Gródki.

Tabela 36 Zestawienie danych dotyczących sieci gazowej w latach 2014-2018

	Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018
Długość czynnej sieci ogółem	m	26 077	26 077	26 077	26 077	26 077

Długość czynnej sieci przesyłowej	m	11 020	11 020	11 020	11 020	11 020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	15 057	15 057	15 057	15 057	15 057
Czynne przyłącza do budynków ogółem	szt.	222	224	226	228	231
Odbiorcy gazu	gosp.	204	209	207	206	210
Zużycie gazu	tys. m ³	165,2	205,3	168,7	-	-
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	626	633	621	614	620

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/>

13.3. Energetyka ciepła.

Gospodarka ciepła w gminie opiera się głównie o źródła ciepła z kotłowni indywidualnych. Niespełna 11% ludności gminy do celów grzewczych wykorzystuje gaz ziemny. Pozytywnym zjawiskiem w pozyskiwaniu energii cieplnej w gminie jest coraz częstsze wykorzystywanie gaz i paliw czystych ekologicznie (ekogroszek), które stopniowo wypierają węgiel.

Minimalny udział w grupie paliw ekologicznych ma na terenie gminy energia elektryczna, która służy prawie wyłącznie dla celów oświetleniowych.

13.4. Elektroenergetyka.

System elektroenergetyczny gminy Płońska oparty jest na liniach średniego napięcia SN 15 kV, z powiązaniem z dwoma punktami węzłowymi – stacjami transformatorowymi 110/15 kV w Lidzbarku Welskim i Działdowie. Ponadto przez teren gminy Płońska biegną dwie linie wysokiego napięcia WN 110 kV.

Obsługa użytkowników realizowana jest poprzez linie niskiego napięcia podłączone do trafostacji słupowych i murowanych. Zaopatrzenie w energię elektryczną prowadzone jest liniami napowietrznymi średnich napięć 15 kV, wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest do indywidualnych odbiorców za pośrednictwem miejscowych linii niskiego napięcia 3 x 380/220 kV napowietrznych bądź kablowych. Wszystkie

miejsowości gminy są zelektryfikowane i posiadają od jednej do kilku stacji transformatorowych.

Cała sieć elektryczna gminy, jak i cały system energetyczny poddawany jest stałej analizie w zakresie dostosowania do aktualnych potrzeb lokalnych, systematycznej modernizacji istniejących linii oraz przebudowie i rozbudowie. Istniejąca sieć linii SN 15 kV zaspokaja obecnie potrzeby mieszkańców na energię elektryczną, jednakże rozwój nowych terenów i nowych funkcji może stworzyć konieczność budowy odgałęzień sieci rozdzielczej i budowy nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

13.5. Energetyka wiatrowa.

Na terenie gminy Płońska w miejscowości Skurpie od 2016 r. funkcjonuje farma wiatrowa o mocy 38 MW, obejmująca 19 turbin wiatrowych typu Siemens SWT-2.3-108, stację transformatorową (GPZ), podziemną infrastrukturę linii przesyłowej i przewodów sterujących oraz drogi dojazdowe do pojedynczych turbin, a także place manewrowe i montażowe. Turbiny zlokalizowane są w dwóch grupach: 10 turbin wiatrowych na północy od miejscowości Skurpie oraz 9 turbin wiatrowych na południu od miejscowości Skurpie.

Kolejna farma wiatrowa ma powstać na zachód od miejscowości Zalesie – składająca się z 7 turbin wiatrowych o mocy 3,55 MW każda. Kolejną planowaną inwestycją są wiatraki w obrębie Prioma na działkach o numerach ewidencyjnych 83/1, 84/1, 218, 124 o mocy do 1 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

13.6. Telekomunikacja.

Na terenie gminy znajdują się dwie centrale telefoniczne automatyczne o pojemności 1000 NN każda, zlokalizowane w Płońnicy i Niechłoninie. Centrale te podłączone są do centrali nadrzędnej, tzn. do centrali automatycznej w Działdowie.

Na terenie gminy Płońska zlokalizowane są 4 obiekty telefonii komórkowej:

a) stacja bazowa telefonii komórkowej PTK CENTERTEL F1 – 1531 – TR4 w m. Rutkowice, zlokalizowana na działce nr 79;

b) stacja bazowa telefonii komórkowej PTK CENTERTEL F1 – 1544 – C11 w m. Niechłonin, zlokalizowana na działce nr 866/9;

c) stacja bazowa telefonii komórkowej PLUS GSM BT 4909 900 MHz w m. Przełęk Duży, zlokalizowana na działce nr 34/4;

d) stacja bazowa telefonii komórkowej PTK CENTERTEL w m. Prioma, zlokalizowana na działce nr 78/3.

Poziom emisji dla tego rodzaju anten kształtuje się na poziomie powyżej 0,1 kV /m².

13.7. Melioracje i urządzenia wodne.

Na terenie gminy Płońska rzeki i rowy są uregulowane i w związku z rolniczym charakterem gminy pełnią funkcję w systemach melioracyjnych - odwodnieniowych bądź nawodnieniowych.

Na rzekach i rowach znajdują się liczne budowle hydrotechniczne, m.in. zastawki, przepusto-zastawki, progi, stopnie, bystrotoki, lewary i akwedukty.

Na rzece Wkrze-Działdówce znajdują się następujące budowle hydrotechniczne:

- w km 192+900 w m. Zdrojek jaz żelbetowy o świetle 2 x 4,0 m i wysokości piętrzenia 2,0 m,
- w km 198+200 w m. Przełęk jaz żelbetowy o świetle 2 x 4,0 m i wysokości piętrzenia 1,6 111,
- w km 202+760 w 111. Gnojenko jaz żelbetowy o świetle 2 x 4,0 111 i wysokości piętrzenia 2,2111.

Kompleksy zmeliorowane:

- Wielki Łęck – 1979r.; 365 ha - odwodnienia
- Działdówka Dolna I - 1964-67r.; 924 ha, w tym 549 ha użytków nawadnianych
- Prioma - 1979 r.; 122 ha
- Działdówka Dolna II - 1967-70r.; 939 ha, w tym 335 użytków nawadnianych
- Dłutowo-Jabłonowo – 1971r.; 658 ha
- Niechłonin-Zalesie - przed 1945 r., brak danych.

Na rzece Płościance znajdują się następujące budowle hydrotechniczne:

- W km 1+836 na rzece Płościance został wykonany jaz betonowy o świetle 3,0 m, który powinien podpiętrzać wodę do rzędnej 144,4 dla poboru na użytki zielone położone w dolinie.
- Jaz kieruje wodę do doprowadzalnika A w km 1+874. Na odcinku od km 1+836 do km 2+790 rzeka powinna spełniać rolę doprowadzalnika, gdyż woda kierowana do nawodnień doprowadzana jest z rzeki Wel poprzez Płościankę. Od wielu lat nie korzysta się z jazu do celów nawodnień.
- 6 stopni betonowych o wysokości po 0,5 m i szerokości w granicach 1,0 - 1,8m.

Dopływami Płościanki są rowy główne:

- doprowadzalnik "A" o powierzchni zlewni 3,5 km²,
- rów B-I spod Małego Łęcka o powierzchni zlewni 8,0 km²,
- rów B spod Płościny o powierzchni zlewni 15,0 km²,
- rów C spod Turzy Wielkiej o powierzchni zlewni 41,0 km².

Do rzeki Płościanki w km 2+790 uchodzi również doprowadzalnik "A", który należy do cieków podstawowych. Trasa jego przebiegu: od zalewu rzeki Wel w miejscowości Grabacz, w dół przez grunty wsi Koszelewy, Koszelewki, Murawki oraz Płościny.

Ogólna długość doprowadzalnika "A" wynosi 7220 m. Głównym jego przeznaczeniem jest doprowadzanie wody przede wszystkim do stawów rybnych położonych w jego dolinie, a także do nawodnień trwałych użytków zielonych znajdujących się poniżej km 3+400 do km 7+220 na gruntach wsi Murawki i Płościna.

Stan techniczny doprowadzalnika jest dobry tylko na odcinku od 0+00 do 3+400, tj. na odcinku doprowadzającym wodę do stawów rybnych. Poniżej km 3+400 stan jest zróżnicowany, chodzi tu przede wszystkim o stan skarp, które zatraciły wymagane nachylenie 1:1,5 oraz występujące lokalnie przewężenie spowodowane niszczeniem dna i skarp przez pasące się bydło, tam gdzie trasa przebiega przez pastwiska.

Na doprowadzalniku znajdują się różne budowle piętrzące, tj. zastawki, przepusto-zastawki. W związku z niezbyt dobrym stanem doprowadzalnika od kilku lat nie prowadzi się nawodnień na w/w gruntach.

W związku z brakiem konserwacji większość rowów i systemów melioracyjnych nie spełnia swego zadania zwłaszcza w górnych partiach zlewni i tak:

- rów A spod Turzy Małej - dolina cieku w jego górnym biegu jest zabagniona, porośnięta krzakami łoży i roślinnością bagienną,
- rów B spod Płościcy wraz z systemem rowów bocznych - wszystkie rowy są wypłycone i nie spełniają swoich funkcji.

Kompleksy zmeliorowane:

- Płościczanka 376 ha gruntów - 1976r.
- Wel- Cibórz 270 ha (w części terenów gminy) - 1966r.

Niewątpliwie następstwem wykonanych do tej pory melioracji jest zakłócenie cyklu hydrologicznego na sieci hydrograficznej otwartej:

- trwałe obniżenie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych,
- zmniejszenie odpływów niżówkowych na rzekach,
- zanik przepływów na ciekach niższego rzędu,
- wzrost koncentracji zanieczyszczeń wód płynących i stojących.

Wprowadzenie gwałtownych zmian w korycie Wkry-Działdówki pociągnęło za sobą daleko idące skutki natury ekologicznej. Prace melioracyjne obok doraźnych wartości przyniosły zniszczenie warunków wilgotnościowych panujących na tym obszarze, zniszczenie walorów krajobrazowych poprzez likwidację naturalnych meandrów rzeki, mokradeł w dolinie, zadrzewień łągowych. Obszar pocięty regularną siecią rowów, koryto rzeki zamienione w kanał, są elementami obcymi środowisku.

Dla zapewnienia ekologicznych walorów środowiska, konieczne jest przy prowadzeniu dalszych zabiegów melioracyjnych, zwrócenie uwagi na możliwość osiągnięcia tych samych lub zbliżonych efektów przez zastosowanie zabiegów fitomelioracyjnych albo ich całkowite zaniechanie.

Lokalizację terenów zdrenowanych oraz budowli hydrotechnicznych zawiera rysunek nr 1.

13.8. Gospodarka odpadami.

Gmina Płońnica korzysta ze składowiska w miejscowości Zakrzewo (gmina Działdowo). Składowisko to spełnia rolę składowiska związkowego dla gmin zrzeszonych w Ekologicznym Związku Gmin „Działdowszczyzna”, tj. dla miasta i gminy Lidzbark, gminy Iłowo Osada, gminy Rybno, gminy Janowic Kościelny, gminy Kozłowo, miasta Lubawa, gmina Grodziczno, miasta Nidzica, gminy Janowo. W ramach istniejącego porozumienia związkowego gminy partycypują w kosztach jego eksploatacji i rozbudowy w stopniu ustalonym w porozumieniu. Składowisko ma uregulowany stan formalno-prawny. Powstało w 1998r. na obszarze 5 ha jako nowoczesny obiekt, składający się z jednej kwatery o pojemności 70.000m³, zbiornika odcieków i pełnej infrastruktury wodnej, elektrycznej i drogowej. Składowisko to zostało w planie wojewódzkim zakwalifikowane jako rejonowe. Inwestycję tą zrealizowano ze środków własnych członków Związku. W 2006 r. oddano do użytku II kwaterę o pojemności 60.500 m³. Składowisko posiada zezwolenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego ważne do 9.10.2016r.

Od 2000 roku EZG „Działdowszczyzna” (a tym samym gmina Płońnica) podjął się realizacji projektu pt. „Organizacja selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła”.

System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” oparty jest w zabudowie jednorodzinnej w miastach i na obszarach wiejskich na kolorowych:

- a) workach 120 l do segregacji papieru i plastiku
- b) workach 80 l do segregacji szkła
- c) pojemnikach specjalistycznych 120 l (do plastiku, szkła i papieru)

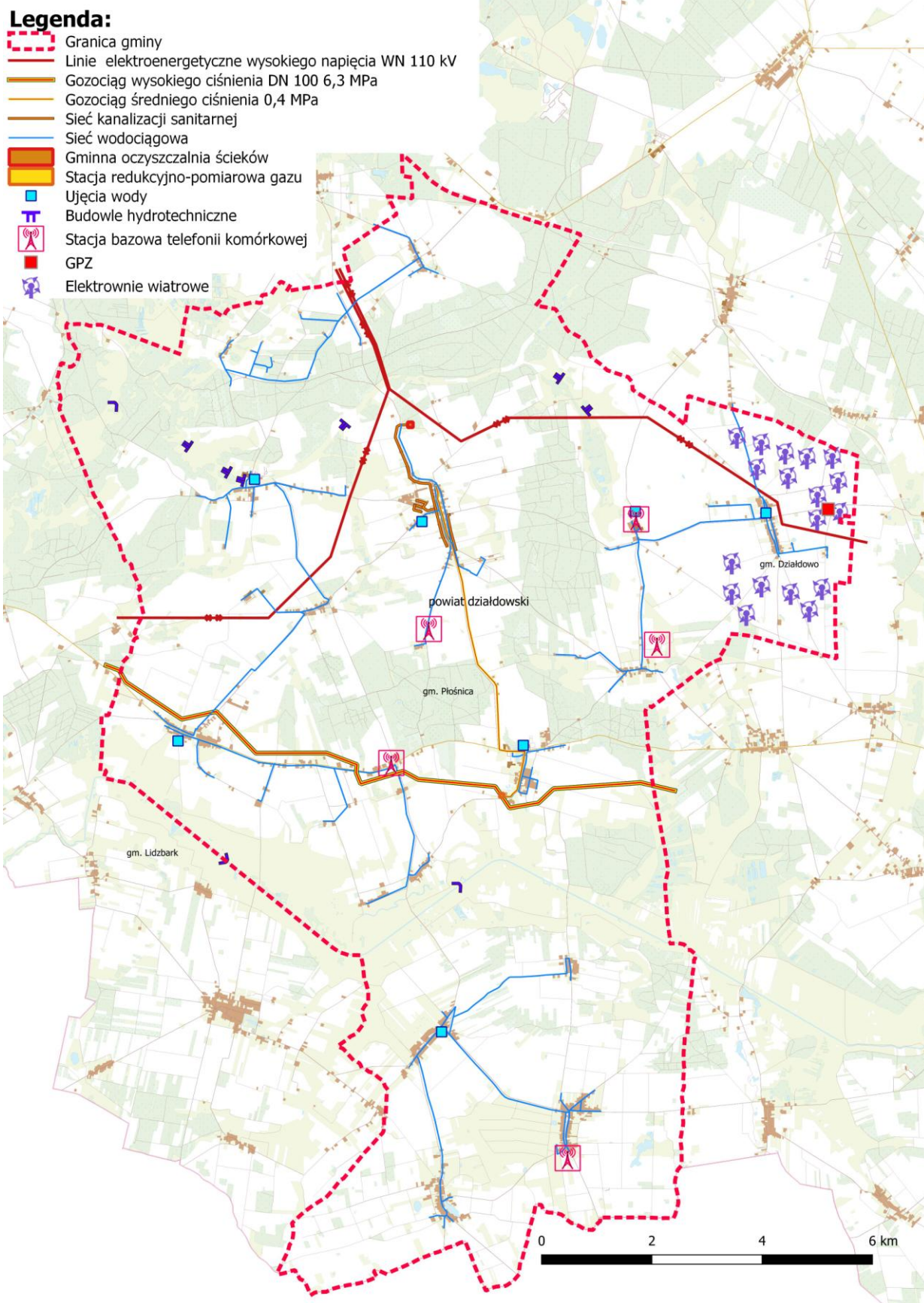
Worki i pojemniki są w trzech różnych kolorach z przeznaczeniem na: zielony – szkło, niebieski – papier, żółty – plastik.

W 2003 roku EZG „Działdowszczyzna” wdrożył program selektywnej zbiórki baterii i akumulatorów małogabarytowych zawierających substancje niebezpieczne a rok później - program pilotażowy zbiórki bioodpadów.

Od 1 października 2006 roku na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych Zakrzewie utworzono 2 punkty zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego od mieszkańców.

Od 2007 roku EZG wdrożył program zbiórki przeterminowanych leków w aptekach i punktach aptecznych zostały rozstawione specjalistyczne pojemniki, do których mieszkańcy mogą wrzucać przeterminowane leki.

Rysunek 10. Infrastruktura techniczna.

14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

Do atutów gminy zaliczyć można:

- nieskażone środowisko naturalne;
- wysoki poziom rolnictwa (korzystna struktura agrarna i duży udział gruntów we własności prywatnej);
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, w szczególności sieć:
 - energetyczna
 - telefoniczna
 - wodociągowa
- prawidłowo rozwinięta działalność oświatowa;
- sprawnie funkcjonowanie administracji gminnej;
- wysoki poziom nakładów inwestycyjnych.

Słabe strony gminy:

- brak infrastruktury rekreacyjno – turystycznej;
- peryferyjne położenie gminy, z którym wiąże się konieczność korzystania z różnych instytucji (np. bank, szpital) poza terenem gminy;
- w niewystarczającym stopniu rozwinięta sieć kanalizacyjna oraz niewystarczająca ilość oczyszczalni ścieków;
- w niewystarczającym stopniu rozwinięta sieć gazowa;
- niskie kwalifikacje mieszkańców z czym wiąże się wysokie bezrobocie;
- niskie uprzemysłowienie gminy;
- niski poziom lesistości.

Do głównych potrzeb gminy i jej mieszkańców należą:

- rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej, w szczególności rozwój sieci kanalizacyjnej i budowa nowych oczyszczalni ścieków oraz poprawa nawierzchni dróg w gminie;
- walka z bezrobociem poprzez rozwój przedsiębiorczości i stworzenie nowych stanowisk pracy na terenie gminy. Możliwość podnoszenia kwalifikacji osób pozostających bez pracy;
- ogólna poprawa jakości życia mieszkańców gminy;

- dalszy rozwój oświaty;
- dostosowanie rolnictwa do wymogów rynku i przetwórstwa;
- zwiększenie lesistości gminy.

Możliwości rozwoju gminy:

- nieskażone środowisko naturalne gminy oraz wysoki poziom rolnictwa, umożliwiają rozwój rolnictwa ekologicznego oraz agroturystyki;
- rozwój osadnictwa możliwy dzięki dużej ilości uzbrojonych terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne oraz rozwiniętej działalności oświatowej w gminie;
- pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych oraz środków państwowych i unijnych w celu rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa;
- rozwój turystyki i rekreacji na terenach o dużych walorach krajobrazowych i kulturowych.

Do 17.11.2015 r. uwarunkowania rozwoju gminy zawarte w studium musiały obowiązkowo uwzględniać bliżej niezdefiniowane potrzeby i możliwości rozwoju gminy. Od 18.11.2015 r., w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, wspomniane potrzeby i możliwości rozwoju zostały doprecyzowane o konkretne elementy podlegające uwzględnieniu:

- a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające tam, gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Z samego brzmienia zacytowanego przepisu wynika, że ustawodawca nałożył na gminy obowiązek wyrażenia, najlepiej w formie liczbowej lub innej „przeliczalnej”, swoich potrzeb rozwojowych. Potrzeby te muszą zaś wynikać z konkretnych analiz, w tym także analiz potrzeb i możliwości inwestycyjnych gminy, które w konsekwencji będą skonfrontowane z dotychczasową polityką przestrzenną (powierzchnia terenów już wyznaczonych pod zabudowę) oraz zamierzeniami gminy (wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę), przedstawionymi w formie bilansu.

Również w odniesieniu do zasad sporządzenia bilansu nie pozostawiono samorządom pełnej samodzielności, bowiem w art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, kolejno:

- 1) formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a-c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 2) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 3) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 4) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:
 - a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,
 - b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu;
- 5) określa się:

- a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. a, poza tymi obszarami;
- 6) w przypadku gdy potrzeby inwestycyjne, o których mowa w pkt 5 lit. b, przekraczają możliwości finansowania, o których mowa w pkt 5 lit. a, dokonuje się zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Podstawowym wnioskiem wynikającym z nowego brzmienia przepisów jest to, że gmina może zwiększyć w studium powierzchnie terenów pod różne funkcje zabudowy, o ile udowodni, że jest na nie rzeczywiste (dające się zmierzyć) zapotrzebowanie oraz lokalizacja nowej zabudowy i związanej z nią konieczności budowy infrastruktury mieści się w możliwościach finansowych gminy.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę jest zatem jednym z kluczowych dokumentów określających możliwości rozwojowe gminy. „Sporządzenie, wymaganego przy opracowywaniu studium, bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, w rozumieniu art. 10 ust. 1 pkt 7 lit. d u.p.z.p., niezgodnie z zasadami określonymi w art. 10 ust. 5 u.p.z.p. ma swoje bezpośrednie przełożenie na wadliwość treści opracowywanego studium, wyrażającą się bądź to w błędnym przeznaczeniu (w sytuacji braku obiektywnej potrzeby), bądź w nieprzeznaczeniu (wbrew istniejącym obiektywnie potrzebom), określonych terenów na cele nowej zabudowy. W konsekwencji oparcie w takim przypadku treści studium (odpowiednio: zmiany studium) na wadliwie sporządzonym bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę musi być uznane za istotne naruszenie zasad sporządzania studium w rozumieniu art. 28 ust. 1 u.p.z.p.”⁷.

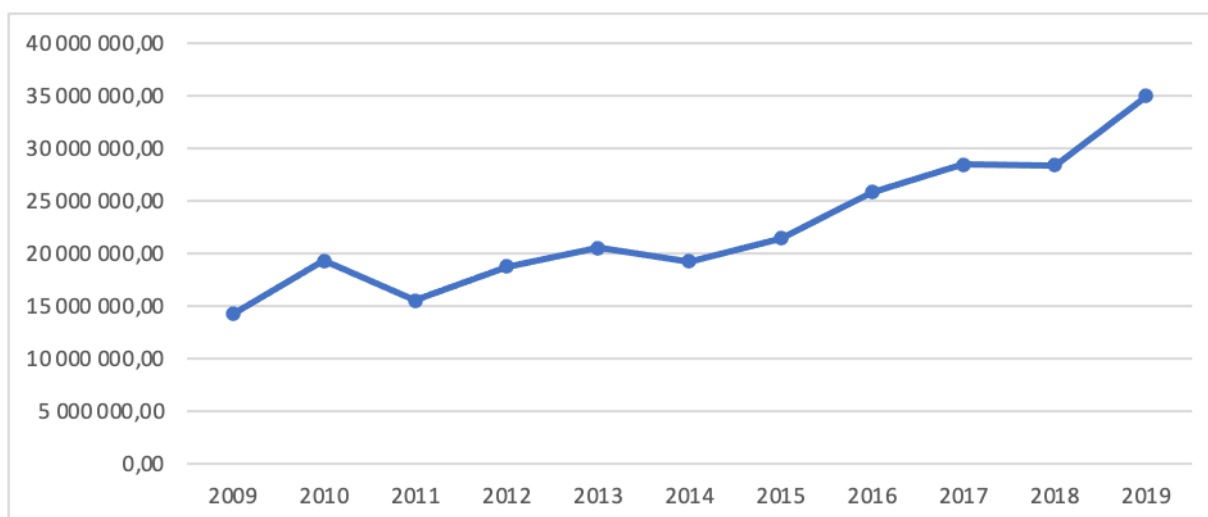
⁷ Wyrok WSA w Poznaniu z 23.02.2017 r., IV SA/Po 1051/16.

14.1. Analiza ekonomiczna

Analiza ekonomiczna gminy dotyczyć ma nie tylko porównania rocznych wpływów i wydatków jednostki, ale ma być również próbą odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób kształtowały się te działy w ciągu ostatnich lat, jaki miały wpływ na deficyt budżetowy gminy. W dalszej części nastąpi także ocena możliwości inwestycyjnych gminy, stąd w analizie ekonomicznej niezbędnym jest również odniesienie się do części inwestycyjnej budżetu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju sieci infrastruktury technicznej czy budownictwa w gminie.

Wykres 42 Dochody gminy ogółem w zł w latach 2009-2019

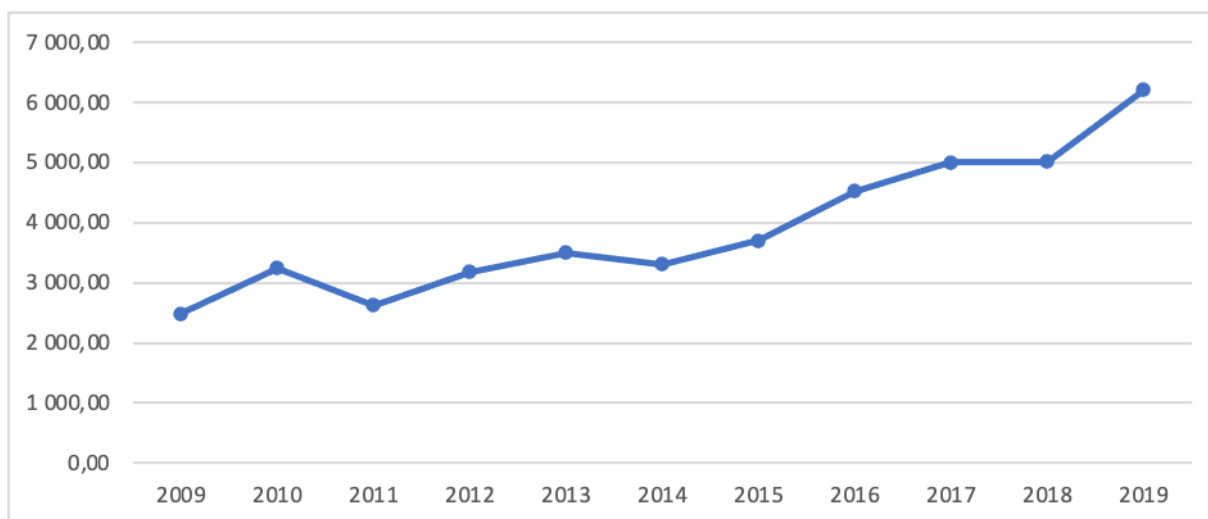

Źródło: GUS

Budżet gminy Płońnica po stronie dochodów wykazuje – poza latami 2011 i 2014 – stałą, wzrostową tendencję. Z największymi wzrostami mamy do czynienia w latach 2010, 2016 i 2019. Po każdym cyklu spadku dochodów następował ich wzrost. W badanym okresie dochody gminy wzrosły o ponad 144%. Średni przyrost dochodów to ponad 2 mln zł rocznie. Analogicznie sytuacja wygląda po przeliczeniu dochodów gminy na jednego mieszkańca.

Wykres 43 Dochody gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2009-2019

Źródło: GUS

Odnotowania wymaga tożsamość przebiegu obu powyższych wykresów: w momencie wzrostu dochodów, w podobnym tempie wzrastają dochody na jednego mieszkańca, podobnie w przypadku spadku dochodów w latach 2011 i 2014. Wskazuje to na niewielki wpływ wahań liczby mieszkańców na wielkość wpływów do budżetu gminy.

Poza subwencjami i dotacjami, najważniejszym źródłem dochodów gminy są tzw. dochody własne. Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego źródłami dochodów własnych są:

1) wpływy z podatków:

- od nieruchomości,
- rolnego,
- leśnego,
- od środków transportowych,
- dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej,
- od spadków i darowizn,
- od czynności cywilnoprawnych;

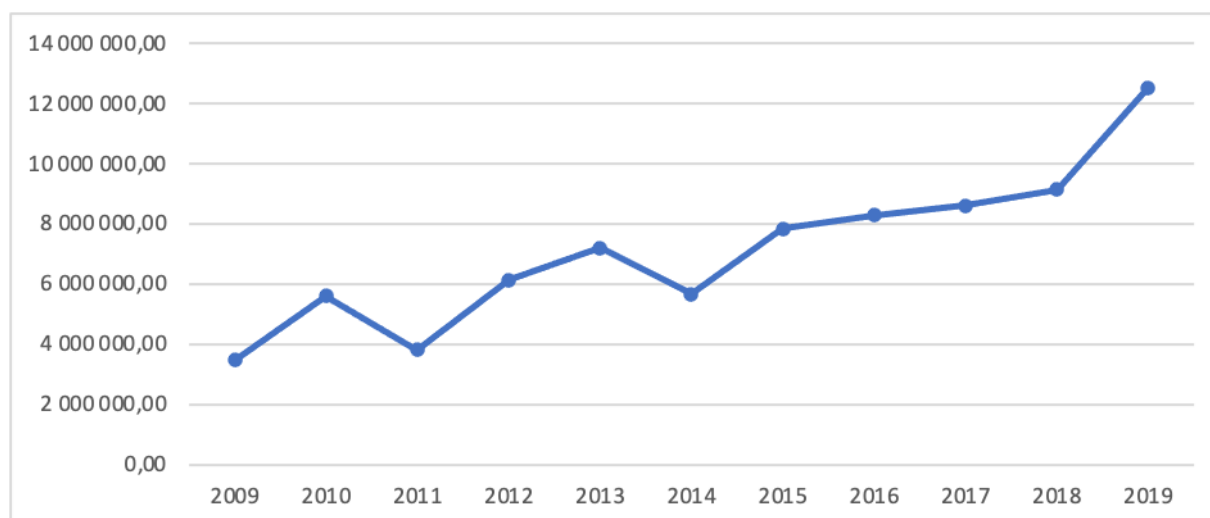
2) wpływy z opłat:

- skarbowej,
- targowej,
- miejscowej, uzdrowskiej i od posiadania psów,
- reklamowej,

- eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze,
 - innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych;
 - 4) dochody z majątku gminy;
 - 5) spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
 - 6) dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach;
 - 7) 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
 - 8) odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
 - 9) odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy;
 - 10) odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
 - 11) dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego;
 - 12) inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów.

Wykres 44 Dochody własne gminy w zł w latach 2009-2019

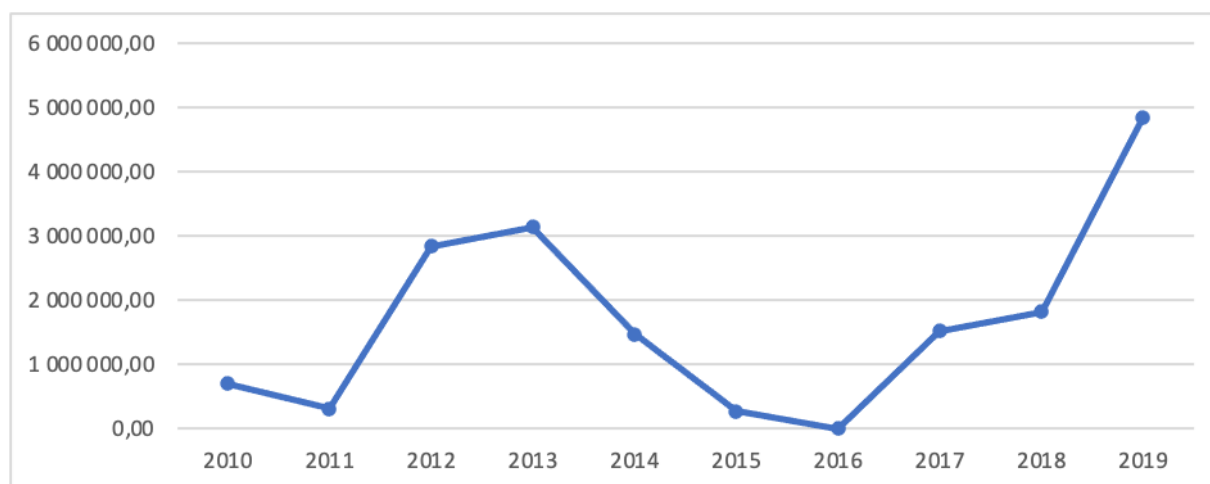
Źródło: GUS

Analiza wielkości dochodów własnych gminy Płońska potwierdza regularność wzrostu jak w przypadku dochodów ogółem. Poza większym spadkiem w roku 2015 i 2014 dochody własne gminy stale się zwiększają, a największy przyrost dochodów obserwuje się w 2019 r., kiedy to wzrosły o niemal 3,4 mln zł. Najniższe dochody własne gmina uzyskała w roku 2009, najwyższe w roku 2019, przy czym różnica między tymi wartościami wynosi ponad 9 mln zł. Średnio z dochodów własnych gmina uzyskuje rocznie 7,1 mln zł.

Wśród źródeł dochodów, oprócz wyżej wymienionych, są również środki, jakie gmina pozyskuje z zewnętrznych źródeł finansowania.

Wykres 45 Dochody w zł z zewnętrznych źródeł finansowania (w tym środki z Unii Europejskiej)

Źródło: GUS

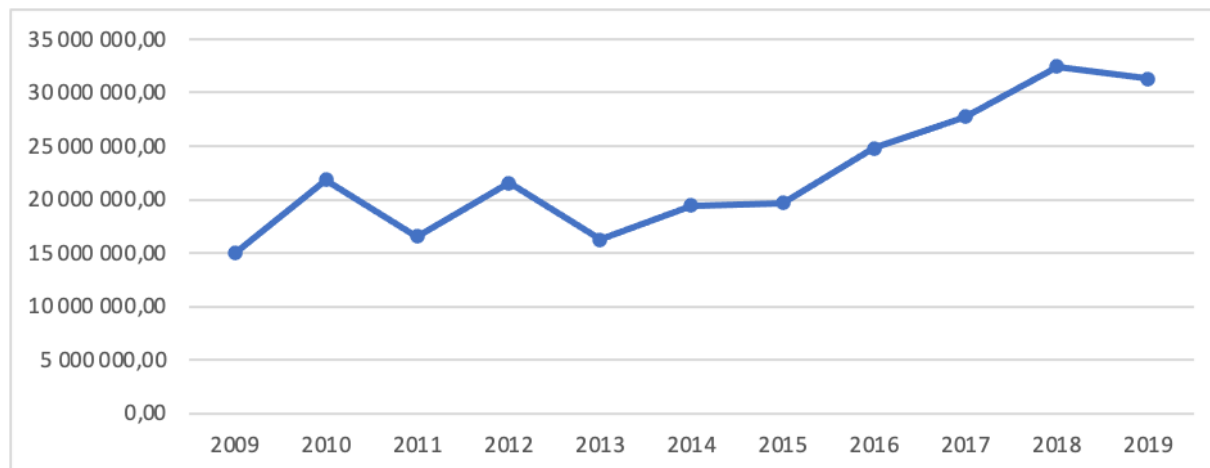
Wielkość środków, jakie gmina pozyskuje z zewnętrznych źródeł (w tym również z dotacji Skarbu Państwa) zależy od kondycji finansowej jednostki, planowanych zadań inwestycyjnych, dostępnych do pozyskania środków (ogłaszanych konkursów) oraz konkurencji w pozyskaniu tych samych środków ze strony innych jednostek. Największy poziom dochodów gmina Płońska z tego tytułu otrzymała w roku 2019 (4,8 mln zł). Poza tym czasem absorpcja środków jest dużo niższa i oscyluje w granicach od poniżej 0,5 mln do ok. 3 mln zł. Średnio rocznie gmina uzyskiwała w badanym okresie ok. 1,7 mln zł. Uzyskiwane fundusze stanowiły od 0,03% (rok 2016) do 15,26% (rok 2016) dochodów ogółem gminy.

Wydatki gminy Płońska ukierunkowane są na rozwój społeczno-ekonomiczny i zaspakajanie potrzeb mieszkającej na jej terenie ludności. Dzielą się na majątkowe,

w tym inwestycyjne oraz bieżące, do których zalicza się m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na obsługę długu.

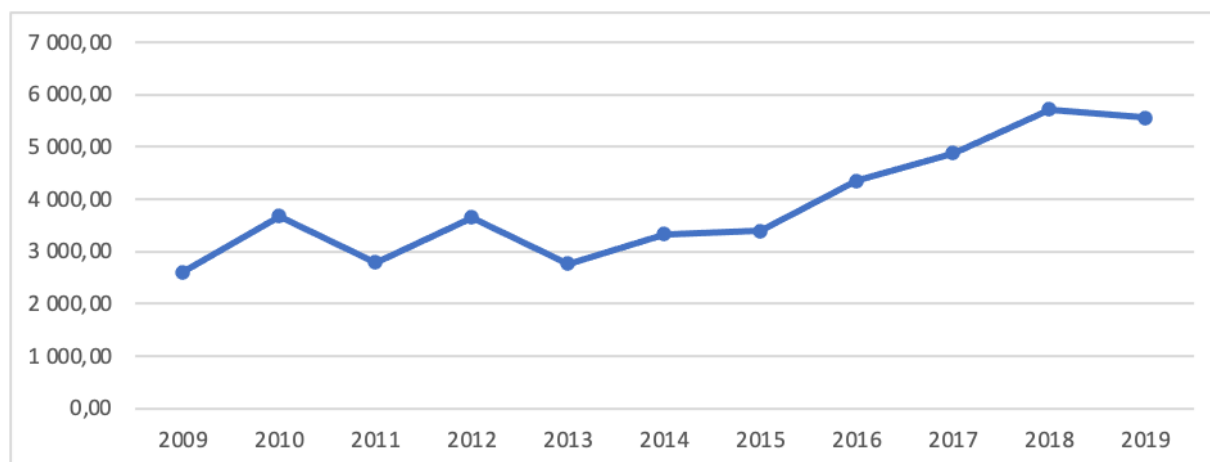
Wykres 46 Wydatki ogółem gminy w zł w latach 2009-2019

Źródło: GUS

Wydatki gminy, podobnie jak dochody, wykazują stałą tendencję wzrostową. Poza okresami spadków (lata 2011 i 2013) każdego roku odnotowuje się wzrost wydatków z 15 mln zł w 2009 r. do 31,3 mln zł w 2019 r. Stanowi to ponad dwukrotny wzrost. Średni przyrost wydatków to ok. 1,6 mln zł rocznie przy ok. 2 mln zł przyrostu dochodów rocznie. Wzrost dochodów ma swoje przełożenie również w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Podobnie, jak w przypadku dochodów tak i wydatków, zauważalna jest tożsamość przebiegu obu wykresów.

Wykres 47 Wydatki gminy w zł na jednego mieszkańca w latach 2009-2019

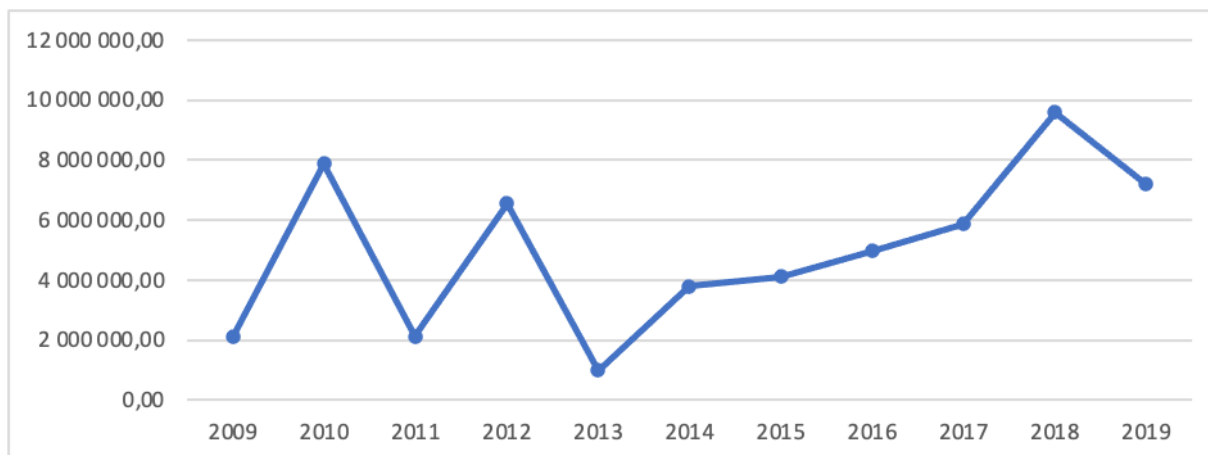

Źródło: GUS

Bardzo istotną informacją z punktu widzenia finansowania ewentualnych zadań z zakresu infrastruktury wynikających z niniejszego bilansu są wydatki gminy na cele inwestycyjne.

Wykres 48 Wydatki majątkowe gminy w zł w latach 2009-2019 (w tym inwestycyjne)

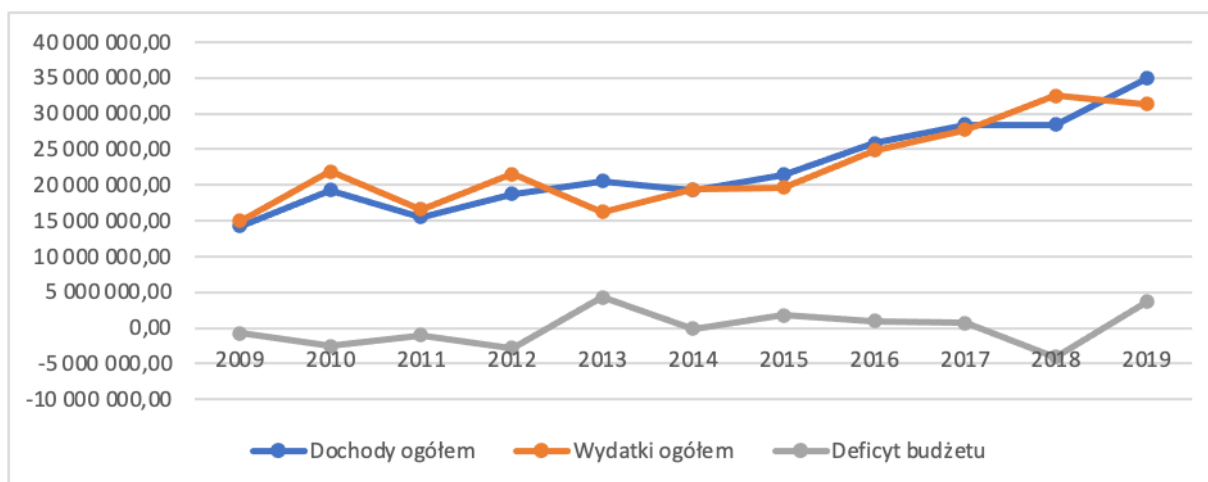

Źródło: GUS

Wydatki gminy na inwestycje, z racji na ograniczoność środków budżetowych, nie mogą być wysokie rok do roku. Mimo zauważalnej tendencji wzrostowej w wydatkowaniu środków, w celu racjonalnego zarządzania długiem publicznym samorząd decyduje się na okresy zwiększonych wydatków na inwestycje oraz okresy, gdzie te wydatki są mniejsze. W przypadku badanego okresu w gminie Płońnica również widoczny jest taki trend. Można stwierdzić, że cykl wydatków inwestycyjnych zamyka się w okresach 3-4 letnich, po których następuje odciążenie budżetu. Największe wydatki zaobserwować można w latach 2018-2019, gdzie poziom wydatków wynosił ponad 9,5 mln zł, najmniejsze w roku 2013 – tu wydatki nie przekroczyły kwoty 1 mln zł.

Relacja dochodów i wydatków w ich wartościach bezwzględnych zawsze rodzi pytanie o wielkość deficytu budżetowego. W przypadku gminy Płońnica przedstawia się on następująco:

Wykres 49 Dochody i wydatki, deficyt budżetowy w zł

Źródło: GUS

W badanym okresie przez pięć lat gmina Płońnica odnotowywała, podobnie jak większość gmin w kraju, deficyt budżetowy. Niemniej jednak niemal równie często, bo w latach 2013 i 2015 - 2017 odnotowuje się nadwyżkę budżetową. Warto zauważyć, że w większości są to lata, w których wydatki inwestycyjne gminy były na niższym poziomie niż zwykle.

Na sytuację ekonomiczną gminy wpływają jednak nie tylko przepływy pieniężne w budżecie gminnym. Można powiedzieć, że są one pochodną ogólnej sytuacji materialnej mieszkańców gminy, a ta z kolei zależy od uwarunkowań stymulujących bądź destymulujących oszczędzanie, wydawanie pieniędzy, ogólniej – obieg pieniądza.

Pierwszym z uwarunkowań jest ilość podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Głównym wyznacznikiem lokowania nowej działalności w danym miejscu (gminie) jest wielkość zysku i jak największe minimalizowanie strat. Osoby lokujące swoją działalność kierują się więc racjonalnym rozeznaniem wszelkich aspektów ekonomicznych prowadzenia tej działalności. Działalność ta, rozumiana jako szeroko pojęte usługi, będzie się rozwijała tylko na terenach sprzyjających takiemu rozwojowi. Poniższa tabela prezentuje ilość podmiotów gospodarki narodowej w gminie Płońnica. Wielkość ta nawiązuje do rejestru REGON, w którym umieszczane są:

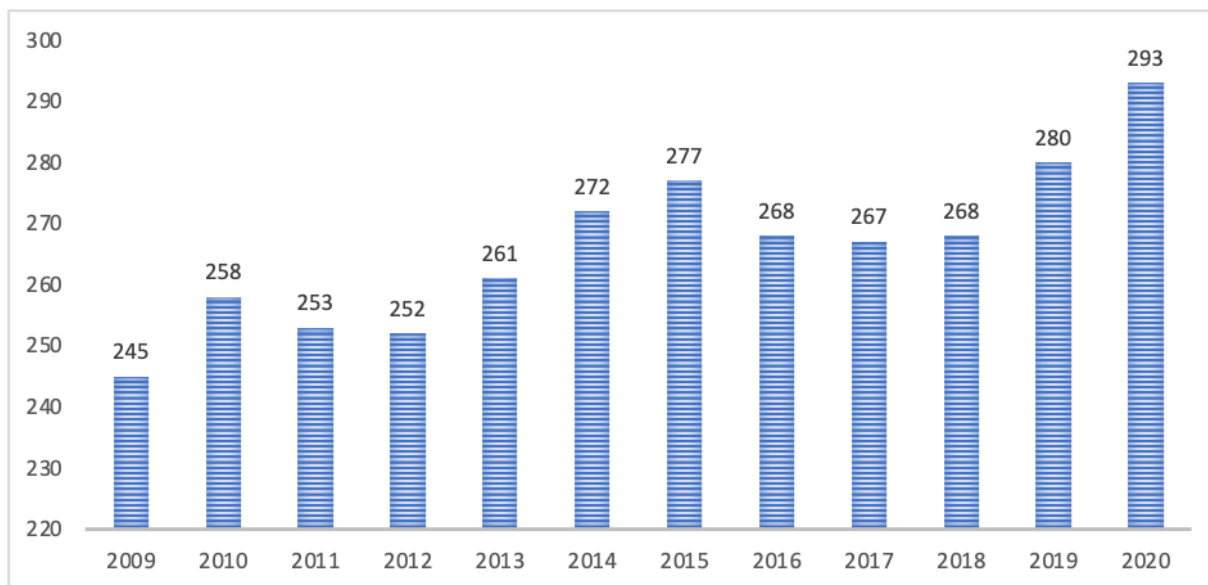
- osoby prawne,
- jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne,

- jednostki lokalne tych podmiotów.

Informacje z rejestru dają zatem obraz ilości podmiotów, które w głównej mierze będą korzystały z funkcji usługowej lub produkcyjnej zabudowy.

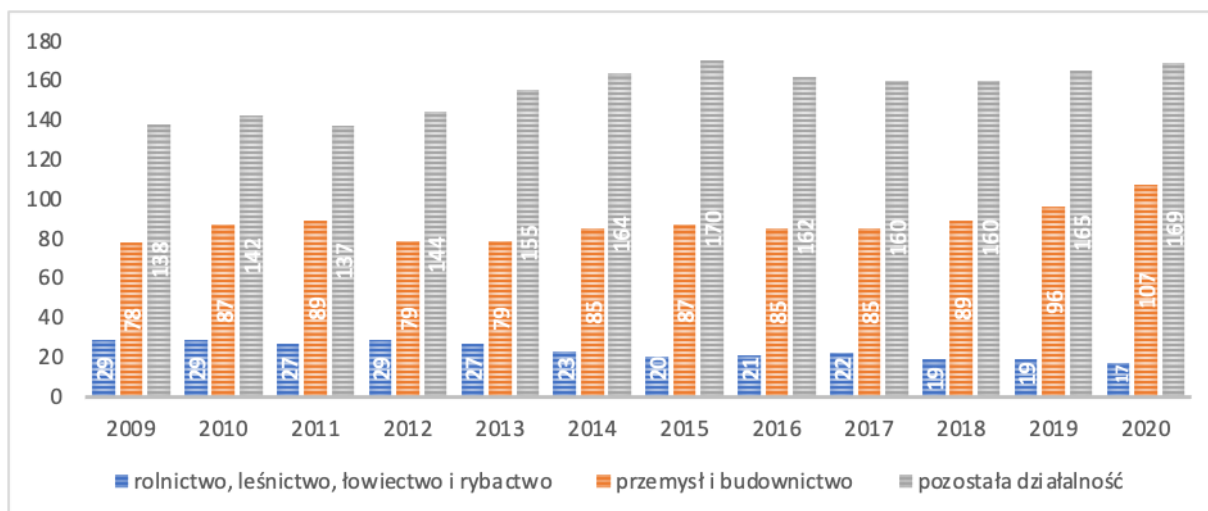
Wykres 50 Liczba podmiotów gospodarki narodowej

Źródło: GUS

Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie rośnie. Choć w roku 2011-2012 i 2016-2018 można zaobserwować lekką zmianę trendu, to można stwierdzić, że miała ona charakter tymczasowy, a generalna tendencja jest wzrostowa.

Wykres 51 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w podziale na rodzaje

Źródło: GUS

Z powyższego wykresu wynika, że zarówno w przemyśle, jak i w pozostałych działalnościach (przez które rozumie się usługi) liczba podmiotów wyraźnie wzrasta. Jedynie w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie widoczny jest wyraźny spadek. Taka sytuacja wynika przede wszystkim z dobrej koniunktury gospodarczej i odchodzenia ludzi młodych od rolnictwa na rzecz pozarolniczej działalności gospodarczej. Średni wzrost liczby podmiotów wynosi w działach:

- przemysł i budownictwo – 2,64 podmiotów rocznie,
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – spadek o 1,09 podmiotów rocznie,
- pozostała działalność – 2,81 podmiotów rocznie.

Drugą istotną cechą wpływającą na kondycję ekonomiczną gminy jest budownictwo mieszkaniowe. Nowi mieszkańcy oznaczają większe wpływy z podatków, ale też coraz większą potrzebę ponoszenia nakładów na przygotowywanie nowych terenów pod budownictwo.

Na sytuację mieszkaniową ludności oddziałuje wiele czynników, wśród których do najważniejszych zalicza się zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową czy tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Tabela 37 Liczba budynków mieszkalnych w gminie

Rok	Liczba budynków mieszkalnych w gminie
2009	1 231
2010	1 253
2011	1 239
2012	1 248
2013	1 251
2014	1 256
2015	1 261
2016	1 267
2017	1 272
2018	1 273
2019	1 282

Źródło: GUS

Zgodnie z danymi GUS w gminie Płońska w roku 2019 znajdowały się 1282 budynki mieszkalne. Ich liczba w ciągu dziewięciu lat wzrosła o 51 budynków, średnio 5,1 rocznie.

Tabela 38 Mieszkania w gminie

Rok	mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa mieszkań
2009	1 689	6 768	126 360
2010	1 871	8 114	152 453
2011	1 876	8 140	153 154
2012	1 885	8 187	154 273
2013	1 889	8 209	154 847
2014	1 895	8 242	155 699
2015	1 899	8 267	156 389
2016	1 906	8 305	157 318
2017	1 911	8 332	158 033
2018	1 915	8 353	158 658
2019	1 919	8 372	159 169

Źródło: GUS

Ilość mieszkań w gminie stale rośnie, średnio o 23 mieszkania rocznie. Biorąc pod uwagę podany wyżej roczny przyrost budynków mieszkalnych można zauważyć większą dynamikę przyrostu mieszkań niż budynków, co wskazuje na obecność – choć niewielką - w gminie budownictwa wielorodzinnego. Wraz ze wzrostem liczby mieszkań wzrasta też liczba izb o 1604. Konsekwentnie rośnie też średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania. W roku 2009 wyniosła 74,81 m², a w 2019 już 82,94 m² (wzrost o 8,13 m², średnio rocznie o 0,81 m²). Takie wartości wskazują jako dominującą formę budownictwa jednorodzinne.

Tabela 39 Mieszkania oddane do użytkowania

Rok	Mieszkania oddane do użytkowania [szt.]	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania [m²]	Średnia powierzchnia oddawanego mieszkania [m²]
2009	2	219	109,50
2010	3	341	113,67
2011	8	930	116,25
2012	9	1 119	124,33
2013	4	574	143,50
2014	6	852	142,00
2015	8	1 022	127,75
2016	7	929	132,71
2017	7	962	137,43
2018	4	625	156,25
2019	5	551	110,20

Źródło: GUS, opracowanie własne

W latach 2009 – 2019 oddano do użytkowania 63 nowe mieszkania, średnio 6,3 mieszkania rocznie. Są to mieszkania głównie w domach jednorodzinnych. Mimo stałego trendu migracyjnego z gminy obserwuje się, choć z różną dynamiką, kolejne powierzchnie oddawanych do użytkowania mieszkań. Mieszkania oddawane do użytkowania cechują się znacznie większą średnią powierzchnią użytkową niż mieszkania starsze, wybudowane we wcześniejszych latach. Wynosi ona już średnio 128,51 m², co świadczy o stopniowym podnoszeniu standardu zamieszkania przez nowych mieszkańców gminy. Z drugiej strony, biorąc pod uwagę niską liczbę dzieci w gminie, taka forma zabudowy może spowodować sytuację, w której dzieci z wiekiem opuszczają rodziców, którzy zamieszkując duże domy będą mieli problem z ich utrzymaniem.

Średnio rocznie oddawanych jest do użytku ok. 739 m² powierzchni użytkowej mieszkań.

Kolejnym czynnikiem jest dostępność infrastruktury technicznej. Im bardziej rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna, tym mniejsze koszty jej uzupełnienia czy rozbudowy. Z drugiej strony, im bardziej rozproszona zabudowa, tym większe koszty

rozbudowy sieci. Podstawowe statystyki dotyczące uzbrojenia gminy przedstawiają się następująco:

- 96,6% budynków mieszkalnych podłączonych jest do sieci wodociągowej,
- 92,2% ludności przyłączona jest do sieci wodociągowej,
- 50,1% budynków mieszkalnych podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej,
- 34,7% ludności przyłączona jest do sieci kanalizacyjnej.

Powyższe dane wskazują na względnie dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, ale bardzo słabo rozwiniętą sieć kanalizacyjną. Niedostatki sieci występują głównie na terenach, gdzie nowe zagospodarowanie dopiero pojawia się lub zabudowa istniejąca ma charakter silnie rozproszony. Do czasu ich rozprowadzenia, z uwagi na rachunek ekonomiczny, można przyjąć, że korzystniejsze jest tam stosowanie rozwiązań indywidualnych.

14.2. Analiza środowiskowa

W kontekście rozwoju różnych form zabudowy obecnie uwarunkowania środowiskowe kojarzone są raczej z ograniczeniami. Dotyczy to głównie zabudowy usługowej oraz przemysłowej, w mniejszym stopniu mieszkaniowej.

Obszar opracowania charakteryzuje się średnimi walorami przyrodniczo-użytkowymi. Główne cenne przyrodniczo tereny znajdują się wzdłuż rzeki Wkry-Działdówki oraz między zachodnią granicą gminy a drogą łączącą May i Wielki Łęck – są to obszary Natura 2000 oraz obszar chronionego krajobrazu. Dodatkowo w okolicach Murawek, Rutkowic czy Niechłonia znajdują się mniejsze powierzchniowo obszary cenne z przyrodniczego punktu widzenia. Wszystkie formy ochrony przyrody zostały omówione w rozdziale 3.9. Dodatkowo na terenie gminy występują grunty objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych, które koncentrują się głównie w okolicach wsi Gralewo, Skurpie, Płońska, Turza Mała, Mały i Wielki Łęck, Gródki, Jabłonowo i Niechłonin.

Analiza stanu środowiska, jego głównych zagrożeń i określenie kierunków jego ochrony była podstawą określenia przyrodniczych predyspozycji terenów do kształtowania jej struktury funkcjonalno-przestrzennej. I tak wskazuje się następujące obszary o szczególnych uwarunkowaniach środowiskowych w kontekście lokalizacji zabudowy:

- 1) wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:

- tereny wzdłuż dróg w odległościach określonych w przepisach drogowych,
 - tereny wzdłuż gazociągu w odległościach określonych w przepisach odrębnych,
 - tereny w strefach sanitarnych od cmentarzy lub strefach ochrony ujęć wody,
- 2) niekorzystne dla zabudowy ze względu na niekorzystne warunki ekofizjograficzne (gruntowe, topoklimatyczne, występujące cenne elementy środowiska przyrodniczego do bezwzględnego zachowania i ochrony, a także ze względu na istniejące i potencjalne zagrożenia środowiska). Do terenów niekorzystnych dla zabudowy należą:
- pasy technologiczne linii elektroenergetycznych (niekorzystne dla niektórych typów zabudowy, szerokości określane przez zarządców sieci),
 - lasy,
 - doliny rzeczne, szczególnie dolina Wkry-Działdówki,
 - grunty organiczne,
 - tereny podmokłe,
- 3) średnio korzystne dla zabudowy i korzystne z ograniczeniami. Do terenów średnio korzystnych i korzystnych z ograniczeniami należą:
- obszary gleb chronionych klasy III,
 - korytarze ekologiczne,
 - obszary zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych.

Biorąc pod uwagę skalę występowania wymienionych uwarunkowań oraz analizując ich wpływ na możliwości rozwojowe gminy można stwierdzić, że przy zachowaniu przepisów odrębnych regulujących ich funkcjonowanie nie stanowią one znaczącej przeszkody do rozwoju różnych form zabudowy w gminie. W dalszym ciągu istnieje także w gminie rezerwuar terenów o korzystnych warunkach do rozwoju zabudowy.

14.3. Analiza społeczna

Analiza społeczna została przedstawiona w rozdziale 5.

14.4. Prognozy demograficzne

Zgodnie z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jednym z elementów bilansu terenów powinna być prognoza demograficzna. Jej zadaniem jest wskazanie, jak będzie wyglądała sytuacja demograficzna gminy w zakładanej perspektywie przyszłego szacowania zapotrzebowania na zabudowę.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na wykonaną już dla każdej gminy w Polsce, prognozę demograficzną, sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny⁸. W przypadku gminy Płońska przedstawia się ona następująco:

**Tabela 40 Prognoza demograficzna
Głównego Urzędu Statystycznego**

Rok	Liczba ludności
2016	5 709
2017	5 666
2018	5 626
2019	5 588
2020	5 551
2021	5 513
2022	5 477
2023	5 443
2024	5 411
2025	5 379
2026	5 347
2027	5 316
2028	5 283
2029	5 249
2030	5 215

Źródło: GUS

Prognoza ta co prawda nie dotyczy wymaganego horyzontu czasowego, niemniej jednak wskazuje, że do roku 2030 ludność gminy Płońska (przy założeniu niezmienności uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych) zmniejszy się o 494 osoby w stosunku do roku 2016. Przy opracowywaniu prognozy w wymaganym horyzoncie czasowym zostaną przyjęte wyniki prognozy opracowanej przez GUS w zakresie lat 2022-2030, natomiast w pozostałym okresie do 2051 roku prognoza zostanie opracowana metodami statystycznymi.

⁸ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>

Przed przystąpieniem do opracowania prognozy należy zwrócić uwagę na dwie rzeczy. Pierwsza to perspektywa czasowa prognozy. Zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określając zapotrzebowanie na nową zabudowę bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat. Wydaje się więc zasadne, aby i prognoza demograficzna opierała się właśnie na takim okresie. Drugą kwestią, związaną z okresem prognozy, jest jej dokładność. Jak wskazuje piśmiennictwo⁹, horyzont prognozy jest tym czynnikiem, który ma największy wpływ na jej dokładność. Im dłuższy horyzont, tym prognoza mniej dokładna, lub – inaczej mówiąc – prognoza przejawia największą dokładność, gdy jest „na teraz”. Stąd, jak wskazuje literatura, za wiarygodną (prawdziwą) prognozę należy traktować tylko taką, która jednocześnie określa prawdopodobieństwo wystąpienia prognozowanego stanu w przyszłości. Powyższe rozważania mają o tyle istotne znaczenie, gdyż sporządzana prognoza demograficzna, jak wspomniano wyżej, będzie posiadała 30-letni horyzont czasowy, a więc należy do prognoz długoterminowych o (najczęściej) małym prawdopodobieństwie spełnienia. W celu wzmocnienia danych wejściowych do prognozy poszerzono bazę danych liczby ludności w taki sposób, aby obejmowała lata 1995-2020 wraz z prognozą wykonaną przez GUS.

Tabela 41 Liczba ludności gminy w latach 1995-2030

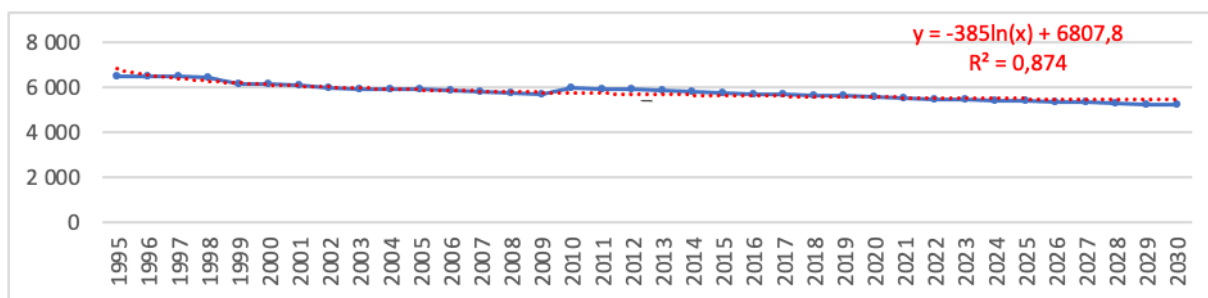
Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ludność	6 511	6 474	6 476	6 454	6 143	6 154	6 100	5 983
Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ludność	5 911	5 908	5 906	5 848	5 806	5 761	5 706	5 959
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ludność	5 924	5 907	5 875	5 812	5 763	5 709	5 693	5 654
Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ludność	5 604	5 551	5 513	5 477	5 443	5 411	5 379	5 347
Rok	2027	2028	2029	2030				
Ludność	5 316	5 283	5 249	5 215				

Źródło: GUS

⁹ Zarządzanie przestrzenne. Teoretyczne i praktyczne aspekty prognozowania finansowych skutków opracowań planistycznych pod red. Tomasza Bajeroskiego. Olsztyn 2008, s. 52.

Wykres 52 Zmiana liczby ludności gminy w latach 1995-2030

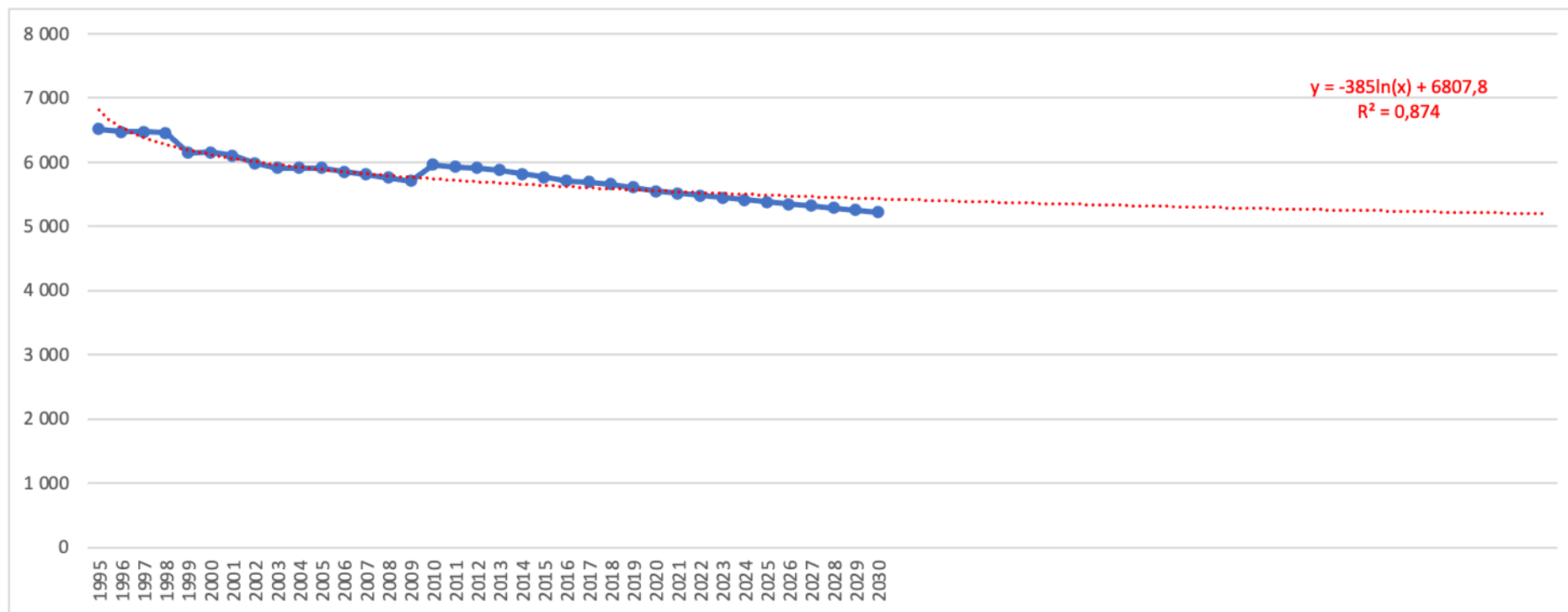

Źródło: GUS

Zarówno z tabeli, jak i z wykresu jednoznacznie wynika, że liczba ludności gminy maleje. Co prawda można wyróżnić okresy, gdy następuje skokowy wzrost, niemniej jednak generalna tendencja jest spadkowa. Potwierdzają to analizy społeczne wykonane w poprzednich rozdziałach części uwarunkowań studium. W celu pełniejszego zobrazowania zmian zachodzących w liczbie ludności, wyznaczono trend tych zmian, ukazany na wykresie jako czerwona linia przerywana. W celu jak najdokładniejszego ukazania zależności posłużono się trendem logarytmicznym, którego współczynnik determinacji był najwyższy spośród dostępnych¹⁰. W przedmiotowym przypadku wynosi on 0,87, co oznacza bardzo dobre dopasowanie dwóch zmiennych. Za pomocą funkcji statystycznych programu Excel wyznaczono również równanie matematyczne, opisujące zmianę liczby ludności od kolejnego roku, gdzie zmienna X stanowi kolejny rok w modelu danych (1995 – rok 1, 2011 – rok 17, 2031 – rok 37, pierwszy rok prognozy itp.). Za pomocą uzyskanych narzędzi można dokonać prognozy liczby ludności na kolejnych trzydziści lat, a więc do roku 2051.

¹⁰ Współczynnik determinacji (inaczej współczynnik dopasowania) jest wartością ukazującą siłę zależności dwóch cech (w niniejszym opracowaniu: danego roku oraz liczby ludności). Przyjmuje wartości od 0 do 1, im większa wartość tym siła dopasowania jest większa, a sprawdzalność prognozy wyższa.

Wykres 53 Prognoza liczby ludności do roku 2051

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 12 stanowi graficzną interpretację prognozy demograficznej w gminie Płońnica. Linia trendu wskazuje z 87% pewnością na spadek liczby mieszkańców w ciągu 30 lat. W celu przedstawienia wyników prognozy w liczbach bezwzględnych należy pod otrzymany wzór

$$y = -385 \ln x + 6807,8$$

podstawić kolejne lata prognozy.

Tabela 42 Prognoza demograficzna w liczbach bezwzględnych

Kolejny rok w modelu danych	Kolejny rok prognozy	Rok	Liczba ludności
1	Rzeczywiste dane o liczbie ludności	1995	6 511
2		1996	6 474
3		1997	6 476
4		1998	6 454
5		1999	6 143
6		2000	6 154
7		2001	6 100
8		2002	5 983
9		2003	5 911
10		2004	5 908
11		2005	5 906
12		2006	5 848
13		2007	5 806
14		2008	5 761
15		2009	5 706
16		2010	5 959
17		2011	5 924
18		2012	5 907
19		2013	5 875
20		2014	5 812
21		2015	5 763
22		2016	5 709
23		2017	5 693

24		2018	5 654
25		2019	5 604
26		2020	5 551
27	Prognoza sporządzona przez GUS	2021	5 513
28		2022	5 477
29		2023	5 443
30		2024	5 411
31		2025	5 379
32		2026	5 347
33		2027	5 316
34		2028	5 283
35		2029	5 249
36		2030	5 215
37	1	2031	5418
38	2	2032	5407
39	3	2033	5397
40	4	2034	5388
41	5	2035	5378
42	6	2036	5369
43	7	2037	5360
44	8	2038	5351
45	9	2039	5342
46	10	2040	5334
47	11	2041	5325
48	12	2042	5317
49	13	2043	5309
50	14	2044	5302
51	15	2045	5294
52	16	2046	5287
53	17	2047	5279
54	18	2048	5272
55	19	2049	5265

56	20	2050	5258
57	21	2051	5251

Źródło: GUS, opracowanie własne

Z tabeli 6 wynika, że w ostatnim roku prognozy (rok 2051), uwzględniając tendencje z poprzednich lat oraz prognozy wykonane przez GUS, liczba ludności powinna wynosić 5251 osób, co oznacza zmniejszenie liczby ludności gminy o 1260 osób.

Niniejsza prognoza nie obejmuje migracji w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, bowiem gmina Płońska do niego nie należy.

14.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Układ drogowy gminy stanowią drogi wojewódzkie, powiatowe oraz sieć dróg gminnych, z których następuje bezpośrednia komunikacja nieruchomości. Większość głównych dróg gminnych posiada nawierzchnię utwardzoną, jedynie drogi poboczne służące jako dojazd do pól, posiadają nawierzchnię gruntową. Stan nawierzchni drogowych ocenia się jako średni i wymaga bieżących napraw. Samorząd gminny sukcesywnie inwestuje w utrzymanie ciągów komunikacyjnych. Z tego względu możliwości finansowania przez gminę zaplanowanych ciągów dróg w ich docelowym standardzie są znacznie ograniczone. Pozytywnym aspektem jest to, że zabudowa miejscowości gminnych koncentruje się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych, a polityka przestrzenna gminy określona w obowiązującym studium utrzymuje ten trend.

Omówiony stan zaopatrzenia w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną wskazuje na dobrze rozwinięty system wodociągowy i słabo rozwinięty system kanalizacyjny. Brak systemu kanalizacyjnego obejmującego całość gminy powoduje, że gmina, chcąc wprowadzić zbiorowy system odprowadzania ścieków, musiałaby go w wielu miejscowościach stworzyć w zasadzie od podstaw, co wygenerowałoby koszty wielokrotnie przewyższające środki, jakimi dysponuje w rocznym budżecie. Można stwierdzić, że taka operacja przewyższa możliwości finansowe gminy w tym zakresie. Niemniej jednak należy również zwrócić uwagę, że obowiązujące przepisy, a

zwłaszcza ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie nie nakładają na inwestorów bezwzględnego obowiązku przyłączenia się do sieci wodociągowej czy kanalizacyjnej, dopuszczając jednocześnie – tam, gdzie przyłączenie do sieci jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadnione – rozwiązania indywidualne. Również orzecznictwo sądowe w dziedzinie planowania przestrzennego zakazuje umieszczania w dokumentach planistycznych nakazu przyłączenia do sieci¹¹. Co do zasady zatem można stwierdzić, że obecność sieci kanalizacji sanitarnej w gminie, choć podnosi jakość życia mieszkańców oraz ułatwia inwestowanie, to nie jest warunkiem niezbędnym do lokalizowania nowej zabudowy na terenie gminy.

W odniesieniu do infrastruktury społecznej należy zwrócić uwagę na specyfikę zaopatrzenia w taką infrastrukturę gmin wiejskich. Nie zawsze bowiem zachodzi konieczność lub jest to uzasadnione ekonomicznie, aby wszystkie miejscowości posiadały pełną infrastrukturę społeczną. Oceniając stan zaopatrzenia w nią gminy Płońska należy stwierdzić, że jest on dobry i w obecnym czasie wystarczający.

14.6. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę, z uwagi na prognostyczny charakter opracowania, niezbędnym wydaje się sprecyzowanie podstawowych pojęć i założeń.

Przed wszystkim należy mieć na uwadze, że nie każdy kierunek zagospodarowania ustalony w studium powinien podlegać szacowaniu. W tym miejscu należy wymienić chociażby inwestycje celu publicznego lokalizowane niezależnie od ewentualnego szacowanego zapotrzebowania czy obszary rozmieszczenia obiektów infrastruktury technicznej. Dodatkowo należy rozróżnić pojęcia „kierunku zagospodarowania”, który ustalany jest w studium, od „funkcji zabudowy”, która szacowana jest w bilansie terenów. Kierunek jest zatem pojęciem ogólniejszym, funkcja zabudowy jest

¹¹ Por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 2012 r., II OSK 684/12: „Władztwo planistyczne gminy generalnie nie uzasadnia wprowadzania zakazu wyposażania terenów przeznaczonych w planie na rozwój budownictwa mieszkaniowego w elementarne wyposażenie, a w szczególności w szczelne, bezodpływowe zbiorniki.”

szczegółowym przeznaczeniem danego obiektu budowlanego. W tym kontekście szacowaniu będą podlegać funkcje: mieszkaniowa, usługowa, rekreacji indywidualnej (letniskowa) i produkcyjno-usługowa.

Dodatkowo w przypadku funkcji usługowej należy zwrócić uwagę na istotną jej cechę, wyróżniającą ją od innych: funkcja usługowa może współistnieć z zabudową o innych funkcjach. W tym kontekście szczególnie z dwiema: mieszkalnictwem oraz produkcją (przemysłem). Funkcja usługowa nie tylko je uzupełnia, ale i wzbogaca. Zjawisko to jest charakterystyczne nie tylko dla gminy Płońska, ale w zasadzie dla całego kraju. Warty uwagi jest natomiast, że zabudowa usługowa związana z mieszkalnictwem to usługi publiczne znajdujące się raczej w jednostkach osadniczych, o mniejszej intensywności, towarzyszące funkcji mieszkaniowej i nie zakłócające jej, posiadające podobną skalę intensywności, co sąsiednia zabudowa mieszkaniowa, ale także budynki o funkcji usługowej ogólnomiejskiej, jak szkoły, domy kultury, budynki poczty, Policji, służby zdrowia, świetlice itp., które choć związane są ściśle z mieszkalnictwem i rozwojem funkcji osadniczych, to jednak gabarytami i intensywnością generują większą powierzchnię użytkową. Funkcję usługową związaną z produkcją tworzą natomiast budynki o większych gabarytach i intensywności (np. magazyny), lokujące przedsięwzięcia znacząco oddziałujące na środowisko, wykluczające w zasadzie funkcję mieszkaniową. Na terenach o przeznaczeniu produkcyjno-usługowym niekiedy trudno jest wyznaczyć ścisłą granicę między funkcją produkcyjną i związaną z nią funkcją usługową. Tak istotna różnica między oboma typami funkcji usługowej powinna mieć również swoje odzwierciedlenie w sporządzanym bilansie, w związku z tym szacowanie zapotrzebowania na zabudowę, jak również kolejne elementy bilansu będą traktować funkcję usługową jako dwie oddzielne funkcje: związaną z mieszkalnictwem oraz związaną z produkcją.

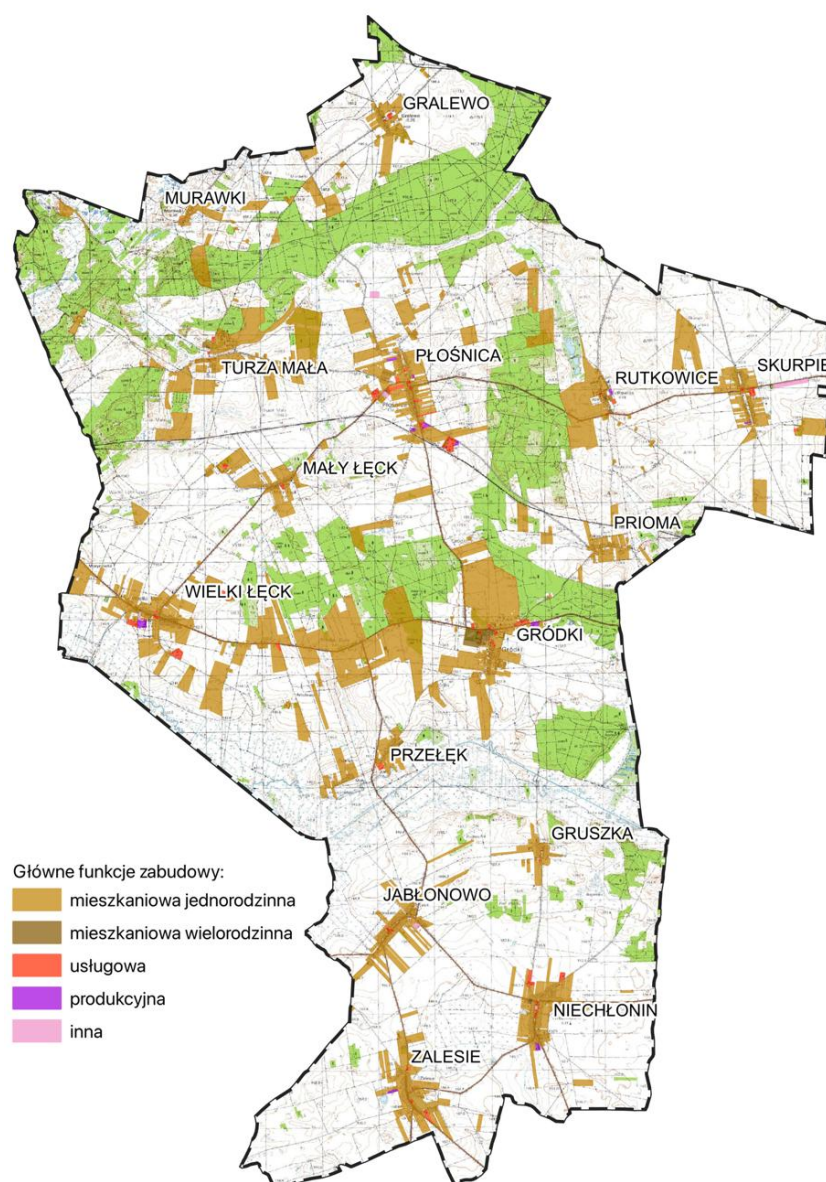
Przed przystąpieniem do szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę trzeba również zwrócić uwagę, że zapotrzebowanie na każdą z funkcji zabudowy wynika z innych czynników. Zostaną one omówione podczas szacowania poszczególnych funkcji, niemniej jednak najbardziej odpowiednią w każdym przypadku wydaje się analiza dotychczasowych trendów i prognozowanie na ich podstawie.

Poniższa prognoza zapotrzebowania na nową zabudowę zostanie wykonana metodą zalecaną przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w ramach projektu

„Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym”.

Podejmując się próby oszacowania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę należy w pierwszej kolejności przybliżyć zasady i główne założenia dokonywanych czynności. Z uwagi na fakt, że gmina Płońnica niewielkim stopniu jest pokryta planami zagospodarowania przestrzennego, które są podstawowymi aktami prawa regulującymi przeznaczenie terenu i rozmieszczenie funkcji zabudowy, dokonano analizy istniejącej zabudowy pod kątem jej występowania i funkcji, które pełni.

Rysunek 11. Tereny zabudowane w podziale na funkcje zabudowy.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek powyżej przedstawia graficzną interpretację występujących na terenie gminy funkcji zabudowy. Rysunek prezentuje główną funkcję zabudowy na działkach. Przyjęto zasadę, że zabudowa mieszkaniowa, która w gminie Płońska występuje zarówno w ramach zabudowy zagrodowej, jak i mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczona będzie w ten sam sposób. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że działki w zabudowie zagrodowej mają najczęściej większą powierzchnię, na którą składa się zagospodarowane podwórze oraz najbliższej położone pole rolnika. W przypadku zabudowy jednorodzinnej większa powierzchnia działki mogłaby być potraktowana jako rezerwa pod kolejne działki budowlane (tzw. luka w zabudowie), jednak w przypadku zabudowy zagrodowej jest to integralna część gospodarstwa rolnego i jako taka nie została potraktowana jako rezerwa pod lokalizację funkcji podlegających bilansowi, natomiast działki takie zostały potraktowane jako tereny już zagospodarowane i wyłączone z możliwości dalszego zagęszczania zabudowy.

Z analizy mapy wynika również, że funkcja usługowa dopuszczona jest w różnych konfiguracjach: z mieszkaniową oraz produkcyjną, choć częściej występuje z tą pierwszą.

14.6.1. Zabudowa mieszkaniowa

Zabudowa mieszkaniowa jest tym rodzajem zabudowy, na który zapotrzebowanie – mniejsze lub większe – istnieje zawsze. Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową zależne jest przede wszystkim od liczby ludności w gminie. Zgodnie z wykonaną prognozą demograficzną liczba ludności gminy spadnie do 5251 osób w trzydziestym roku prognozy. Z drugiej strony wyniki analiz wskazują, mimo generalnego spadku liczby ludności, na stale oddawane do użytkowania nowe mieszkania oraz wzrastającą powierzchnię użytkową jednego mieszkania, średnio o 0,81 m² rocznie.

Podstawowe dane potrzebne do obliczenia zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową przedstawia tabela:

Tabela 43 Dane dotyczące mieszkalnictwa

Cecha / rok	Liczba mieszkań [szt.]	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	Liczba ludności	Osób / mieszkanie	Średnia wielkość mieszkania
-------------	------------------------	--	-----------------	-------------------	-----------------------------

					[m ²]
1995	1 630	108 218	6 511	3,99	66,39
1996	1 632	108 444	6 474	3,97	66,45
1997	1 631	108 404	6 476	3,97	66,46
1998	1 638	109 203	6 454	3,94	66,67
1999	1 640	109 472	6 143	3,75	66,75
2000	1 642	109 849	6 154	3,75	66,90
2001	1 643	109 966	6 100	3,71	66,93
2002	1 650	121 342	5 983	3,63	73,54
2003	1 668	123 650	5 911	3,54	74,13
2004	1 672	124 222	5 908	3,53	74,30
2005	1 679	125 150	5 906	3,52	74,54
2006	1 682	125 479	5 848	3,48	74,60
2007	1 685	125 908	5 806	3,45	74,72
2008	1 687	126 141	5 761	3,41	74,77
2009	1 689	126 360	5 706	3,38	74,81
2010	1 871	152 453	5 959	3,18	81,48
2011	1 876	153 154	5 924	3,16	81,64
2012	1 885	154 273	5 907	3,13	81,84
2013	1 889	154 847	5 875	3,11	81,97
2014	1 895	155 699	5 812	3,07	82,16
2015	1 899	156 389	5 763	3,03	82,35
2016	1 906	157 318	5 709	3,00	82,54
2017	1 911	158 033	5 693	2,98	82,70
2018	1 915	158 658	5 654	2,95	82,85
2019	1 919	159 169	5 604	2,92	82,94

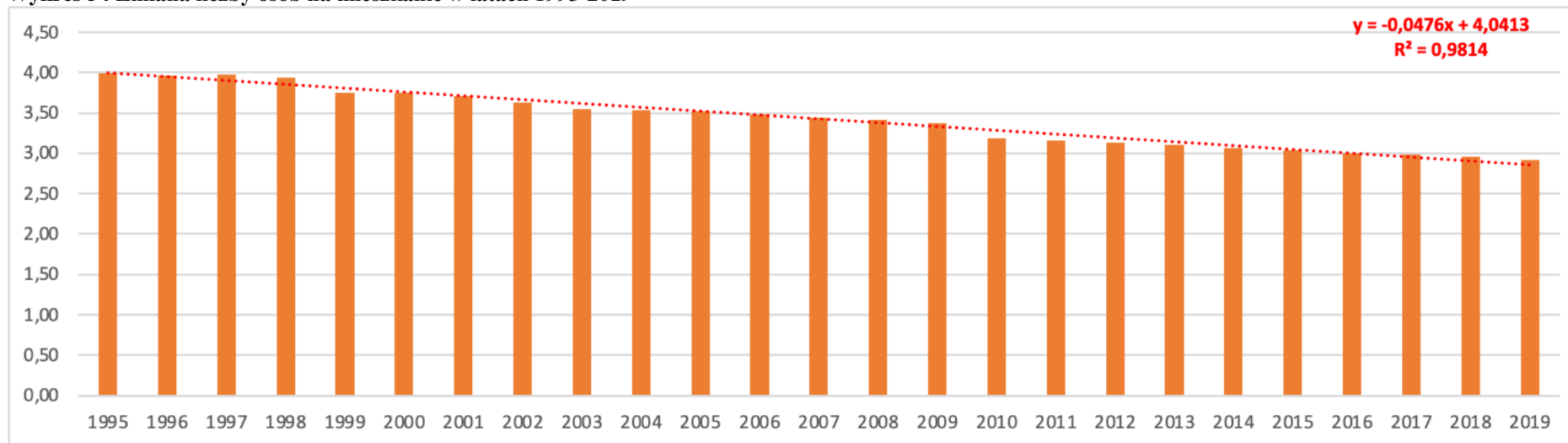
Źródło: GUS, opracowanie własne

Według danych z tabeli liczba mieszkań systematycznie rośnie, co zostało już potwierdzone analizami we wcześniejszych rozdziałach. Wraz z ilością mieszkań maleje natomiast średnia liczba ludności przypadająca na mieszkanie. Jest to zjawisko powszechne w całym kraju i związane z opuszczaniem domów rodzinnych przez osoby młode, w związku z czym rodzice pozostają często sami w dużych

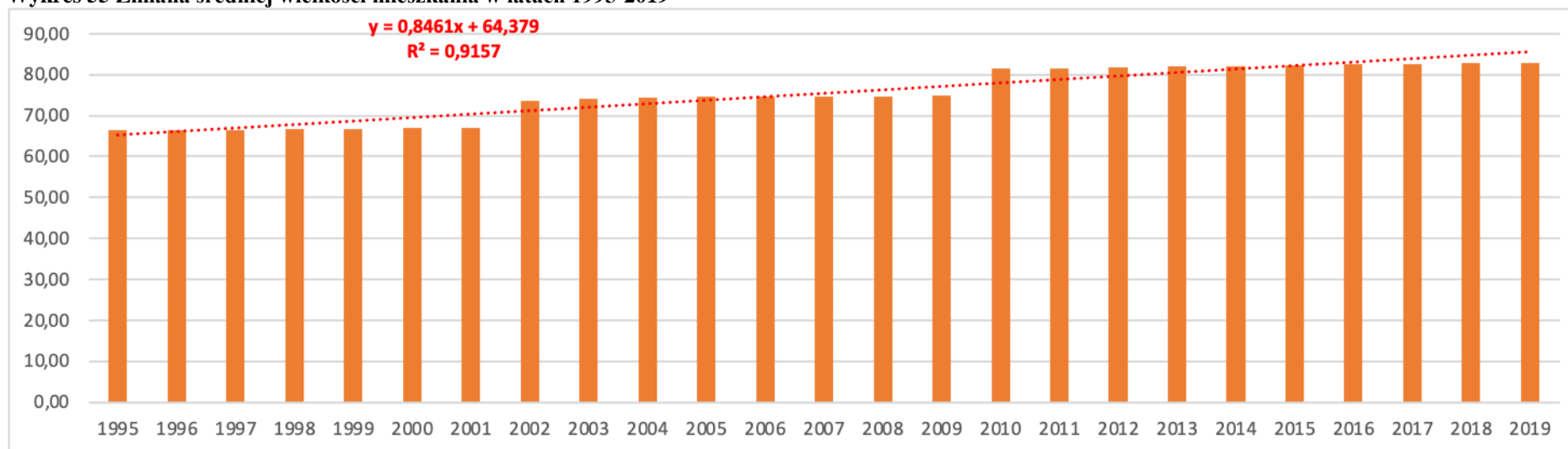
domach, co powoduje swoiste rozgęszczenie ludności. Zjawisko to jest bardzo dobrze widoczne w gminie Płońska. Wraz ze spadkiem liczby osób na mieszkanie rośnie jednocześnie średnia powierzchnia mieszkania, co jest również oznaką bogacenia się społeczeństwa, z drugiej strony może być problemem w utrzymaniu tych mieszkań w momencie dalszego rozgęszczania się ludności.

Wykres 54 Zmiana liczby osób na mieszkanie w latach 1995-2019

Źródło: GUS

Wykres 55 Zmiana średniej wielkości mieszkania w latach 1995-2019

Źródło: GUS

Powyższe wykresy obrazują graficzną interpretację trendów zmian w zagęszczeniu mieszkań oraz ich średniej wielkości. Pozyskane dane statystyczne tworzą wiarygodne, bo opisujące z dokładnością 98% i 91%, trendy zmian w wymienionych cech. Wskazują także równania obydwu zależności, na podstawie których można je zaprognozować. I tak dla zagęszczenia ludności równanie ma postać:

$$y = -0,0476x + 4,0413,$$

natomiast dla wielkości mieszkania:

$$y = 0,8461x + 64,379$$

Prognozę w wartościach bezwzględnych przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 44 Prognoza liczby osób przypadających na mieszkanie

Rok prognozy	Rok	Osób / mieszkanie
	1995	3,99
	1996	3,97
	1997	3,97
	1998	3,94
	1999	3,75
	2000	3,75
	2001	3,71
	2002	3,63
	2003	3,54
	2004	3,53
	2005	3,52
	2006	3,48
	2007	3,45
	2008	3,41
	2009	3,38
	2010	3,18
	2011	3,16
	2012	3,13
	2013	3,11
	2014	3,07

Rok prognozy	Rok	Osób / mieszkanie
	2015	3,03
	2016	3,00
	2017	2,98
	2018	2,95
	2019	2,92
	2020	2,80
	2021	2,76
1	2022	2,71
2	2023	2,66
3	2024	2,61
4	2025	2,57
5	2026	2,52
6	2027	2,47
7	2028	2,42
8	2029	2,38
9	2030	2,33
10	2031	2,28
11	2032	2,23
12	2033	2,18
13	2034	2,14
14	2035	2,09
15	2036	2,04
16	2037	1,99
17	2038	1,95
18	2039	1,90
19	2040	1,85
20	2041	1,80
21	2042	1,76
22	2043	1,71
23	2044	1,66
24	2045	1,61

Rok prognozy	Rok	Osób / mieszkanie
25	2046	1,57
26	2047	1,52
27	2048	1,47
28	2049	1,42
29	2050	1,38
30	2051	1,33

Zródło: GUS, opracowanie własne

Tabela 45 Prognoza średniej wielkości mieszkania

Rok prognozy	Rok	Średnia wielkość mieszkania
	1995	66,39
	1996	66,45
	1997	66,46
	1998	66,67
	1999	66,75
	2000	66,90
	2001	66,93
	2002	73,54
	2003	74,13
	2004	74,30
	2005	74,54
	2006	74,60
	2007	74,72
	2008	74,77
	2009	74,81
	2010	81,48
	2011	81,64
	2012	81,84
	2013	81,97
	2014	82,16
	2015	82,35

	2016	82,54
	2017	82,70
	2018	82,85
	2019	82,94
	2020	86,38
	2021	87,22
1	2022	88,07
2	2023	88,92
3	2024	89,76
4	2025	90,61
5	2026	91,45
6	2027	92,30
7	2028	93,15
8	2029	93,99
9	2030	94,84
10	2031	95,68
11	2032	96,53
12	2033	97,38
13	2034	98,22
14	2035	99,07
15	2036	99,92
16	2037	100,76
17	2038	101,61
18	2039	102,45
19	2040	103,30
20	2041	104,15
21	2042	104,99
22	2043	105,84
23	2044	106,68
24	2045	107,53
25	2046	108,38
26	2047	109,22

27	2048	110,07
28	2049	110,91
29	2050	111,76
30	2051	112,61

Zródło: GUS, opracowanie własne

Jak wynika z powyższych prognoz w trzydziestym roku prognozy średnia wielkość mieszkania wyniesie 112,61 m², natomiast jedno mieszkanie zamieszkiwać będzie średnio 1,33 osoby. Według wykonanej prognozy demograficznej liczba ludności gminy Płońnica wynosić będzie 5251 osób. Szacowana powierzchnia użytkowa zajmowanej funkcji mieszkaniowej w trzydziestym roku prognozy wyniesie zatem:

$$P_{M2051} = \frac{5251 \text{ osób}}{1,33 \text{ osoby/mieszkanie}} \times 112,61 \text{ m}^2 = 444\,597,83 \text{ m}^2$$

Przedmiotowa wartość prezentuje docelową ilość powierzchni funkcji mieszkaniowej w trzydziestym roku prognozy, a więc w 2051 r. Trzeba zwrócić uwagę, że wielkość ta zawiera w sobie również powierzchnię mieszkań już istniejących, należy zatem od uzyskanego wyniku odjąć istniejącą w chwili dokonywania niniejszej prognozy powierzchnię mieszkalną:

$$P_{M2021} = \frac{5604 \text{ osoby}}{2,92 \text{ osoby/mieszkanie}} \times 82,94 \text{ m}^2 = 159\,176,63 \text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy mieszkaniowej wyrazi się zatem wzorem:

$$Z_{M2051} = P_{M2051} - P_{M2021}$$

gdzie:

Z_{M2051} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2051 r.

P_{M2051} –powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej w 2051 r.

P_{M2021} –powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej w 2021 r.

$$Z_{M2051} = 444\,597,83 \text{ m}^2 - 159\,176,63 \text{ m}^2 = 285\,421,2 \text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wyniesie zatem 285 421,2 m².

14.6.2. Usługi związane z funkcją mieszkaniową

Ze względu na specyfikę funkcji usługowej, wiąże się ona z funkcją mieszkaniową. Usługi dopełniają funkcję mieszkaniową i wzbogacają ją, zapobiegając jednocześnie monofunkcyjności¹². Samo sformułowanie powiązania obydwu funkcji rodzi zatem logiczną konieczność szacowania zapotrzebowania na funkcję usługową w nawiązaniu do zapotrzebowania na funkcję mieszkaniową. W gminie Płońnica obserwowane jest zróżnicowanie zabudowy. Poszczególne funkcje są niejednorodne, wśród zabudowy mieszkaniowej pojawia się funkcja usługowa z nią związana. Funkcje współwystępują ze sobą, jest to tendencja już stała i utrwalona. Znalazła ona również swoje przełożenie w dotychczas prowadzonej przez gminę polityce przestrzennej, w której to współwystępowanie funkcji wyrażało się w mieszanych kierunkach zagospodarowania, co w praktyce oznaczało, że wraz ze wzrostem powierzchni użytkowej funkcji mieszkaniowej może również wzrastać powierzchnia użytkowa funkcji usługowej. Ponadto to założenie nie różnicowało tempa przyrostu żadnej z tych funkcji. Na potrzeby sporządzenia bilansu zakłada się zatem utrzymanie tej ciągłości. W celu ustalenia skali zapotrzebowania na powierzchnię użytkową funkcji usługowej przyjmuje się, że zapotrzebowanie na każdy metr kwadratowy funkcji usługowej jest równe połowie zapotrzebowania na każdy metr kwadratowy funkcji mieszkaniowej. Takie podejście odpowiada dotychczasowej polityce przestrzennej wyrażonej w studium.

Zapotrzebowanie na usługi można określić zatem wzorem

$$Z_{U2051} = 50\% \times Z_{M2051}$$

gdzie:

Z_{U2051} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej w 2051 r.

Z_{M2051} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w 2051 r.

$$Z_{U2051} = (50\% \times 285\,421,2 \text{ m}^2) = 142\,710,6 \text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej wyniesie zatem 142 710,6 m².

¹² Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, projekt pn. „Niskoemisyjność i prognozowanie zapotrzebowania na tereny w planowaniu przestrzennym”.

14.6.3. Funkcja produkcyjna i związana z nią funkcja usługowa

Przemysł i usługi są tymi rodzajami zabudowy, które nie wynikają wprost z prognoz demograficznych czy ilości wybudowanej masy budynkowej mieszkań (można powiedzieć, że to one raczej są czynnikiem powodującym wzrost liczby mieszkańców, a tym samym mieszkań). Lokalizacja zabudowy przemysłowo – usługowej następuje przede wszystkim w wyniku korelacji korzystnych uwarunkowań środowiskowych terenu, jego dobrej dostępności oraz wyników analizy ekonomicznej. Mówiąc wprost: budowa budynku przemysłowego lub usługowego musi być opłacalna.

W przypadku zabudowy przemysłowej według danych GUS w gminie funkcjonuje 107 podmiotów w dziale przemysł i budownictwo, natomiast rocznie ich liczba zwiększa się średnio o 2,64 podmiotów od 2009 r., przy czym w ostatnich pięciu lat dynamika ta wzrosła do 4, 7 czy 11 podmiotów rocznie. Jest to związane z lepszą koniunkturą gospodarczą. W związku z tym zakłada się utrzymanie i lekki wzrost tej koniunktury do średnio 10 nowych podmiotów gospodarczych rocznie. Zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków, która zawiera również informacje z Klasyfikacji Środków Trwałych w gminie występuje łącznie 35 budynków produkcyjnych (kod 101), których powierzchnia zabudowy wynosi łącznie 21837 m². Z danych pozyskanych metodą analizy powierzchni użytkowych i powierzchni zabudowy istniejących budynków przemysłowych wynika, że powierzchnia użytkowa budynku przemysłowego stanowi średnio 130% jego powierzchni zabudowy, wynika z tego więc, że powierzchnia użytkowa budynków produkcyjnych w gminie wynosi:

$$\boxed{130\% \times 21837 \text{ m}^2 = 28\,388,1 \text{ m}^2}$$

zaś w przeliczeniu na jeden podmiot wynosi średnio:

$$\boxed{28\,388,1 \text{ m}^2 \div 107 = 265,31 \text{ m}^2}$$

Roczny przyrost podmiotów w branży przemysłu i budownictwa – jak założono wyżej – wynosić ma 10 podmiotów rocznie. Przedstawiona wyżej prognoza zapotrzebowania na powierzchnię użytkową prezentuje to zapotrzebowanie przy założeniu, że uwarunkowania zewnętrzne rozwoju gminy pozostaną na niezmiennym poziomie. Jest to jednak założenie obarczone wadą, bowiem już istniejące podmioty gospodarcze powinny mieć możliwość rozwoju swoich

działalności między innymi poprzez rozbudowę swoich siedzib lub zmianę lokalizacji na korzystniejszą. Zakłada się, że nowe inwestycje istniejących firm spowodują przyrost ich powierzchni użytkowej do średnio 500 m² na jeden podmiot, zatem przy założeniu utrzymania tego tempa wzrostu zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy przemysłowo – usługowej wyniesie:

$$Z_{PU2051} = 500 \text{ m}^2 \times 10 \times 30 = 150\,000 \text{ m}^2$$

gdzie:

Z_{PU2051} – zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy przemysłowo-usługowej w 2051 r.

Szacuje się zatem, że przyszłe zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową przemysłu i usług w perspektywie trzydziestu lat wyniesie 150 000 m².

14.6.4. Zabudowa letniskowa

O możliwości lokalizacji funkcji letniskowej – podobnie, jak w przypadku zabudowy produkcyjno – usługowej – nie decyduje liczba mieszkańców gminy. W tym przypadku kluczowymi aspektami decydującymi o atrakcyjności gminy pod kątem wypoczynku indywidualnego są:

- położenie gminy – preferowane w rozsądnej odległości od większych miast, jednak odległości osiągalnej podczas krótkiej podróży;
- warunki fizjograficzne – preferowane gminy ze zróżnicowaną rzeźbą terenu, obszarami o wyróżniających walorach krajobrazowych, obecnością lasów i wód otwartych;
- charakter okolicy – preferowane gminy z mniejszą gęstością zabudowy, z dostępnością terenów niezabudowanych w atrakcyjnych lokalizacjach (nad wodą, w pobliżu lasu itp.).

W przypadku gminy Płońnica wszystkie te uwarunkowania są spełnione. Zainteresowanie gminą pod kątem rekreacji indywidualnej potwierdza również zwiększona ilość transakcji sprzedaży działek. Szacuje się, że zapotrzebowanie na nową powierzchnię funkcji letniskowej (rekreacji indywidualnej) wyniesie 10% zapotrzebowania na funkcję mieszkaniową, a zatem 28 542,12 m².

14.7. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz całkowitej w skali gminy chłonności terenów, w podziale na funkcje zabudowy

14.7.1. Metodologia i główne założenia

Na podstawie przeprowadzonych analiz i prognoz otrzymano wszystkie informacje niezbędne w procesie bilansowania terenów pod nową zabudowę w gminie Płońnica. Nie może jednak ująć uwadze fakt, że jest pewna grupa danych, których nie sposób pozyskać metodami prognostycznymi, w tym w szczególności udział powierzchni zabudowy do powierzchni działki oraz przelicznik powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową. Ich ustalenie wynika raczej z doświadczeń projektowania przestrzeni w odniesieniu do specyfiki różnych funkcji zabudowy. Są to jednocześnie wielkości, zwane dalej współczynnikami, które stanowiąc będą zarazem założenia dla przeprowadzonego bilansu terenów. Tabela poniżej przedstawia przyjęte uśrednione współczynniki:

Tabela 46 Przyjęte parametry przeliczeniowe dla zabudowy

Funkcja zabudowy	Mieszkaniowa	Usługowa związana z mieszkaniową	Produkcyjn o-usługowa	Rekreacyjna
Współczynnik przeliczeniowy terenów zajętych pod drogi, zieleń i infrastrukturę towarzyszącą	0,60	0,60	0,30	0,30
Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki	0,20	0,30	0,40	0,10
Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową	1,10	1,30	1,30	1,10

* *Współczynnik przyjęty jako średni z analizy istniejącego zagospodarowania*

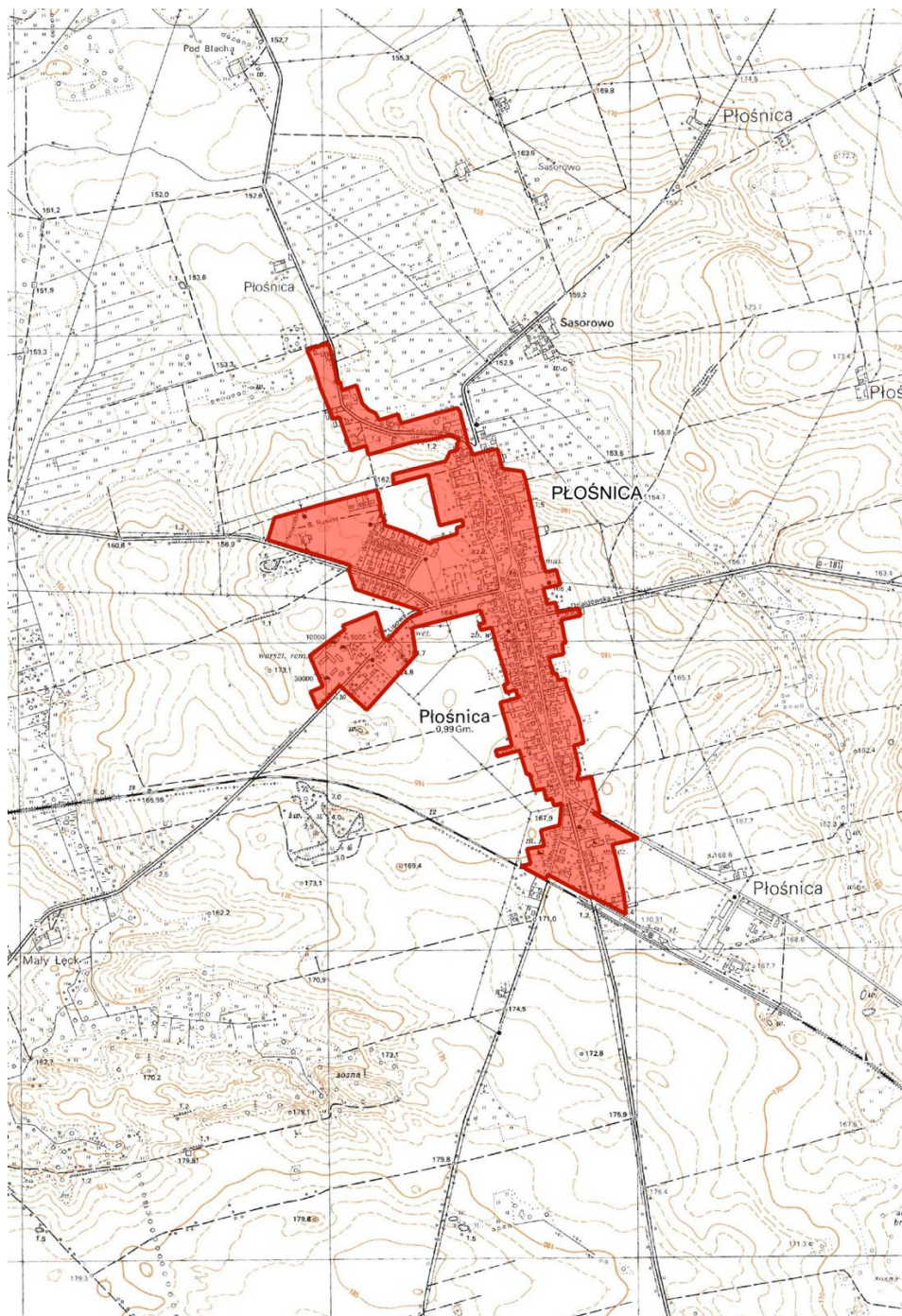
Źródło: opracowanie własne

Ustawodawca w procesie bilansowania terenów, oprócz szacowania zapotrzebowania na nową zabudowę, ustalił konieczność analizy możliwości lokalizowania nowej zabudowy w tzw. obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Obecny w piśmiennictwie pogląd¹³ warunkuje istnienie

¹³ Pismo Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 29 kwietnia 2016 r. znak DPP.621.1.2016.RR; Program szkoleniowy dla pracowników administracji samorządowej z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego – skrypt, Instytut Rozwoju Miast pod red. A. Matuszko, 2016 r.

takich struktur m.in. od stanu uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną, głównie wodociągi i kanalizację, drogi czy infrastrukturę społeczną. Zgodnie z powyższym na terenie gminy Płośnica wyznaczono obszary, które spełniają wymienione warunki. Ich granice przedstawia rysunek poniżej.

Rysunek 12. Granice obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Źródło: GUS

W kolejnym rozdziale przedstawione zostało rozliczenie powierzchni wraz z bilansem terenów. Przed przejściem do analizy obliczeń należy jednak wyjaśnić podstawowe założenia i metodykę prac.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym szacowaniu podlegają obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (dalej: obszary zwarte) a także tereny poza tymi obszarami, objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W ramach czynności analitycznych w tabeli 19 ustalono najpierw powierzchnię tych obszarów (część C), pomniejszoną o tereny już zajęte pod istniejącą zabudowę, drogi, zieleń publiczną, wody itp. (część D). Przyjęto ponadto założenie, że działki już zabudowane traktowane są jako zagospodarowane. Otrzymane wyniki porównano z danymi satelitarnymi obrazującymi zagospodarowanie działek, dokonując jednocześnie niezbędnych pojedynczych korekt uwzględniających sytuacje, w których:

- niektóre działki (zwłaszcza te o większych powierzchniach) są zabudowane relatywnie niewielkimi obiektami budowlanymi, a ich większa powierzchnia jest tak naprawdę niezagospodarowana,
- istnieją niezabudowane działki, których powierzchnia jest na tyle mała, że nie będą mogły stanowić samodzielnych działek budowlanych.

Wydzielenie wymienionych pojedynczych przypadków zapobiega stworzeniu fałszywego obrazu chłonności terenów, natomiast chłonność ta liczona jest dla działek rzeczywiście pustych i możliwych do zagospodarowania – tzw. luk w zabudowie.

Na terenach o zwartej, w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w większości brak jest obowiązujących planów miejscowych, zatem w celu wyodrębnienia z terenów luk w zabudowie możliwych do zlokalizowania powierzchni zabudowy poszczególnych funkcji, posłużono się średnimi współczynnikami przyjętymi z analizy stanu zagospodarowania gminy (część E – G). Finalnie oszacowano chłonność na obszarach zwartych (część H).

Na obszarach położonych poza obszarami o zwartej, w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej (dalej „obszarami zwartymi”), objętych

miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wyodrębniono metodami graficznymi tereny o przeznaczeniu takim, jak funkcje podlegające bilansowaniu, stanowiące niezagospodarowane działki – tzw. luki w zabudowie (część I). Następnie – podobnie, jak w przypadku obszarów zwartych, za pomocą właściwych współczynników określono możliwą do zlokalizowania w ich granicach powierzchnię użytkową (część J – M), określając chłonność obszarów zwartych. Na koniec zsumowano obydwie otrzymane chłonności dla każdej z funkcji (część N) i porównano je z zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową poszczególnych funkcji zabudowy. (część O – P).

14.7.2. Bilans terenów

Tabela 47 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Wiersz	Funkcja zabudowy	Mieszaniowa	Usługowa związana z mieszkaniową	Produkcyjno-usługowa	Rekreacyjna	Razem
POWIERZCHNIE PODANE SĄ W HEKTARACH						
A	Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową (m.kw.) w trzydziestym roku prognozy	Szacowane 28,5421	14,2711	15,0000	2,8542	60,6674
B	Zwiększone o 30%, zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy	37,10	18,55	19,50	3,71	78,87
OBSZARY O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ						
C	Powierzchnia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	60,6300				
D	Powierzchnia luk w zabudowie w ramach poszczególnych funkcji	2,54	0,35	0,17	0,00	3,05
E	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki	0,20	0,30	0,40	0,10	
F	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia zabudowy [D * E]	0,51	0,10	0,07	0,00	0,68
G	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową	1,1	1,3	1,3	1,1	
H	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia użytkowa zabudowy - CHŁONNOŚĆ [F * G]	0,56	0,14	0,09	0,00	0,78
OBSZARY OBJĘTE MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POZA OBSZARAMI O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ						
I	Powierzchnia luk w zabudowie w ramach poszczególnych funkcji	39,50	4,15	1,40	0,00	45,05

J	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki	0,20	0,30	0,40	0,10	
K	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia zabudowy [I * J]	7,90	1,24	0,56	0,00	9,70
L	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową	1,10	1,30	1,30	1,10	
M	Możliwa do zlokalizowania powierzchnia użytkowa zabudowy - CHŁONNOŚĆ [K * L]	8,69	1,62	0,73	0,00	11,04
N	SUMA CHŁONNOŚCI [H + M]	9,25	1,75	0,82	0,00	11,82
O	Porównanie chłonności oraz szacowanego nadmiar powierzchni [I - B]					
P	zapotrzebowania - BILANS niedobór powierzchni [B - I]	27,86	16,80	18,68	3,71	63,34
R	Średni współczynnik przeliczeniowy powierzchni zabudowy na powierzchnię użytkową	1,10	1,30	1,30	1,10	
S	Powierzchnia zabudowy, na którą jest zapotrzebowanie [P/R]	25,33	12,92	14,37	3,37	55,99
T	Średni wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki	0,20	0,30	0,40	0,10	
U	Powierzchnia terenów, na które jest zapotrzebowanie bez dróg [S/T]	126,63	43,07	35,93	33,73	239,36
V	Współczynnik przeliczeniowy terenów zajętych pod drogi	0,60	0,60	0,30	0,60	
W	Powierzchnia ogólna terenów, na które zapotrzebowanie wynika z bilansu [U/(1-V)]	316,57	107,68	51,33	84,33	559,91

Źródło: opracowanie własne

Po dokonaniu bilansu terenów stwierdza się, że zapotrzebowanie na funkcje zabudowy podlegające bilansowaniu jest większe niż chłonność. Niedobór powierzchni poszczególnych funkcji wskazany jest w części P tabeli nr 11.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że obliczone wartości stanowią powierzchnię użytkową zabudowy, jakiej niedobór wynika z przeprowadzonego bilansu, tymczasem w praktyce sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany niezbędne jest ustalenie powierzchni poszczególnych kierunków rozwoju zabudowy. Stosując wskaźniki zawarte w tabeli nr 10 dokonano zatem w dalszej części tabeli nr 11 (wiersze R – W) przeliczenia wyników bilansu na użyteczne z punktu widzenia sporządzenia studium lub jego zmiany powierzchnie kierunków rozwoju zabudowy. O ile jednak wielkość powierzchni dla funkcji przemysłowo-usługowej może być jednocześnie uznana za powierzchnię samego kierunku zagospodarowania, to jednak powierzchnia końcowa funkcji mieszkaniowej i usługowej związanej z mieszkaniową nie będzie już stanowić informacji użytecznej. Rzadkim bowiem zjawiskiem jest wyznaczanie samego mieszkalnego lub usługowego kierunku zagospodarowania. Jak wskazano w poprzednich rozdziałach studium, usługi są uzupełnieniem, dopełnieniem oraz ubogaceniem funkcji mieszkaniowej, zatem naturalną czynnością jest łączenie tych dwóch funkcji w ramach jednego kierunku, ograniczając jednocześnie negatywne zjawisko monofunkcyjności terenu. Również w dotychczas obowiązującym studium ustalone kierunki rozwoju zabudowy łączyły te dwie funkcje. Biorąc powyższe pod uwagę jest zasadnym, aby w ramach dopuszczalnej bilansem możliwości zwiększenia terenów pod nową zabudowę dokonać połączenia funkcji mieszkaniowej i usługowej w jeden kierunek, przy czym ostateczna proporcja między udziałem tych dwóch funkcji zależała będzie od przyjętych kierunków rozwoju gminy.

14.8. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy

Nowa zabudowa, którą wyznacza studium, przybliżona została na początku rozdziału. Jak wskazano, głównym założeniem, wynikającym w szczególności z ograniczonych możliwości finansowania przez gminę systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, było, aby tereny nowej zabudowy wyznaczać w miejscach dobrze skomunikowanych i już uzbrojonych. Analiza rysunku kierunków

zagospodarowania, jak również uwarunkowań w zakresie uzbrojenia w infrastrukturę techniczną wskazuje, że wszystkie nowowyznaczone tereny znajdują się w sąsiedztwie już istniejących sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, przy wykształconych ciągach komunikacyjnych, co ogranicza konieczność ponoszenia przez gminę środków finansowych związanych z ewentualną rozbudową tych sieci oraz dróg.

15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowanych programów wojewódzkich oraz innych opracowań w tym także wynikające z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju (zatwierdzonego uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr XXXIII/505/02 z dnia 12 lutego 2002r.) należą w obszarze gminy Płońnica:

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 544 Brodnica- Działdowo – Mława do parametrów technicznych klasy G;
- modernizacja dróg układu uzupełniającego do wymaganych klas technicznych;
- modernizacja linii kolejowych: Działdowo – Chojnice i Działdowo- Nidzica – Wielbark – Ostrołęka;
- wdrożenie programu ochrony Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000;
- opracowanie planu ochrony Welskiego Parku Krajobrazowego.
- Modernizacja linii 110 kV Działdowo – Tuczki
- Modernizacja linii 110 kV Tuczki – Lidzbark
- Odtworzenie kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Płońniczanka w km 0+000 4+300 i Doprowadzalnika A w km 6+900 7+170, gm. Lidzbark, gm. Płońnica
- Zlewnia rzeki Wkra. Odtworzenie koryta cieku – rzeka Wkra. Odbudowa systemu rowów wraz urządzeniami nawadniającymi wsi Niechłonin, Gruszka, Księży Dwór, gm. Działdowo, gm. Płońnica

Spis tabel.

Tabela 1. Struktura dochodów gminy na przestrzeni ostatnich lat (2016-2018) kształtowała się następująco:	8
Tabela 2 Dochody własne gminy Płońska z podziałem na rodzaj dochodów	10
Tabela 3 Wydatki Gminy Płońska wg działów w roku 2018.....	13
Tabela 4 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska... ..	16
Tabela 5. Struktura użytkowania gruntów w gminie Płońska (wg danych z 1 stycznia 2020 r.). .	31
Tabela 6 Udział procentowy poszczególnych gruntów w powierzchni ogólnej w województwie warmińsko-mazurskim oraz w gminie Płońska w 2018 roku	32
Tabela 7. Struktura gruntów ornych (wg danych z 2008r.).....	36
Tabela 8. Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gminie Płońska.....	36
Tabela 9 Struktura własności gruntów leśnych na terenie gminy Płońska w 2020 roku	43
Tabela 10 Udokumentowanie złoża surowców mineralnych.....	44
Tabela 11. Struktura użytkowania gruntów w granicach Welskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Płońska.	49
Tabela 12 Pomniki przyrody w Gminie Płońska.....	51
Tabela 13. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków (stan na 15. XI.2006r.).....	61
Tabela 14 Ewidencja zabytków gminy Płońska - Wykaz obiektów zabytkowych.....	62
Tabela 15 Gminna ewidencja zabytków - wykaz stanowisk archeologicznych.....	64
Tabela 16. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru.....	67
Tabela 17 Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach w gminie Płońska.....	70
Tabela 18 Podstawowe wskaźniki demograficzne gminy Płońska oraz powiatu działdowskiego w 2018 roku.....	72
Tabela 19 Stan organizacji szkół w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019.....	78
Tabela 20 Zatrudnienie w placówkach edukacyjnych na terenie Gminy Płońska w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019	78
Tabela 21 Finansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej w Gminie Płońska w roku 2018.	84
Tabela 22 Świadczenia rodzinne wraz z wydatkami w roku 2018 w Gminie Płońska.....	85
Tabela 23 Wydatki na pomoc społeczną ze względu na rodzaj pomocy w latach 2014-2019 w gminie Płońska	90
Tabela 24 Powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Płońska w latach 2008-2018.....	92
Tabela 25 Lokale mieszkalne należące do gminnego zasobu mieszkaniowego w Gminie Płońska (stan na rok 2018)	93
Tabela 26 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	102
Tabela 27 Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych	103
Tabela 28 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według formy prawnej	103
Tabela 29 Stan prawny gruntów na terenie gminy Płońska.....	110

Tabela 30. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Płońska.....	115
Tabela 31 Długość dróg gminnych ze względu na rodzaj nawierzchni w 2019 roku w gminie Płońska	117
Tabela 32 Zestawienie komunalnych ujęć wód podziemnych na terenie gminy Płońska	121
Tabela 33 Zestawienie danych dotyczących infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Płońska w latach 2014-2018	123
Tabela 34 Zestawienie danych dotyczących infrastruktury kanalizacyjnej w latach 2014-2018.	125
Tabela 35. Wykaz istniejących oczyszczalni ścieków na terenie gminy Płońska.....	125
Tabela 36 Zestawienie danych dotyczących sieci gazowej w latach 2014-2018.....	127
Tabela 37 Liczba budynków mieszkalnych w gminie	147
Tabela 38 Mieszkania w gminie	148
Tabela 39 Mieszkania oddane do użytkowania	149
Tabela 40 Prognoza demograficzna Głównego Urzędu Statystycznego	152
Tabela 41 Liczba ludności gminy w latach 1995-2030	153
Tabela 42 Prognoza demograficzna w liczbach bezwzględnych	156
Tabela 43 Dane dotyczące mieszkalnictwa	162
Tabela 44 Prognoza liczby osób przypadających na mieszkanie	166
Tabela 45 Prognoza średniej wielkości mieszkania	168
Tabela 46 Przyjęte parametry przeliczeniowe dla zabudowy.....	174
Tabela 47 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	178

Spis rysunków:

Rysunek 1. Gmina Płońska.	7
Rysunek 2. Pokrycie gminy Płońnicy planami miejscowymi.....	16
Rysunek 3. Przyrodnicze obiekty i obszary objęte ochroną prawną.	55
Rysunek 4. Uwarunkowania kulturowe.	68
Rysunek 5 Obszary zagrożone podtopieniami w granicach administracyjnych gminy Płońska; 105	
Rysunek 6 Występowanie złóż surowców naturalnych	114
Rysunek 7 Mapa stanu linii kolejowych	118
Rysunek 8 Mapa stanu linii kolejowych	118
Rysunek 9. Układ komunikacji drogowej i kolejowej wraz z usługami publicznymi na terenie gminy Płońska.	120
Rysunek 10. Infrastruktura techniczna.....	134
Rysunek 11. Tereny zabudowane w podziale na funkcje zabudowy.	161
Rysunek 12. Granice obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.....	175

Materiały wykorzystane przy opracowywaniu studium:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska, powiat działowski, województwo warmińsko- mazurskie. Część I. Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego gminy. rok 1999 – 2000.
2. Plan gospodarki odpadami dla gmin członków ekologicznego związku gmin „Działowszczyzna” na lata 2004 – 2008. Działowo, 2004r.
3. Koncepcja kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków dla miejscowości Płońska, Rutkowice, Skurpie, Turza Mała, Mały Łęck i Gralewo. Olsztyn, luty 2001r.
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Płońska na lata 2004 – 2007. Płońska, 2004r.
5. Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Płońska do roku 2011.
6. Plan odnowy miejscowości Płońska. Płońska, wrzesień, 2007r.